

هیأت معارف جنگ
تهجد سپید علی سیاد شرازی

تصمیم

۳۱ وضعیت کوتاه تاکتیکی با راه‌حلهای پیشنهادی

سر تیپ محمود رستمی

۱۳۸۷

سرشناسنامه:	رستمی، محمود، ۱۳۲۲
عنوان و نام پدیدآور:	تصمیم: ۳۱ وضعیت کوتاه تاکتیکی با راه حل‌های پیشنهادی/ محمد رستمی.
مشخصات نشر:	تهران: ایران سبز، ۱۳۸۷
مشخصات ظاهری:	۱۶۸ ص. مصور، نقشه: ۲۱×۱۴ س. م.
شابک:	۲۵۰۰ ریال : ۹۷۸-۹۶۴-۷۶۰۷-۷۱-۱
وضعیت فهرست نویسی:	فیپا
یادداشت:	صفحه عنوان به انگلیسی: Mahmoud Rostami. Tasmim
یادداشت:	[به سفارش] هیأت معارف جنگ « شهید سپهبد علی صیاد شیرازی »
یادداشت:	کتابنامه: ص. [۱۶۵] - ۱۶۶.
موضوع:	پایده نظام - مشتق و تاکتیک
موضوع:	جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ - نبردها
شناسه افزوده:	ایران. ارتش. ت. معارف جنگ « شهید سپهبد علی صیاد شیرازی »
رده بندی کنگره:	UD۱۵۷/ ۵ ت ۶۱۳۸۷
رده بندی دیویی:	۳۵۶/۱۱۴
شماره کتابشناسی ملی:	۱۵۹۵۰۴۹

نویسنده: سرتیپ محمود رستمی

نوبت/سال چاپ: اول/ ۱۳۸۷

شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه

ناشر: انتشارات ایران سبز صندوق پستی: ۱۶۷۶۵-۳۶۹۷

شابک: ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۷۶۰۷ - ۷۱ - ۱

مرکز پخش: صندوق پستی ۱۷۱-۱۹۵۶۵ تلفن: ۲۲۴۵۱۳۴۴ نمابر: ۲۲۴۴۰۹۲۶

قیمت: ۲۵۰۰ تومان

حق چاپ برای هیأت معارف جنگ « شهید سپهبد علی صیاد شیرازی » محفوظ است.

از همه نگارندگان حوادث جنگ و همه
کسانی که توان انجام وظیفه در این مهم را
دارند، درخواست می‌کنم از ثبت و ضبط
جزئیات این دوران غفلت نکنند و این گنجینه
تمام نشدنی را برای آیندگان به ودیعه بگذارند.
امام خمینی(ره)

می‌خواهم بگویم که این جنگ، یک تاریخ
است. آیا خواهیم توانست از این گنج استفاده
کنیم؟ آن هشت سال جنگ بایستی تاریخ ما را
تغذیه بکند.

مقام معظم رهبری حضرت آیت‌الله خامنه‌ای

همکاران هیأت معارف جنگ « شهید سپهبد علی صیاد شیرازی »
برای کتاب « تصمیم »

سرپرست هیأت و شورای سیاست گذاری بررسی اولیه و نهایی کتاب	سر تیپ ستاد ناصر آراسته
جانشین و عضو شورای سیاست گذاری بررسی اولیه و نهایی کتاب عضو شورای سیاست گذاری	سر تیپ ستاد سید حسام هاشمی سر تیپ ستاد اسد الله حیدری
عضو شورای سیاست گذاری	سر تیپ ستاد رضا خرم طوسی
امور فنی، آماده سازی، نشر حروفنگاری و صفحه آرایی	سر تیپ ۲ ستاد نجاتعلی صادقی گویا میلاد شادلو
طرح جلد	حمید رضا خزاعی
نویسنده	سر تیپ محمود رستمی

فهرست

۷	معارف جنگ
۸	معرفی نویسنده
۱۰	پیشگفتار
۱۵	مقدمه
۲۱	ملاحظات و اهداف تاکتیکی این کتاب
۲۳	وضعیت های تاکتیکی
۲۵	۱- وضعیت گردان ۱۲۶ پیاده
۲۶	۲- وضعیت گردان ۲ مکانیزه
۲۷	۳- وضعیت تیپ ۳۵ زرهی
۲۸	۴- وضعیت گردان ۲۲۱ سوار زرهی
۲۹	۵- وضعیت گردان ۱۰۱ پیاده
۳۰	۶- وضعیت گردان ۱۷۵ مکانیزه
۳۲	۷- وضعیت گردان ۱۶۳ پیاده
۳۴	۸- وضعیت ۲۱۷ تانک
۳۵	۹- وضعیت ۷۴۹ پیاده
۳۶	۱۰- وضعیت جلودار تیپ ۳۰ زرهی
۳۷	۱۱- وضعیت تیپ ۳۰ زرهی
۳۹	۱۲- وضعیت گروه رزمی ۱۲۴ مکانیزه
۴۰	۱۳- وضعیت گردان ۱۸۴ مکانیزه
۴۱	۱۴- وضعیت گردان ۱۳۵ مکانیزه
۴۲	۱۵- وضعیت گردان ۷۵۴ پیاده
۴۳	۱۶- وضعیت گروه رزمی ۱۲۱ مکانیزه
۴۴	۱۷- وضعیت گردان ۷۹۶ پیاده
۴۶	۱۸- وضعیت گردان ۱۰۲ مکانیزه

۴۷	۱۹- وضعیت گردان ۱۴۲ مکانیزه
۴۸	۲۰- وضعیت گردان ۲۱۵ تانک
۵۰	۲۱- وضعیت گردان ۱۰۹ پیاده
۵۲	۲۲- وضعیت گردان ۱۲۲ مکانیزه تقویت شده
۵۳	۲۳- وضعیت گردان ۱۳۶ پیاده مکانیزه
۵۴	۲۴- وضعیت گردان ۷۹۴ پیاده
۵۵	۲۵- وضعیت گردان ۲۷۵ تانک
۵۶	۲۶- وضعیت گردان ۱۵۳ پیاده
۵۷	۲۷- وضعیت گردان ۱۱۰ پیاده
۵۹	۲۸- وضعیت گردان ۲۳۷ تانک
۶۰	۲۹- وضعیت گردان ۲۹۲ تانک
۶۱	۳۰- وضعیت تیپ ۳۳ زرهی
۶۲	۳۱- وضعیت گروه رزمی ۱ پیاده
۶۵	نقشه‌ها
۹۷	راه‌حل‌های پیشنهادی
۱۱۳	علائم قراردادی نظامی
۱۲۳	واژه‌های نظامی مورد استفاده در وضعیت تاکتیکی این کتاب
۱۶۵	منابع

معارف جنگ

«معارف جنگ» مجموعه‌ای از باز یافته‌ها، ذخایر و دست آوردهای جبهه‌های نبرد حق علیه باطل است که خداوند متعال به پاس فداکاریها، ایثارگریها و برکت خون شهدای والامقام، نصیب رزمندگان اسلام نموده و از سینه‌های جوشان آنها به سینه‌های پاک و تشنه نسل جوان انقلاب اسلامی منتقل می‌گردد.

سازمان افتخاری «**هیأت معارف جنگ**» که از پاییز سال ۱۳۷۳، با بنیانگذاری امیر سرافراز ارتش اسلام «**شهید سپهبد علی صیاد شیرازی**» و حمایت‌های مادی و معنوی **مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا**، این رسالت مهم را با روحیه متعالی بسیجی برعهده گرفته مفتخر است که با الهام از کلام نورانی خداوند متعال مبنی بر «وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ»، با صداقت و تلاش دسته جمعی در این وادی مقدس گام نهاده و این رسالت افتخار آمیز را که با گرایش «**پژوهشی - آموزشی**» شکل گرفته است ادامه دهد و در این راه امید به لطف و یاری خدا دارد. شیوه کار هیأت معارف جنگ در گردآوری تجارب جبهه‌های نبرد بدین ترتیب بوده است که براساس زمان و مکان هر عملیات، جمعی از رزمندگان اسلام که در آن عملیات نقش مهمی را برعهده داشته‌اند به منطقه عملیات عزیمت نموده و با یادآوری خاطرات خود در صحنه نبرد و برداشتهای تحریری، صوتی و تصویری، مجموعه‌ای از حقایق و واقعیت‌های تلخ و شیرین را گردآوری نموده و در نهایت بعد از تطبیق آنها با مدارک و اسناد جبهه‌های نبرد در مسیر تدوین قرار می‌دهند.

آموزش معارف جنگ نیز از سال ۱۳۷۴ به صورت آموزش نظری و میدانی برای هر دوره از دانشجویان سال ۳ دانشگاه افسری نیروی زمینی و از سال ۱۳۸۲ برای هر سه دانشگاه افسری زمینی، هوایی و دریایی به اجرا در آمده و تا کنون - ۱۳۸۷ - نیز به یاری پروردگار ادامه دارد.

هیأت معارف جنگ «شهید سپهبد علی صیاد شیرازی»

معرفی نویسنده

سرتیپ ستاد محمود رستمی در سال ۱۳۲۲ در اراک متولد شد. تحصیلات ابتدایی را در شهرهای آبادان و اهواز، مقطع دبیرستان را در اراک و تهران- دبیرستان نظام- به پایان رساند و با دیپلم ریاضی وارد دانشکده افسری گردید. وی فارغ التحصیل سال ۱۳۴۴ بوده و دوره مقدماتی رشته پیاده را در شیراز طی نموده است.

مؤلف، دوره‌های عالی پیاده، تکاور و هوابرد را به مدت یک سال و نیم در آلمان و پس از طی دوره دانشکده فرماندهی و ستاد ایران و موفقیت در آزمون ورودی دانشکده فرماندهی و ستاد آمریکا، به مدت یک سال نیز این دوره را در آن کشور تحصیل نموده است.

تا قبل از جنگ تحمیلی در مشاغل افسر رابط لشکر ۹ مختلط هوابرد، استاد تکاور و جنگ‌های نامنظم مرکز پیاده شیراز، استاد تاکتیک دانشکده فرماندهی و ستاد و معاون قرارگاه و پشتیبانی ستاد مشترک انجام وظیفه نمود.

مشاغل و مسئولیت‌های ایشان در سال‌های دفاع مقدس: فرمانده گروه رزمی مشترک جنگ‌های نامنظم عشایر غرب کشور (گمجن عشایری)، رئیس ستاد عملیاتی لشکر ۲۸ سنندج، فرمانده تیپ ۱ لشکر ۲۸ سنندج، فرمانده تیپ ۵۵ هوابرد شیراز.

پس از خاتمه جنگ: فرمانده لشکر ۶۴ پیاده ارومیه، فرمانده مرکز پیاده شیراز و معاون آموزشی نزا را به عهده داشت. در سال ۱۳۷۳ به افتخار بازنشستگی نایل آمد.

از همان تاریخ تاکنون در دانشگاه افسری امام علی (ع) و دانشگاه عالی دفاع ملی به عنوان مدرس و پژوهشگر انجام وظیفه می‌نماید. وی دارای آثار و مقالات تحقیقی عدیده بوده که از آن جمله می‌توان به تاریخ نظامی جهان و هنر جنگ، درآمدی بر «در باب جنگ کلوزویتز» و ... را نام برد که به طور مستقل و یا مشترک تألیف نموده است. نامبرده در سال ۱۳۸۳ در هفتمین جشنواره شهید رجایی به عنوان بازنشسته برگزیده ملی در نیروهای مسلح انتخاب گردید.

بزرگترین اثر ماندگاری نویسنده، کتاب ارزشمند «فرهنگ واژه‌های نظامی» در ۱۱۶۰ صفحه است که تاکنون دوبار تجدید چاپ گردیده است.

پیشگفتار

پیشگفتار را با اخذ تصمیمی تاریخی از حساس‌ترین لحظات نبرد بیت‌المقدس به نقل از امیر شهید سپهد علی صیاد شیرازی آغاز می‌کنیم:^۱
با توجه به وضعیت زمین، دشمن و خودی قرارگاه عملیاتی کربلا تصمیم گرفت به جای مرحله سوم طرح- عبور از مرز، پیشروی در خاک عراق و وصول به کرانه اروندرود در شرق بصره- طرح آزاد سازی خرمشهر را به مرحله اجرا در آورد و تأمین هدف‌های مرحله سوم و چهارم مذکور به طرح و عملیات جداگانه موکول شود.

رفتیم به اطاق جنگ، اعضای ستادمان رفتند و من و فرمانده سپاه تنها شدیم. دوتایی حالت عجیبی پیدا کرده بودیم، از بس فشار روحی و روانی به ما وارد شده بود، لشکریایی که در اختیار داشتیم، اسمشان لشکر بود اما از رمق افتاده بودند.

در اینجا، خداوند یک امداد غیبی عظیم نصیب ما دو نفر کرد. برای من، این امداد از عظیم‌ترین امدادهایی است که در سراسر مدتی که در جبهه بودم، از آن بالاتر را احساس نکردم. در این مدت به یک طرح رسیدیم، وقتی که با هم در میان گذاشتیم، بین ما یک ذره بحث در نگرفت که نقطه نظر مختلفی داشته باشیم.

دوتایی با هم صحبت کردیم، مشکل کار در این بود که این طرح را چطور به فرماندهان ابلاغ کنیم. خداوند یاری کرد و گفتم من این را ابلاغ می‌کنم، یعنی مسئولیت ابلاغش را به عهده گرفتم.

^۱ - احمد دهقان، ناگفته‌های جنگ، نشر تبلیغات اسلامی، صص ۲۹۹-۳۰۸.

آقای محسن رضایی هم قبول کرد و گفت اشکالی ندارد. از طرف من هم شما به سپاه و ارتش ابلاغ کنید.

از قرارگاه‌مان که در شرق کارون بود، آمدیم به طرف غرب کارون و خودمان را رساندیم به قرارگاه جلویی که نزدیکی‌های خرمشهر بود. قرارگاه موقتی بود.

به فرماندهان ابلاغ کردیم که سریع بیایند و جمع شوند. آمدند و جمع شدند. این جلسه از تاریخی‌ترین جلسات است. از نظر نظامی چون آشنا بودیم، می‌دانستیم که برای ارتشی‌ها مشکل نیست. منتها بچه‌های سپاه، چون نظامی‌های انقلابی جدید بودند، باید ملاحظه می‌شدند. برای اینکه آنها هم کنترل شوند، مقدمه را طوری گفتم که احساس کنند فرصتی برای بحث نیست و به عبارت دیگر، دستور ابلاغ می‌شود و باید فقط برای اجرا بروند. چون وقت کم بود و اگر می‌خواست فاصله بین عملیات بیفتد، این طرح خراب می‌شد، گفتم: من مأموریت دارم- این‌طور گفتم که خودم را به عنوان مأمور قلمداد کنم- که تصمیم فرماندهی قرارگاه کربلا را به شما ابلاغ کنم.

خواهش می‌کنم خوب گوش کنید و اگر سؤال داشتید برسید تا روشن‌تر توضیح بدهم مأموریت بگیرید و سریع بروید برای اجرا.

مأموریت چه بود؟ آن مسأله فرعی است. حالت جلسه مهم بود. محکم مأموریت را ابلاغ کردم. در یک لحظه همه به هم نگاهی کردند و آن حالتی که فکر می‌کردیم پیش آمد. اولین کسی که صحبت کرد برادر شهیدمان- که انشاءالله جزو ذخیره‌ها مانده باشد- احمد

متوسلیان بود. فرمانده تیپ ۲۷ حضرت رسول (ص) بود. ایشان در این چیزها خیلی جسور بود، گفت چه جوری شد؟! نفهمیدم این طرح از کجا آمد؟

منظورش این بود که اصلاً بحثی نشد، یکدفعه شما تصمیم گرفتید و طرح را ابلاغ کردید. من گفتم: همین طور که عرض کردم، این دستور است و جای بحث ندارد.

تا آمدیم از ایشان فارغ شویم، شهید خرازی صحبت کرد- احتمالاً احمد کاظمی هم صحبت کرد- من یک خرده تندتر شدم و گفتم: مثل آن که متوجه نیستید. ما دستور را ابلاغ کردیم نه بحث را. از آن ته دیدم آقای رحیم صفوی با علامت دارد حرف می‌زند. توصیه به آرامش می‌کرد، خودش هم لبخندی بر لب داشت و به اصطلاح می‌گفت مسأله‌ای نیست. او هم متوجه بود که اینطور باید گفت و هم متوجه بود که این طبیعی است، باید تحملش کرد.

آنچه مرا بیشتر ناراحت کرد، گفته‌های یک سرهنگ ارتشی بود. از عناصر ستاد خودمان هم بود. از استادان دانشگاه فرماندهی و ستاد، استاد خوبی هم بود، ایشان گفت: ببخشید جناب سرهنگ، ما راه کار برای عملیات دادیم. این جزو هیچ کدام از راه‌کارها نبود.

فی‌البداهه خداوند به زبانم چیزی آورد که به درد این ارتشی بخورد و به زبانی باشد که او بفهمد. گفتم: من از شما تعجب می‌کنم که استاد دانشکده فرماندهی و ستاد هستید و چنین سؤالی می‌کنید. مگر نمی‌دانید تصمیم فرمانده در مقابل راهکارهایی که ستادش به او

می‌دهد، از سه حالت خارج نیست. یا یکی از راهکارها را قبول می‌کند و دستور صادر می‌کند یا تلفیقی از راهکارها به دست می‌آورد و آن را ابلاغ می‌کند یا هیچ‌کدام از آنها را انتخاب نمی‌کند و یا خودش تصمیم می‌گیرد. چون او بایستی به مسئولین بالا و خدا جواب بدهد. فرمانده ملزم به تصمیم‌گیری و اتخاذ تدبیری است که پیش خدا جوابگو باشد، نه به انسانهای دیگر، این حالت سوم است.

من که غافل شده بودم، در اثر برخورد روانی برادرم رحیم صفوی، یک خرده تحمل خودم را بیشتر کردم. داشتم ناامید می‌شدم و فکر می‌کردم این جلسه به کجا می‌انجامد. به خودم گفتم: در نهایت به تندی دستور را ابلاغ می‌کنم. بالاخره باید اجرا شود. میدان جنگ است و بایستی یک خرده روح و روان هم آماده باشد.

خداوند متعال می‌فرماید: فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا (سوره انشراح، آیه ۴). او ما را کشاند تا نقطه اوج سختی و ناگهان آسانی را نازل کرد، بدون اینکه خودمان نقش زیادی داشته باشیم. جریان جلسه یکدفعه برگشت. برادر احمد متوسلین گفت: من خیلی عذر می‌خواهم که این مطلب را بیان کردم. ما تابع دستور هستیم و الآن می‌رویم به دنبال اجرا، هیچ نگران نباشید.

برادر خرازی هم همینطور، همه‌شان با هم هماهنگ کردند و شروع کردند به تقویت فرماندهی برای اجرای دستور. این‌طور که شد، گفتم: بسیار خوب، این قدر هم وقت دارید. سریع بروید برای عملیات آماده شوید و اعلام آمادگی کنید.

۳۱ شهریورماه ۵۹ روزی است که رژیم بعثی عراق ناجوانمردانه و رسماً تهاجم گسترده خود را به نیت تجزیه بخشی از کشور ایران و تضعیف انقلاب اسلامی آغاز نمود.

از این روز دفاع مقدس و نبرد قهرمانانه و به یاد ماندنی ملت بزرگ ایران با اتکال به خدای بزرگ آغاز می‌گردد. این پیکار مقدس به وضوح نشان می‌دهد که چطور ملت ایران درگیر جنگی ناخواسته و تحمیلی از سوی کشور دیگری می‌گردد که با مدرنترین و جنایت آمیزترین ابزارهای جنگی سایر کشورهای به اصطلاح متمدن تجهیز گردیده لیکن سرانجام بر آن فایق می‌آید. این پیروزی باورنکردنی یادگاری ابدی و جاودان در تاریخ نظامی ایران خواهد بود.

این ۳۱ وضعیت کوتاه تاکتیکی به یاد بود این روز تهیه و تدوین گردیده تا خاطرات این تجاوز همواره در اذهان فرزندان این مرز و بوم به ویژه نظامیان، زنده بماند.

روان شهدا شاد باد

مقدمه

وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ

سوره آل عمران آیه ۱۵۹

در کار جنگ مشورت نما لیکن آنچه خود «تصمیم» گرفتی با توکل به خدا انجام ده.

تصمیم آخرین مرحله برآورد فرماندهی است که در نتیجه تجزیه و تحلیل کامل و دقیق اطلاعات پیرامون وضعیت تاکتیکی موجود به دست می‌آید. تصمیم بیان مؤجز و روشن طرح مانور است و مضمون آن می‌باید به سؤالات: کی؟ چه؟ چه وقت؟ کجا؟ چگونه؟ و چرا؟ پاسخ داده شود. تاریخ صدر اسلام گواه این حقیقت است که رسول اکرم (ص) در کلیه غزوات و نبردها اگرچه یاران خویش مشورت می‌نمودند که این نشانه عدم خودرایی یک فرمانده کاردان و پیروز است، لیکن خود صاحب آخرین کلام و تصمیم بودند. در روایات کثیری گفته شده است که در نبرد احزاب پس از اخذ تصمیم رسول گرامی اسلام به دفاع در مدینه، در جلسه‌ای که به منظور برآورد وضعیت و مشاوره در نحوه مقابله با دشمن ترتیب داده شده بود به پیشنهاد سلمان فارسی در حفر خندق اطراف مدینه اقدام نمودند. این دانش نظام قدیمی یعنی برآورد وضعیت و مشاوره با اطرافیان و در پایان اخذ تصمیم توسط فرمانده در جنگ‌های مدرن امروزی ارزش بیشتری یافته است.

به طور کلی منظور از برآورد وضعیت فرماندهی عبارت از تعیین بهترین راه کار برای انجام مأموریت تاکتیکی است. تصمیم فقط در نتیجه تجزیه و تحلیل کامل و دقیق کلیه دانستنی‌های مربوط به وضعیت به دست می‌آید. فرمانده مبتنی بر اطلاعات خود از وضعیت یا به استناد گزارش‌های شفاهی یا کتبی ستاد برآورد خود را تهیه می‌نماید. هر یک از اعضاء ستاد در حیطه مسئولیت خود مواردی را که روی راهکارهای ممکن مؤثر می‌باشد ارایه خواهند داد. فرمانده خواه اینکه شخصاً برآورد کتبی تهیه نموده و یا ذهنی انجام دهد و یا اینکه در پیشنهادات انجام شده را در برآوردهای ستادی بررسی و تصویب نماید، در هر حال مسئول بوده و بایستی شخصاً تصمیم خود را اعلام نماید.

فرم و متن برآورد وضعیت فرماندهی عیناً مانند برآورد عملیاتی بوده به جز ماده ۵ که در برآورد عملیاتی تحت عنوان پیشنهاد و در برآورد فرماندهی با نام تصمیم بیان گردیده است.

با آن که استفاده از فرم برای برآورد وضعیت منطقی و قابل استفاده است ولی رعایت فرم به طور جدی الزام آور نبوده و همچنین نبایستی در نظر داشت که برآورد کننده حتماً باید یک ماده را تمام نموده و سپس ماده بعدی برآورد را شروع نماید.

پیروی از فرم برآورد وضعیت به عنوان یک چک لیست برای حصول اطمینان از اینکه کلیه ملاحظات و عوامل مؤثر در نظر گرفته شده‌اند مطلوب است.

معمولاً در رده لشکر برآورد ذهنی می‌باشد معهذا فرماندهی و یا افسر ستاد بایستی از فرم برآورد وضعیت به عنوان راهنما و یا چک لیست استفاده نماید.

فرم برآورد به ترتیب زیر است:

۱- مأموریت

۲- وضعیت و راههای کار

۳- تجزیه و تحلیل راههای کار خودی و دشمن

۴- مقایسه راههای کار خودی

۵- تصمیم (پیشنهاد)

چنانچه برآورد وضعیت توسط فرمانده به عمل آید به نام برآورد فرماندهی و ماده ۵ به صورت تصمیم خواهد بود ولی اگر توسط افسر ستاد (رکن ۳) انجام شود برآورد عملیاتی و ماده ۵ به صورت پیشنهاد به فرمانده ارایه می‌گردد. مضمون تصمیم می‌باید به سؤالات زیر پاسخ داده شود.

کی؟ تصمیم می‌باید هویت تمامی یگان و یا جزیی از آن را به طور مشخص بیان نماید. به عنوان مثال تیپ ۲ پیاده، گردان ۱ تانک و.....

چه؟ نوع عملی که یگان انجام خواهد داد به عنوان مثال تک، پدافند، تأخیر و ... گاهی اوقات نوع عمل ممکن است در قالب واژه‌هایی مانند «تصرف کردن» و «تأمین کردن» بیان شود.

چه وقت؟ زمانیکه پدافند به مرحله اجرا در می‌آید و یا زمان تک که در قالب گروه تاریخ و زمان بیان می‌شود. گاهی «چه وقت» در قالب کلماتی مانند «فوراً» و «بلافاصله» بیان می‌شود.

کجا؟ در تک، کجا؟ «سمت تک» و یا «هدف یا هدف‌های محلی» می‌باشد. در پدافند، کجا؟ ممکن است لبه جلویی منطقه نبرد (لجمن) یا مناطقی که یگان‌ها پدافند خواهند بود به کار رود، ذکر نماید.

چطور؟ تعیین یگان‌های درگیر جلو و یا کاربرد وسایل موجود شامل تعیین کلی عناصر مانوری، شکل مانور یا صورت‌بندی مورد نظر و در صورت اقتضاء آتش‌های هسته‌ای و شیمیایی.

چرا؟ گاهی اوقات ذکر هدف‌های محلی ناکافی است. اغلب به منظور درک نظر و تصمیم فرمانده لازم است منظور تاکتیکی بیان شود، به عنوان مثال «به منظور اینکه جناح چپ تیپ را حفظ کند» و یا «از پیوستگی خطوط دفاعی اطمینان حاصل شود». در جنگ‌های مدرن امروزی وسعت منطقه عملیات، ازدیاد درگیری و شرایطی که هر آن تغییر می‌کند نیازمند فرماندهان مصمم و قاطع می‌باشد که سریع و با جرأت عمل کنند و این کار می‌باید در زمان صلح تمرین گردد. عصر دلاوری عده‌ها که در مقابل یکدیگر صف کشیده و یا با چشم تمامی منطقه عملیات را ممکن است مشاهده نمود سپری شده است. در جنگ تحمیلی به کرات مشاهده می‌شود که یک گردان، تیپ و یا لشکر در جبهه عریضی با پراکندگی زیاد یگان‌ها از یکدیگر ناچار به پدافند و یا آفند گردیده‌اند که تصمیم‌گیری سریع و صحیح تاکتیکی را در رده فرماندهی مربوطه به منظور غلبه بر اوضاع ایجاب نموده است.

تاریخ نظامی به وضوح نشان می‌دهد که در مواردی فرماندهان به هنگام عملیات در اتخاذ تصمیم تردید داشته‌اند که این تردید و عدم اتخاذ تصمیم به موقع بعضاً به مصیبت و فاجعه عظیم منجر گردیده است. مثال‌های عدیده در

این مورد بسیار وجود دارد، لیکن در اینجا به یک مثال تاریخی از یکی از نبردهای جنگ جهانی یکم نظر می‌افکنیم. این نبرد که از آن در تاریخ نظامی به نام نبرد تانن برگ یاد می‌شود یک مثال بسیار روشن و کلاسیک از بی‌تصمیمی‌رده‌های عالی فرماندهی ارتش‌های یکم و دوم روس در مقابل آلمان‌ها است.

در ابتدا این تردید در اتخاذ تصمیم از سوی ژنرال آلمانی به‌نام ژنرال پریتویتس مشاهده می‌شود که خود را در مقابل دو راه‌کار: اقدام به تک و یا عقب نشینی در مقابل روس‌ها می‌بیند. وی بدون اینکه حتی با ستاد خود مشورت نماید به ژنرال ملتکه^۱ رئیس ستاد ارتش آلمان اطلاع می‌دهد که می‌خواهد به کنار رودخانه ویستول عقب نشینی نماید و درباره اینکه حتی خطوط دفاعی خود را نگهداری نماید، تردید دارد مگر اینکه نیروی کمکی برای او اعزام گردد. تصمیم ملتکه در برابر گزارش فوری بود زیرا بلافاصله ژنرال پریتویتس ضعیف‌الاراده را از کار بر کنار و ژنرال هیندنبورگ^۲ را که بازنشسته بود به خدمت احضار و به فرماندهی ارتش هشتم منصوب و سرهنگ لودندورف قهرمان نبرد لیژ در بلژیک را هم به عنوان رئیس ستاد وی تعیین کرد. هنگامی که این دو نفر فرماندهی و مدیریت جبهه شرق را از پریتویتس به عهده گرفتند دچار حیرت گردیدند زیرا ارتش دوم روس به

^۱ - ژنرال ملتکه برادرزاده ژنرال ملتکه بزرگ است که در سال ۱۹۱۴ وقتی که جنگ جهانی یکم شروع شد عهده دار ریاست ستاد ارتش آلمان بود. ژنرال ملتکه بزرگ به مدت ۳۱ سال از ۱۸۵۷ تا ۱۸۸۸ ریاست ستاد ارتش آلمان را عهده دار بوده است.

^۲ - ژنرال هیندنبورگ یکی از رجال بزرگ مهم سیاسی و نظامی در تاریخ آلمان است که بعدها صدراعظم آلمان گردید.

فرماندهی ژنرال سامسونوف ۸۰ مایل نزدیک‌تر از قوای آلمانی به رودخانه ویستول بودند. در این موقع ژنرال هیندنبورگ پس از برآورد وضعیت و مشاوره با ستاد خود به ویژه با افسر عملیات به نام سرهنگ هوفمان با اتخاذ تصمیم سریع و تک به نیروهای ژنرال سامسونوف این نبرد را با پیروزی درخشان به نفع آلمان‌ها خاتمه داد. این نبرد به قدری خرد کننده بود که سامسونوف فرمانده ارتش دوم روس نا امید و مأیوس انتحار و به زندگی خود خاتمه داد.

در اینجا این نکته قابل ذکر است که فرماندهی عالی روس هیچ تصمیمی در مورد کمک به سامسونوف به عمل نیاورد. در حالی که ارتش یکم روس به فرماندهی ژنرال رننکامپف کاملاً دست نخورده و در مسافتی کوتاه از ارتش دوم بود. پس از نابودی ارتش دوم روس، هیندنبورگ تصمیم به یکسره نمودن کار ارتش یکم روس نمود. در این نبرد که با نیروی قوی‌تری از آلمان‌ها انجام گرفت، علیرغم شجاعت‌های یگان‌های رده پایین، روس‌ها متحمل تلفات وحشتناک و لطمات روحی شدید گردیده و سازمان آنان کاملاً متلاشی گردید به نحوی که دیگر قادر به جلوگیری از پیشروی نیروهای فاتح آلمان نبودند. در این نبرد ملاحظه می‌شود که ژنرال هیندنبورگ با اتخاذ تصمیم سریع تک یعنی همان راه‌کار یکم ژنرال پریتویتس موفق می‌شود قوای دشمن را به طور کلی تارومار نماید. با این پیروزی درخشان هیندنبورگ و لودندورف برای قبول مسئولیت‌های بزرگتری شایسته و مناسب تشخیص داده شد و بالاخره به آخرین پله نردبان قدرت فرماندهی آلمان رسیدند.

ملاحظات و اهداف وضعیت های تاکتیکی این کتاب

- ۱- هدف این کتاب تمرین در تصمیم گیری است، لذا وضعیت ها کوتاه و ساده طرح شده اند. علایم تاکتیکی و مواضع رزمی که در این کتاب رسم شده اند برای خواننده کافی است که بتواند تصمیم گیری نماید.
- ۲- علیرغم نقش موثر و انکارناپذیر همه رسته ها، از ترسیم یگان های پشتیبانی رزمی و پشتیبانی سرویس رزمی مانند بانه ها و تأسیسات آمادی صرفنظر گردیده و صرفاً علایمی مورد استفاده قرار گرفته است که مؤثر در اخذ تصمیم بوده اند.
- ۳- محدود نمودن عدم استفاده از عوامل شیمیایی علیرغم تهدیدهای موجود و کاربرد وسیع آن در جنگ تحمیلی نشانگر ابتدایی بودن تمرین های تاکتیکی است. به حکم اینکه کارهای کوچک راه را برای کارهای بزرگ باز می کند در نظر است بعداً کتابی در این مورد تهیه گردد که تصمیم گیری ها در رده بالای فرماندهی و با در نظر گرفتن استفاده از سلاح های شیمیایی انجام گیرد.
- ۴- از اهداف عمده این کتاب آنست که دانشجویان در وضعیت های تاکتیکی مختلف مانند آفند، پدافند، پاتک، حرکات به عقب قرار گرفته و مستقلاً بتوانند تصمیم بگیرند. برای این منظور توصیه می شود که دانشجویان به طور انفرادی و مستقل عمل کنند.
- ۵- مقیاس ارزشیابی تصمیم ها در مرحله نخست قدرت تفکر تاکتیکی است. راه حل های جانبی نیز که با دلیل ارایه گردد مورد قبول قرار می گیرند. (تصمیم با اثبات).

- ۶- تمام نقشه ها دارای مقیاس واحد می باشند و هر کدام دارای مساحتی برابر ۶×۶ کیلومتر می باشد.
- ۷- در زیر هر نقشه یک واحد اندازه گیری برای تعیین مسافت ها چاپ شده است.
- ۸- در وضعیت های تاکتیکی بعضاً از اسامی ارتفاعات و نقاطی استفاده گردیده است که در جنگ تحمیلی صحنه مبارزات سخت بوده و معروفیت یافته اند.
- استفاده از این اسامی مقدس که در مواردی از نام شریف شهدا نیز انتخاب گردیده خاطره روزهای حماسه و خون را تداعی خواهند نمود.
- ۹- از مشخصه وضعیت های تاکتیکی این است که:
- « هر فرمانده باید بتواند در یک چارچوب بالاتری فکر کند تا بتواند که دستورات فرمانده بالاتر از خود را درک نماید و به آن عمل نماید. »
- بر این مبنا وظیفه اخذ تصمیم کلیه وضعیت های تاکتیکی که به عهده فرمانده تپ می باشد به فرمانده گردان محول گردیده است.
- در پایان ذکر این نکته به جاست که یادآور شود این کتاب بر مبنای تجربیات جنگ تحمیلی و دانستنی های ارزنده تاکتیکی زمان صلح که در مراکز آموزشی و فرهنگی تدریس می گردد، تهیه و تدوین شده است. امید است این مجموعه مورد استفاده دانشجویان، پرسنل کادر و حتی احتیاط و بسیج قرار گرفته و در ارتقاء دانش نظامی آنان مورد استفاده قرار گیرد.

وضعیت‌های تاکتیکی

۱- وضعیت گردان ۱۲۶ پیاده در ۲۱۰۷۳۰ خرداد ماه

«نقشه شماره ۱ صفحه ۶۵»

تیپ ۲ پیاده از سحرگاه ۲۱ خرداد ماه در حال آفند به طرف شمال علیه دشمن می‌باشد. اکنون ساعت ۰۷۳۰ است و تا این لحظه دشمن در منطقه تیپ ۲ شکست خورده، لیکن هنوز در گروه‌های کوچک به مقاومت خود ادامه می‌دهد. در حالیکه کلیه یگان‌های تیپ پیروزمندانه به پیشروی خود به سمت شمال ادامه می‌دهند و هنوز هیچ یک از آنها احتیاط خود را وارد عمل ننموده‌اند، گردان ۱۲۶ پیاده با پشتیبانی آتش توپخانه از دو جناح به حسین آباد وارد می‌شود. گردان ماموریت دارد پس از تصرف حسین آباد تک خود را بلافاصله پس از عبور از رودخانه قره آغاج به سمت شمال ادامه دهد. این رودخانه در تمام فصول سال به جز ایام زمستان و اوایل بهار قابل عبور می‌باشد. به علت مقاومت شدید و سرسختانه دشمن تیپ ۱ پیاده تاکنون موفق به تأمین هدف‌های واگذاری نشده و جناح تیپ ۲ آسیب پذیر گردیده است. در این لحظه فرمانده دسته شناسایی گردان ۱۲۶ پیاده در جناح چپ و در حوالی ارتفاع ۴۰۲ گزارش زیر را به فرمانده گردان ارسال می‌دارد.

ساعت ۰۷۳۰ - دشمن به استعداد تقریبی یک دسته زرهی از سمت جنوبغربی در حال پیشروی به سمت حسین آباد است. تعداد ۴ دستگاه تانک متوسط دشمن قابل تشخیص می‌باشد. نوک ستون زرهی دشمن هم اکنون در مسافت ۳/۵ کیلومتری حسین آباد می‌باشد و گرد و خاک در عقب ستون جاده را فراگرفته است. دیده‌بانی را ادامه می‌دهم - تمام!

مسئله: تصمیم فرمانده گردان ۱۲۶ پیاده؟

۲- وضعیت گردان ۲ مکانیزه در ۰۲۰۱۳۰ مرداد ماه

«نقشه شماره ۲ صفحه ۶۶»

گردان ۲ مکانیزه تیپ ۵۵ آخرین تلاش‌های پدافندی دشمن را در ارتفاع ۵۸۰ در هم کوبیده و در حال پیشروی به سمت شمال است. در این لحظه دسته شناسایی پیام زیر را به فرمانده گردان ارسال می‌دارد. ساعت ۰۱۳۰ - دشمن تنگ بین ارتفاع ۷۱۰ و ارتفاع نیمه جنگلی سمت راست را مین‌گذاری نموده است. ارتفاع سمت چپ صعب‌العبور و ارتفاع نیمه جنگلی سمت راست نیز مرتفع و فعالیت عمده‌ای از دشمن در روی آن دیده نمی‌شود.

از ارتفاع ۴۵۰ و دامنه ارتفاعات طرفین تنگ به ما تیراندازی می‌شود. هیچ‌گونه فعالیت و تردد خودروهای دشمن از زربینه به سمت تنگ دیده نمی‌شود.

مسئله: تصمیم فرمانده گردان ۲ مکانیزه (با ذکر مختصری دلیل)؟

۳- وضعیت تیپ ۳۵ زرهی در ۱۵۱۲۲۰مهرماه

«نقشه شماره ۳ صفحه ۶۷»

تیپ ۳۵ زرهی در حال تک به سمت شرق از روی نهر عنبر می‌باشد. در حالیکه گردان ۲۰۷ تانک بعد از عبور از نهر عنبر و شکستن مقاومت اولیه دشمن در مقابل مواضع دشمن متوقف گردیده پیشروی گردان ۲۰۲ تانک نیز در زیر آتش توپ‌های ضد تانک دشمن که با مهارت خاصی استتار شده در ساحل غربی نهر عنبر متوقف گردیده است.

فرمانده تیپ زرهی به منظور غلبه بر اوضاع به گردان ۱۲۳ مکانیزه ماموریت می‌دهد که از جناح چپ گردان ۲۰۲ از نهر عنبر عبور نموده و با تک به عقبه دشمن نسبت به انهدام نیروهای دشمن اقدام تا پیشروی گردان ۲۰۲ به سمت شرق تسهیل گردد.

زمین اطراف نهر عنبر سفت و محکم که در ساحل آن جنگل سبکی وجود دارد و ادوات زرهی می‌توانند از آن عبور کنند. در ساعت ۱۲۲۰ زمانی که گردان ۱۲۳ مکانیزه بایگان‌های مقدم خود در شرق نهر عنبر در حال پیشروی است توسط بی‌سیم پیام زیر به گردان ابلاغ می‌گردد. یگانی از دشمن به استعداد ۱۵ دستگاه تانک متوسط و ۹ دستگاه نفربر از سمت شرق علیه گردان ۲۰۲ در حال حرکت می‌باشد. سرستون دشمن در حدود ۳ کیلومتری نهر عنبر می‌باشد. فوری! ابلاغ ادامه پیام به علت روی هم افتادن امواج بی‌سیم و جنگ الکترونیکی دشمن دیگر واضح نیست.

مسئله: تصمیم فرمانده گردان ۱۲۳ مکانیزه (با ذکر مختصری دلیل)؟

۴- وضعیت گردان ۲۲۱ سوار زرهی در ۲۰۱۷۳۰ فروردین ماه

«نقشه شماره ۴ صفحه ۶۸»

نیروهای خودی در بعد از ظهر روز ۲۰ فروردین ماه موفق شدند در خط پدافندی دشمن رخنه نموده و او را وادار به عقب‌نشینی نمایند. گردان ۲۲۱ سوار زرهی به عنوان یگانی از نیروهای فشار مستقیم ماموریت دارد پل واقع در جنوب روستای گورسفید را تصرف و از فرار دستجات پراکنده و نامنظم دشمن جلوگیری نماید. رودخانه الوند رودخانه فصلی است که در اوایل بهار عبور از آن مشکل می‌باشد. هنگامی که گردان سوار زرهی به حوالی ارتفاع ۱۴۰ می‌رسد از سمت چپ زیر آتش سلاح‌های ضد تانک و تیربار دشمن قرار می‌گیرد و ۲ دستگاه خودروی شناسایی در سر ستون منهدم می‌گردند. فرمانده گردان سوار زرهی شخصاً در عقب گروهان جلودار برای بررسی وضعیت حرکت می‌نماید و اوضاع را خود مشاهده می‌نماید.

مسئله: تصمیم فرمانده گردان ۲۲۱ سوار زرهی؟

۵- وضعیت گردان ۱۰۱ پیاده در ۱۱۰۱۳۰ خردادماه

«نقشه شماره ۵ صفحه ۶۹»

نیروهای خودی علیرغم ضایعات و تلفات توانستند در تلاش‌های پدافندی چند روزه‌ای خود کلیه تک‌های دشمن را از روی کانال مروارید دفع و مناطق پدافندی خویش را حفظ نمایند، لیکن بعثت فرسودگی و تلفات نسبی در قسمت‌هایی از خط پدافندی نیاز به تعویض دارند.

دشمن در تک جدید خود در شب ۱۰ به ۱۱ خردادماه موفق گردید از جنوب غربی شهرک خسروی از کانال مروارید عبور نموده و تک را به سمت شهرک خسروی ادامه دهد. در این عملیات عناصری از دشمن به پارک شهرک نفوذ نموده‌اند لیکن نتوانستند آن را به طور کامل تصرف نمایند. تعرض دشمن در سایر مناطق به علت رشادت یگان‌های خودی دفع شده است. برابر هماهنگی و شناسایی‌های قبلی گردان ۱۰۱ پیاده برای تعویض یگانی که اکنون در جنوب شهرک شدیداً با دشمن درگیر می‌باشد پیش‌بینی شده بود هم اکنون در ساعت ۰۱۳۰ به ارتفاع کور موش رسیده است. فرماندهان تابعه گردان به علت شناسایی قبلی کاملاً به منطقه آشنایی دارند. از طرف پارک شهرک صدای تیراندازی تیربار و تفنگ به گوش می‌رسد. هلال ماه به طور نسبتاً کمی منطقه را روشن نموده است. ۲ ساعت دیگر صبح می‌شود.

مسئله: تصمیم فرمانده گردان ۱۰۱ پیاده؟

۶- وضعیت گردان ۱۷۵ مکانیزه در ۱۲۱۵۴۷ شهریورماه

«نقشه شماره ۶ صفحه ۷۰»

در چارچوب یک عملیات تأخیری گردان ۱۷۵ مکانیزه تیپ ۳۸ مکانیزه ماموریت دارد در ارتفاعات واقع در ۲ کیلومتری شمال بستان آباد تاخیر نماید. گردان تاکنون به نحو موفقیت آمیزی ماموریت خود را انجام داده و توانسته است تک دشمن را در بعد از ظهر ۱۲ شهریور ماه با وارد آوردن تلفات زیاد دفع نماید.

ماموریت دیگر گردان عبارت از این است که از ساعت ۱۵۱۵، ۱۲ شهریور ماه مواضع جدیدی را در جنوب رودخانه دواب تهیه و از پیشروی دشمن به آن طرف ساحل رودخانه تا ساعت ۱۹۰۰ مورخه ۱۲ شهریور ماه جلوگیری نماید. در تقریباً ۲/۵ کیلومتری جنوب شرقی بستان آباد پل متحرک محل عبور دومی را برای عبور گردان ۱۷۵ مکانیزه فراهم نموده است. بعد از آنکه گروهان یکم ۱۷۵ مکانیزه طبق طرح قبلی جهت اشغال مواضع جنوب رودخانه دواب به حرکت درآمده بود از جناح راست فرمانده گروه رزمی ۲۷۶ تانک پیام زیر را به گردان ۱۷۵ مکانیزه ارسال می دارد.

دشمن شدیداً از سمت شمال به ما فشار می آورد و در منطقه ما نفوذ نموده است. پل های عبور ما در روی رودخانه دواب پیش از موعد توسط دشمن از بین رفته است. تقاضا دارم که اجازه دهید گروه رزمی تانک از منطقه مسئولیت شما از روی پل ها عبور کند. در همین موقع

وضعیت‌های تاکتیکی / ۳۱

فرمانده گروهان یکم مکانیزه گردان ۱۷۵ مکانیزه پیام زیر را به فرمانده گردان ارسال می‌دارد.

ساعت ۱۵۴۶، جلودار گروهان یکم تقریباً به چهارراه خیابان بستان آباد رسیده است. تمام! متعاقب آن گروهان دوم مکانیزه گردان ۱۷۵ مکانیزه پیام زیر را به فرمانده گردان ارسال می‌دارد.

اوضاع در ارتفاعات شمال بستان آباد نسبتاً آرام است. اکنون ساعت ۱۵۴۷ است، به گوشم.

مسئله: تصمیم فرمانده گردان ۱۷۵ مکانیزه؟

۷- وضعیت گردان ۱۶۳ پیاده در ۲۵۰۴۴۷ تیرماه

«نقشه شماره ۷ صفحه ۷۱»

نیروهای خودی از ۲۴ تیرماه علیه تک‌های مداوم دشمن از سمت شرق که از چندین نقطه به منطقه پدافندی لشکر ۲۲ پیاده نفوذ نموده به شدت مقابله می‌کنند. دشمن از ساعت ۰۲۱۰ مورخه ۲۵ تیرماه از دو سمت به گردان ۱۶۳ تیپ ۱ لشکر ۲۲ تک نموده است. تاکنون تک دشمن زیر آتش توپخانه خودی در هم شکسته است. در سپیده روز ۲۵ تیرماه دشمن پس از اجرای آتش تهیه مجدداً تک خود را آغاز نموده است. در حالی که تلاش دشمن در منطقه گروهان یکم گردان ۱۶۳ تاکنون ناکام مانده است وضعیت در گروهان دوم بسیار بحرانی و خطرناک است. از ساعت ۰۴۴۷ گزارشات زیر پی در پی از گروهان‌های تابعه گردان ۱۶۳ به فرمانده گردان ارسال می‌شود.

از گروهان یکم:

دشمن ۴۰۰ متر قبل از منطقه گروهان یکم شکست خورده است. ۲ دستگاه تانک دشمن منهدم گردیده لیکن هنوز تعداد ۴ دستگاه دیگر سالم و خارج از تیررس هستند. وضعیت در منطقه گروهان آرام است لیکن در سمت راست صدای تیراندازی به گوش می‌رسد. چه خبر است؟ به گوشم.

از گروهان دوم:

دشمن به کمک ۱۰ دستگاه تانک سنگین به منطقه گروهان دوم نفوذ نموده و جنگ تن به تن ادامه دارد. تعداد نیروهای تک ور حدود ۱۰۰ نفر می‌باشد. به گوشم.

وضعیت‌های تاکتیکی / ۳۳

از گروهان سوم:

وضعیت در منطقه گروهان سوم آرام است. یک ستون زرهی دشمن به استعداد تقریبی ۳۶ دستگاه تانک متوسط از شمال رودخانه قره‌سو به سمت غرب در حال پیشروی هستند. تمام

مسئله: تصمیم فرمانده گردان ۱۶۳ پیاده؟

۸- وضعیت گردان ۲۱۷ تانک در ۱۲۰۹۱۰ اسفند ماه

«نقشه شماره ۸ صفحه ۷۲»

گردان ۲۱۷ تانک در جریان یک حرکات به عقب (عملیات تأخیری) در روز ۱۲ اسفند ماه ماموریت دارد ارتفاعات شمال دوکوهه را در مقابل تک دشمن از شمال تا زمانی حفظ نماید که تیپ ۳۷ زرهی بتواند از رودخانه حاجی‌آباد عبور نماید. در ساعت ۰۹۰۵ فرمانده گردان تانک پیام زیر را در یافت می‌نماید.

پل واقع در روی رودخانه حاجی‌آباد در تقریباً ۳ کیلومتری جنوب شرقی دو کوهه منهدم گردیده است. سریعاً به طرف پل جنوب دوکوهه رفته و از آن عبور نماید، تمام. در ساعت ۰۹۱۰ دسته شناسایی گردان از ارتفاع ۱۲۰ گزارش زیر را به گردان ارسال می‌دارد.

یگان زرهی دشمن در حال پیشروی به سمت ما می‌باشد. نیروهای جلودار آن در تقریباً ۸۰۰ متری ارتفاع ۱۲۰ هستند. ۱۴ دستگاه تانک متوسط دشمن شناسایی شده‌اند. تا دقایقی دیگر به سمت منطقه جنگلی در یک کیلومتری دوکوهه حرکت می‌کنیم - تمام.

هنوز تعدادی از یگان‌های تیپ ۳۷ زرهی در شمال دوکوهه می‌باشد و برای اجتناب از درگیری قطعی به طرف جنوب در حرکت هستند. گردان ۲۱۷ تانک هنوز دارای ۲۰ دستگاه تانک متوسط و ۱۲ نفر بر بی‌ام‌پی می‌باشند.

مسئله: تصمیم فرمانده گردان ۲۱۷ تانک ؟

۹- وضعیت گردان ۷۴۹ پیاده در ۰۵۰۲۱۳ خردادماه

«نقشه شماره ۹ صفحه ۷۳»

نیروهای خودی در مقابل تک نیروهای دشمن از شمال که تا عصر ۴ خرداد ماه ۷ کیلومتری در عمق منطقه تیپ ۴۰ نفوذ نموده‌اند سرسختانه پدافند می‌نمایند. نیروهای دشمن در ۱۸ کیلومتری شمال رضاآباد گزارش شده‌اند و فشار آنها به علت توان رزمی برتر به نیروهای خودی بسیار زیاد است.

گردان ۷۴۹ پیاده تیپ ۴۰ که تاکنون ماموریت دیگری را به عهده داشته برای تقویت تیپ مجدداً در شب ۴ به ۵ خردادماه به تیپ ملحق خواهد شد و هم اکنون در تقریباً ۲ کیلومتری جنوب غربی رضاآباد می‌باشد. فرمانده گردان ۷۴۹ پیاده در ساعت ۰۲۱۳ ۵ خرداد ماه در پاسگاه تاکتیکی تیپ ۴۰ در ۶ کیلومتری شمال ده ایوب بدین نحو توجیه می‌شود.

تک دشمن هم اکنون تقریباً در یک کیلومتری ما به شدت ادامه دارد. گردان‌های تیپ علی‌رغم فشار دشمن شجاعانه می‌جنگند و تاکنون تعداد زیادی از ادوات زرهی دشمن را نابود نموده‌اند. لحظاتی پیش هر دو گردان احتیاط خود را وارد عمل نموده‌اند و از ۲ دقیقه پیش ارتباط رادیویی تیپ با یکی از گردان‌ها قطع شده است.

مسئله: تصمیم فرمانده تیپ ۴۰ پیاده ؟

۱۰- وضعیت جلودار تیپ ۳۰ زرهی در ۱۶۱۴۰۷ شهریور ماه

«نقشه شماره ۱۰ صفحه ۷۴»

گروه رزمی ۲۹۱ تانک تیپ ۳۰ زرهی ماموریت دارد که در روز ۱۶ شهریور ماه به عنوان جلودار تیپ که به سمت غرب تک می‌نماید عمل نموده و پل‌های روی رودخانه کنگیر را در حد فاصل بین عباس‌آباد بالا و عباس‌آباد پایین تصرف و آن را برای عبور تیپ باز نگهدارد. به علت پایین بودن توان رزمی نیروهای دشمن در شرق رودخانه کنگیر، این نیروها از برخورد با نیروی خودی اجتناب می‌ورزند و در تمام نقاط در حال عقب کشیدن خود به پشت رودخانه کنگیر می‌باشند. گزارش می‌رسد دشمن در حال حاضر از اعماق منطقه خودی در حال گسیل نیروهای تقویتی به سمت رودخانه کنگیر می‌باشد. هنگامی که گروه نوک جلودار به حدود ۲ کیلومتری ده سرو می‌رسد پیام زیر را از دسته شناسایی گروه رزمی به عقب ارسال می‌گردد.

ساعت ۱۴۰۷ - محل قهوه‌خانه متروکه، به حدود ۲ کیلومتری ده سرو رسیده‌ایم. در کنار شمال شرقی ده سرو تعدادی ۲ قبضه توپ ضد تانک سنگین و سه دستگاه خودروی شناسایی زرهی می‌شود. در ده صدای تانک هم به گوش می‌رسد تمام

جلودار تشکیل شده از ۲ گروهان تانک، ۱ گروهان پیاده، یک دسته خمپاره‌انداز سنگین، یک دسته مهندس رزمی، یک دسته مهندسی پل و یک دسته پدافندی هوایی که در سرتاسر ستون تقسیم شده است.

مسئله: تصمیم فرمانده گروه رزمی ۲۹۱ تانک

۱۱- وضعیت تیپ ۳۰ زرهی در ۲۰۱۳۰۶ مردادماه

«نقشه شماره ۱۱ صفحه ۷۵»

تیپ ۳۰ زرهی ماموریت دارد در ۲۰ مرداد ماه در حد فاصل بین مزرعه آخوند و جنوب غربی اکبرآباد علیه دشمن تک نموده و بلافاصله پس از عبور از رودخانه چم زرشگ تک خود را به سمت شمال غرب ادامه دهد. در حالی که گردان ۱۲۳ مکانیزه در حال تک به مواضع پدافندی دشمن در کناره جنوب غربی اکبرآباد می‌باشد. گردان ۲۱۵ تانک در حال پیشروی به سمت شمال به منظور تصرف ده کهنه می‌باشد.

در این اثناء از سمت ده کهنه حمله متقابل دشمن علیه جناح راست گردان ۱۲۳ مکانیزه آغاز می‌شود. گردان گزارش زیر را ارسال می‌دارد.

تک دشمن از ده کهنه به جناح راست گردان به ۷ دستگاه تانک متوسط و ۱۴ دستگاه نفربر زرهی آغاز شده است. تقاضای آتش توپخانه بیشتر و نیاز به پشتیبانی دارم. به گوشم.

در این اثناء نیز از دسته شناسایی گردان ۲۱۵ تانک در حوالی مزرعه آخوند گزارش زیر ارسال می‌گردد.

ساعت ۱۳۰۶، از پل واقع در روی رودخانه چم زرشگ در جنوب مزرعه آخوند عبور کردیم. پل هنوز منهدم نشده است، ۵۰۰ متر پایین‌تر از پل نیز یک گذار وجود دارد و بستر رودخانه شنی است سروصدای تانک‌های دشمن از ده کهنه به گوش می‌رسد. پیشروی را به سمت مزرعه آخوند ادامه می‌دهیم - تمام.

مسئله:

الف - تصمیم فرمانده گردان ۱۲۳ مکانیزه؟

ب - تصمیم فرمانده گردان ۲۱۵ تانک؟

۱۲- وضعیت گروه رزمی ۱۲۴ مکانیزه در ۰۴۱۲۰۸ اسفندماه

«نقشه شماره ۱۲ صفحه ۷۶»

گروه رزمی ۱۲۴ مکانیزه که به عنوان جلو دار تیپ ۴۴ مکانیزه تقریباً ۲ ساعت جلو دار از تیپ حرکت می‌نماید مأموریت دارد گذرگاه‌ها و معابر روی رودخانه دو رود را تصرف و آن را برای عبور تیپ به سمت شمال باز نگهدارد.

هنگامی که سر ستون به ۱ کیلومتری رودخانه دو رود می‌رسد پیام‌های زیر را فرمانده گروه رزمی دریافت می‌دارد. از دسته شناسایی گروه رزمی:

ساعت ۱۲۰۷ - محل: کناره شمالی احمدآباد، ستون زرهی دشمن از سمت شمال شرق به سمت احمدآباد در حال حرکت می‌باشد. در پیشاپیش ستون ۵ دستگاه تانک سبک و ۱۰ دستگاه نفربر دشمن دیده می‌شود. به منظور احتراز از درگیری به تپه سرخه حرکت می‌نماییم. - تمام از گروهان سرجلودار گروه رزمی:

ساعت ۱۲۰۸ - محل: کناره جنوبی ده پیرمحمد - سه دستگاه تانک سبک دشمن در منطقه جنگلی در حدود ۲/۵ کیلومتری شرق پل دیده می‌شود. هم اکنون تانک‌ها به سمت شرق و در داخل جنگل خود را مخفی می‌نمایند. حدود ۷۵۰ متر پایین‌تر در سمت غرب پل گذاری وجود دارد که قابل عبور برای خودروها و ادوات زرهی است - تمام

مسئله: تصمیم فرمانده گروه رزمی ۱۲۴ مکانیزه؟

۱۳- وضعیت گردان ۱۸۴ مکانیزه در ۱۲۱۱۰۵ تیرماه

«نقشه شماره ۱۳ صفحه ۷۷»

تیپ ۱۸ مکانیزه از بامداد ۱۲ تیرماه در حال تک به سمت شمال است. گردان ۱۸۵ مکانیزه این تیپ تاکنون توانسته است خط پدافندی دشمن را در هم شکسته و او را وادار به عقب‌نشینی نماید. برابر ماموریت ابلاغی گردان ۱۸۴ مکانیزه که به منظور حفظ جناح راست و عقبه تیپ تعیین شده است، در حال حاضر در حال پیشروی به سمت حمیدیه می‌باشد و تا این لحظه منطقه خالی از دشمن گزارش شده است. لحظاتی بعد از دسته شناسایی گردان که در جناح راست و در حوالی مرادتپه می‌باشد پیام زیر دریافت می‌گردد.

ساعت ۱۱۰۵، ستون زرهی دشمن از ارتفاعات واقع در شش کیلومتری شمال شرق حمیدیه با ۶ دستگاه تانک و ۱۵ دستگاه نفربر در حال حرکت به سمت حمیدیه می‌باشد جلودار ستون زرهی در ۵ کیلومتری حمیدیه است، تمام

پیام زیر نیز متعاقب پیام فوق از گشتی شناسایی گردان از حوالی پل شمال شرق حمیدیه دریافت می‌گردد.

ساعت ۱۱۰۵، صدای تانک‌های دشمن به وضوح شنیده می‌شود. پل واقع در روی رودخانه قابل عبور برای تانک می‌باشد و تاکنون منهدم نشده است - تمام!

مسئله: تصمیم فرمانده گردان ۱۸۴ مکانیزه؟

۱۴- وضعیت گردان ۱۳۵ مکانیزه در ۰۹۱۶۱۲ خردادماه

«نقشه شماره ۱۴ صفحه ۷۸»

دشمن در تک مورخه ۹ خردادماه از سمت شمال به عمق منطقه پدافندی نیروهای خودی نفوذ کرده است. در حالیکه گردان ۱۳۵ مکانیزه از تیپ ۳۹ زرهی به منظور پاتک به دشمن به حوالی ۱ کیلومتری پل ویژنان نزدیک می‌شود. پیام زیر از گردانی که در حوالی قره تپه با دشمن درگیر می‌باشد دریافت می‌گردد. دشمن با ۱۵ دستگاه تانک از دو جناح تک را آغاز نموده است. گردان ضایعات زیادی را متحمل شده لیکن سربازان گردان مانند شیر با دشمن می‌جنگند. نیاز به مهمات داریم - تمام!

درست بعد از این گزارش پیام دیگری ارسال می‌شود.
قره تپه توسط تانک‌ها و زره‌پوش‌های دشمن سریع نهر ویژنان خط آهن!

ادامه پیام به علت پارازیت دشمن غیرقابل فهم است.
مدت کوتاهی بعد از دسته شناسایی گردان در ۲/۵ کیلومتری جنوب ایستگاه قره تپه پیام زیر ارسال می‌گردد.
ساعت ۱۶۱۲، تعداد ۱۰ دستگاه تانک و ۶ دستگاه نفربر زرهی در جنوب ایستگاه قره تپه در حال پیشروی به سمت جنوب می‌باشند.
دیدهبانی را ادامه می‌دهم. تمام!

مسئله: تصمیم فرمانده گردان ۱۳۵ مکانیزه؟

۱۵- وضعیت گردان ۷۵۴ پیاده در ۱۵۰۲۱۶ مهرماه

«نقشه شماره ۱۵ صفحه ۷۹»

تیپ ۱ پیاده چندروزی است که در مقابل تک دشمن از سمت شرق سرسختانه پدافند می‌نماید. گردان ۷۵۴ پیاده این تیپ که تاکنون مامور به یگان دیگری بوده است در شب ۱۴ به ۱۵ مهرماه مجدداً به تیپ ملحق و ماموریت می‌یابد در جناح چپ تیپ که ضعیف می‌باشد پدافند نماید.

هنگامی که گردان در شب ۱۵ مهرماه به حوالی تپه ۱۱۰ می‌رسد از گردان ۱۱۲ تیپ پیام زیر را دریافت می‌نماید:

دشمن نیم ساعت پیش بعد از اجرای آتش تهیه بسیار شدید با نیرویی به استعداد یک گردان پیاده به داخل منطقه در جناح چپ نفوذ نموده و موفق به ایجاد رخنه‌ای به عرض حدود ۲ کیلومتر شده است. گردان تلفات زیادی را متحمل شده و استعداد پرسنلی آن فوق‌العاده کاهش یافته است.

آسمان صاف و روشنایی هلال ماه منطقه را نسبتاً روشن نموده است. ساعت هم‌اکنون ۰۲۱۶ است.

مسئله: تصمیم فرمانده گردان ۷۵۴ پیاده؟

۱۶- وضعیت گروه رزمی ۱۲۱ مکانیزه در ۲۹۱۱۳۷ دی ماه

«نقشه شماره ۱۶ صفحه ۸۰»

گروه رزمی ۱۲۱ مکانیزه که در جناح باز راست تیپ ۳۵ عمل می‌نماید، موفق گردیده است که در صبح روز ۲۹ دی ماه با تک به نیروهای دشمن مقاومت او را در هم شکسته و ارتفاع سید هادی را تصرف نماید. عناصر باقیمانده دشمن به منظور احتراز از نابودی کامل در حال عقب‌نشینی به سمت شمال و عبور از رودخانه کنگاکوش می‌باشند.

هم اکنون فرمانده گروه رزمی دستور ادامه تک به سمت شمال را به منظور تصرف پل‌های روی رودخانه کنگاکوش صادر نموده است. بلافاصله تس از ابلاغ دستور از دسته شناسایی مستقر در تپه سبز پیام زیر به گروه رزمی ارسال می‌گردد.

ساعت ۱۱۳۷ - محل تپه سبز واقع در ۱/۵ کیلومتری شمال تپه سرخه، دشمن با ۱۰ دستگاه تانک متوسط و ۶ دستگاه نفربر زرهی از پل واقع در شرق رودخانه کنگاکوش در ۱ کیلومتری شمال تپه سبز عبور نموده و از طرفین جاده در حال پیشروی به سمت جنوب غربی است. به منظور اجتناب از درگیری به تپه سرخه عقب‌نشینی می‌کنیم - تمام! گروه رزمی مکانیزه هنوز ۱۲ دستگاه تانک متوسط در اختیار دارد.

مسئله: تصمیم فرمانده گروه رزمی ۱۲۱ مکانیزه ؟

۱۷- وضعیت گردان ۷۹۶ پیاده در ۱۱۰۸۵۴ آبان ماه

«نقشه شماره ۱۷ صفحه ۸۱»

تیپ ۴۰ پیاده در ۱۱ آبان ماه با دو گردان در خط، گردان ۱۴۶ پیاده عهده‌دار تک اصلی در شمال و گردان ۱۵۸ پیاده در جنوب (تک پشتیبانی) به منظور تصرف هدف‌های مربوطه به سمت شرق تک می‌نمایند.

گردان ۷۹۶ پیاده در احتیاط تک اصلی را دنبال نموده ضمناً جناح باز چپ تیپ را محافظت می‌نماید. برابر ماموریت ابلاغی گردان ۷۹۶ پیاده هم اکنون به حوالی ارتفاع ۲۷۰ رسیده است. در این لحظه از دسته شناسایی گردان ۷۹۶ که برای شناسایی به جناح چپ تیپ اعزام گردیده است پیام زیر را دریافت می‌گردد:

ساعت ۰۸۵۴ - محل کناره شرقی دار بلوط، تعداد دستگاه تانک سبک و ۳ دستگاه نفربر زرهی دشمن از شمال شرق به سمت دار بلوط در حال حرکت می‌باشد. سرستون دشمن در ۱/۵ کیلومتری داربلوط - دیده‌بانی را ادامه می‌دهم - تمام!

لحظاتی بعد پیام دیگری از بخشی از دسته شناسایی که در کناره غربی داربلوط مستقر گردیده دریافت می‌گردد. تعداد ۵ دستگاه نفربر زرهی دشمن از شمال غرب به سمت داربلوط در حال حرکت می‌باشد.

سرستون دشمن در ۲ کیلومتری داربلوط، پس از ارسال این پیام فرمانده دسته شناسایی گزارش می‌دهد که به منظور اجتناب از درگیری با دشمن به سمت پل نهر قزلچه حرکت می‌نماید. نهر

وضعیت‌های تاکتیکی / ۴۵

قزلچه دارای ساحل سفت و صاف می‌باشد که عبور از آن به جز ایام زمستان و اوایل بهار مقدور می‌باشد.

مسئله: تصمیم فرمانده گردان ۷۹۶ پیاده؟

۱۸- وضعیت گردان ۱۰۲ مکانیزه در ۲۳۰۵۴۳ آذرماه

«نقشه شماره ۱۸ صفحه ۸۲»

گردان ۱۰۲ مکانیزه در چارچوب یک عملیات تاخیری ماموریت دارد تک دشمن را تا ساعت ۰۸۰۰ مورخه ۲۳ آذرماه در جلوی نهر ماهی به تاخیر افکنده و از پیشروی نیروهای دشمن به ماهی دشت جلوگیری نماید. در بعدازظهر ۲۲ آذرماه تک دشمن زیر آتش شدید توپخانه دفع و متوقف گردیده است. در سپیده دم روز ۲۳ آذرماه مجدداً دشمن مبادرت به تک می نماید. هم اکنون ساعت ۰۵۴۳ می باشد و گروهان ۳ گزارش می دهد که تک دشمن را در شمال نهرماهی در هم شکسته و او را وادار به عقب نشینی نموده است، در حالیکه گروهان ۲ گزارش می دهد که:

دشمن به استعداد تقریبی ۱۰۰ نفر از سمت چپ به مواضع ما نفوذ نموده است. به احتمال زیاد این نیروها با استفاده از تاریکی شب از طریق مرداب عبور نموده اند در ۸۰۰ متری غرب پل تخریب شده حدود ۶۰ نفر از نیروهای دشمن از نهرماهی عبور نموده اند منتظر پیام بعدی باشید. پیام زیر پیام بعدی است که ارسال می گردد. دشمن مقاومت ما را کاملاً در هم شکسته است و هم اکنون در سمت ماهی دشت در حال پیشروی هستند - تمام!

مسئله: تصمیم فرمانده گردان ۱۰۲ مکانیزه ؟

۱۹- وضعیت گردان ۱۴۲ مکانیزه در ۲۵۱۲۱۸ اردیبهشت ماه

«نقشه شماره ۱۹ صفحه ۸۳»

تیپ ۴۵ مکانیزه در روز ۲۵ اردیبهشت ماه به سمت شرق تک می‌کند. در حالیکه گروه رزمی ۱۷۵ مکانیزه این تیپ شدیداً با دشمن درگیر بوده است و تاکنون موفق به رخنه در مواضع دشمن نگردیده، گروه رزمی ۲۲۲ تانک ارتفاع ۶۰۲ را تصرف و در حال پیشروی به سمت شرق می‌باشد. گردان ۱۴۲ مکانیزه در احتیاط ماموریت دارد که گروه رزمی ۲۰۲ تانک را دنبال نماید.

هنگامی که سرستون گردان ۱۴۲ مکانیزه به ۲ کیلومتری ارتفاع ۶۰۲ می‌رسد، گزارش زیر از دسته شناسایی گردان دریافت می‌گردد.
ساعت ۱۲۱۸ - محل توقف در گوشه شرقی کولان، دشمن به استعداد تقریبی ۷ دستگاه تانک متوسط و ۱۸ دستگاه نفربر در حال پیشروی به سمت کولان می‌باشد. سمت حرکت ستون زرهی دشمن ارتفاع ۵۲۰ می‌باشد. به منظور اجتناب از درگیری به سمت ارتفاع ۵۲۰ حرکت می‌نماییم. دیده‌بانی را ادامه می‌دهیم - تمام!

مسئله: تصمیم گردان ۱۴۲ مکانیزه؟

۲۰- وضعیت گردان ۲۱۵ تانک در ۰۷۰۹۳۹ آبان ماه

«نقشه شماره ۲۰ صفحه ۸۴»

گردان ۲۱۵ تانک با یک آتشبار اختصاصی ماموریت دارد که در روز ۷ آبان ماه به عنوان اولین سریال گروه راهپیمایی تیپ ۳۷ زرهی پل واقع در روی رودخانه سفیدرود را تصرف و آن را برای عبور سایر یگان‌های تیپ بازنگهدارد. از دشمن این را می‌دانیم که او از سمت شمال در حال پیشروی به سمت سفیدرود است. هنگامی که گردان ۲۱۵ تانک به سروآباد می‌رسد از دسته شناسایی گردان در جلو پیام زیر دریافت می‌گردد:

ساعت ۰۹۲۴ - محل قمطره، ارتفاع ۲۰۲ توسط دشمن اشغال گردیده است. تعدادی خودرو شناسایی و تانک سبک قابل تشخیص می‌باشد. دیده‌بانی ادامه دارد. تمام!

فرمانده گردان فوراً خود را به قله ارتفاع ۲۱۰ رسانیده و از آنجا تعداد ۳ دستگاه تانک سبک و ۲ دستگاه خودرو شناسایی زرهی و ۲ قبضه توپ ضد تانک متوسط را رویت می‌نماید. در این لحظه پیام رادیویی زیر از دیده‌بانی هوایی دریافت می‌گردد.

ساعت ۰۹۳۵ - یک ستون زرهی دشمن متشکل از ۷ دستگاه تانک سبک و ۱۵ دستگاه نفربر در حال نزدیک شدن به پل رودخانه سفیدرود می‌باشد. نوک ستون زرهی دشمن در ۵ کیلومتری رودخانه می‌باشد. در این میان گردان ۲۱۵ تانک در سروآباد و در طرفین جاده می‌باشند و آتشبار اختصاصی آمادگی خود را برای انجام ماموریت اعلام می‌دارد. برابر اطلاعات بدست آمده زمین‌های طرفین رودخانه شنی،

وضعیت‌های تاکتیکی / ۴۹

سفت و عبور ادوات زرهی به جز فصل زمستان و اوایل بهار از آن مقدور است. ساعت هم اکنون ۹:۳۹ است.

مسئله: تصمیم فرمانده گردان ۲۱۵ تانک؟

۲۱- وضعیت گردان ۱۰۹ پیاده در ۰۶۰۹۵۴ آذرماه

«نقشه شماره ۲۱ صفحه ۸۵»

دشمن در تاریکی شب ۵ به ۶ آذرماه از شمال غرب و شمال علیه مواضع پدافندی لشکر ۳۰ پیاده تک خود را آغاز نموده است. در منطقه پدافندی این لشکر تیپ ۱ پیاده توانسته است تک دشمن را خنثی نماید بطوری که گردان ۱۰۹ پیاده این تیپ تمام تک‌های دشمن را که از شمال علیه مواضع او انجام شده در هم شکسته و او را وادار به عقب‌نشینی نموده است. زمانی کوتاه پس از روشن شدن هوا در ۶ آذرماه دشمن توانسته است یک معبر باریک و عمیق از سمت غرب بسوی ارتفاع کهنه ریگ باز کند. پاتک گردان ۱۰۳ پیاده علیه دشمن سبب گردید که صفوف دشمن در هم شکسته شود. دشمن خسارت زیادی را متحمل شده لیکن بخشی از آنها در حال حرکت به سمت کهنه ریگ می‌باشد. ساعت ۰۹۵۳ فرمانده گردان ۱۰۹ گزارش‌های زیر را یکی بعد از دیگری دریافت می‌نماید.

از پست دیده‌بانی گردان (دیدگاه گردان ۱۰۹)

دشمن در حال احداث سنگر و استقرار توپ‌های ضد تانک در روی ارتفاع کهنه‌ریگ است. ۴ دستگاه تانک سبک دشمن از شمال به سمت ده کهنه در حال حرکت می‌باشند - تمام! از گردان ۱۰۳ پیاده به تیپ ۱ (ف گردان ۱۰۹)

در ارتفاع کهنه ریگ مقاومت دشمن هر لحظه بیشتر می‌شود. آتش دشمن بسیار شدید است. نیاز به پشتیبانی آتش و تقویت هرچه بیشتر داریم - تمام!

وضعیت‌های تاکتیکی / ۵۱

هم اکنون ساعت ۰۹۵۴ است و در جلوی منطقه پدافندی گردان ۱۰۹ هیچگونه فعالیت دشمن مشاهده نمی‌شود.

مسئله: تصمیم فرمانده گردان ۱۰۹ پیاده؟

۲۲- وضعیت گردان ۱۲۲ مکانیزه تقویت شده در ۰۲۱۵۲۳ فروردین ماه

«نقشه شماره ۲۲ صفحه ۸۶»

تیپ ۱ مکانیزه ماموریت دارد در جبهه وسیعی علیه دشمنی که از سمت غرب تک می‌نماید، عملیات تأخیری را به منظور کسب زمان برای نیروهای خودی که در ۳۰ کیلومتری شرق نهر امام حسن در حال تهیه مواضع پدافندی می‌باشند، انجام دهد. گردان ۱۲۲ مکانیزه که با یک دسته تانک تقویت شده است ماموریت دارد که از پیشروی دشمن از نهر امام حسن تا ساعت ۲۰۱۵ فروردین ماه جلوگیری نماید.

بعد از اینکه در منطقه گردان ۱۲۲ چندین تک دشمن در هم شکسته شد، دشمن در بعداز ظهر روز ۲ فروردین ماه با بهره‌گیری از آتش شدید توپخانه و یگان‌های خود موفق گردید در منطقه مجاور تیپ ۱ از نهر امام حسن عبور کرده و ارتفاع ۲۴۰ را تصرف نماید. تصرف این ارتفاع موجب گردیده است که دشمن به منطقه گردان ۱۲۲ دید وسیعی را داشته باشد.

پاتک‌های سریع یگان‌های تیپ ۲ نیز به علت پایین بودن توان رزمی آنها ناموفق بوده است. اکنون ساعت ۱۵۲۳ است.

مسئله: تصمیم فرمانده گردان ۱۲۲ مکانیزه تقویت شده؟

۲۳- وضعیت گردان ۱۳۶ پیاده مکانیزه در ۱۶۰۶۳۱ بهمن ماه

«نقشه شماره ۲۳ صفحه ۸۷»

گردان ۱۳۶ پیاده مکانیزه با یک آتشبار اختصاصی مأموریت دارد که در روز ۱۶ بهمن ماه به عنوان جلو دار تیپ پل‌های روی رودخانه زاب را تصرف و آن را برای عبور تیپ که به فاصله زمانی ۲ ساعت در پشت سرا و در حال راهپیمایی است، بازنگهدارد.

در ساعت ۰۶۱۲، دسته شناسایی گردان در فاصله حدود ۱ کیلومتری کولان زیر آتش دشمن قرار گرفته ضمن از دست دادن یک دستگاه اسکورپیون (خودروشناسایی زرهی) به ارتفاع سورکوه عقب‌نشینی می‌نماید. فرمانده گردان سریعاً خود را به قله ارتفاع سورکوه می‌رساند. او از این محل موارد زیر را شناسایی می‌نماید. در ارتفاع گل‌زده یک قبضه توپ ضد تانک سبک دشمن و حرکات پیاده قابل رویت می‌باشد. یک دستگاه تانک سبک دشمن در کولان استتار نموده است، در منطقه نیم جنگلی حرکاتی از یگان پیاده دشمن مشاهده می‌شود.

متعاقب شناسایی فوق پیام زیر از دیده‌بان هوایی ارسال می‌گردد. ساعت ۰۶۲۷- ستون زرهی دشمن به سمت جنوب در حال حرکت است. نوک ستون زرهی در ۲۵ کیلومتری زابله می‌باشد. هم اکنون فرمانده آتشبار اعلام می‌دارد که در ظرف ۱۰ دقیقه آماده تیراندازی می‌باشد. ساعت اکنون ۰۶۳۱ است.

مسئله: تصمیم فرمانده گردان ۱۳۶ پیاده مکانیزه؟

۲۴- وضعیت گردن ۷۹۴ پیاده در ۱۰۰۸۴۶ دی ماه

«نقشه شماره ۲۴ صفحه ۸۸»

گردان ۷۹۴ پیاده در روز دی ماه به عنوان جلو دار تیپ ۲ در حال راهپیمایی تقریبی به سمت شمال به منظور اخذ تماس با دشمن است. ترتیب حرکت جلو دار: شامل گروه نوک، دسته سر جلو دار، گروهان جلو دار، یک دسته مهندس و گردان جلو دار (-) می باشد. جنگ افزارهای پدافند هوایی در سرتاسر ستون تقسیم شده اند. دسته شناسایی گردان با فاصله زمانی ۱ ساعت جلوتر از گردان در حال راهپیمایی است. هنگامی که سر ستون گردان به حدود ۳ کیلومتری صالح آباد می رسد، گزارش زیر از دسته شناسایی گردان دریافت می گردد.

ساعت ۰۸۴۶ - محل ارسال گزارش ۱/۵ کیلومتری جنوب غربی صالح آباد، تعداد ۴ دستگاه تانک متوسط و ۵ دستگاه خودرو شناسایی زرهی دشمن در جنوب صالح آباد قابل رویت می باشند. در قسمت جنوب شرقی صالح آباد در روی تپه سبز تعداد تقریباً ۵۰ نفر از عناصر دشمن در حال سنگفرش می باشند. دیده بانی را ادامه می دهیم. تمام!

مسئله: تصمیم فرمانده گردان ۷۹۴ پیاده؟

۲۵- وضعیت گردان ۲۷۵ تانک در ۰۹۱۳۵۲ بهمن ماه

«نقشه شماره ۲۵ صفحه ۸۹»

تیپ ۲ مکانیزه در بامداد روز ۹ بهمن ماه در جنوب نهر قره‌بلاغ به سمت شرق تک می‌نماید. تک تیپ ۱ در شمال نهر قره‌بلاغ تاکنون در جلوی ارتفاع سنبله متوقف گردیده است. گردان ۲۷۵ تانک به عنوان احتیاط تیپ ۲ اکنون به حوالی قره‌بلاغ رسیده و در آنجا آماده دریافت دستور تیپ می‌باشد. هم اکنون فرمانده گردان تانک قصد دارد به ارتفاعات ۲۲۰ و ۲۲۸ رفته تا وضعیت جناح چپ تیپ ۲ را بر مبنای گزارش دسته شناسایی گردان شخصاً ارزیابی نماید.

مشاهدات فرمانده گردان ۲۷۵ تانک:

حداقل ۲۰ دستگاه تانک متوسط دشمن از کریم‌آباد در حال حرکت به سمت قره‌بلاغ می‌باشد. اکنون ساعت ۱۳۵۲ است. گردان کلاً دارای ۲۸ دستگاه متوسط و ۱۳ دستگاه نفربر زرهی می‌باشد. نهر قره‌بلاغ دارای ساحلی مسطح و زمینی سفت می‌باشد و عبور ادوات زرهی از آن به جز در گذارها و پل نهر به سختی انجام می‌گیرد.

مسئله: تصمیم فرمانده گردان ۲۷۵ تانک؟

۲۶- وضعیت گردان ۱۵۳ پیاده در ۰۳۱۰۰۷ دی ماه

«نقشه شماره ۲۶ صفحه ۹۰»

تیپ ۱ پیاده در بعداز ظهر ۳ دی ماه علیه نیروهای دشمن که در شرق حمیدیه در حال استحکام مواضع می‌باشد، تک می‌نماید. گردان ۱۵۳ پیاده که برای حفاظت جناح باز چپ تیپ در حال پیشروی به سمت غرب می‌باشد هم اکنون به حدود ۱/۵ کیلومتری ده شیخ رسیده است. در این لحظه از دسته شناسایی گردان در جنوب نهر ده شیخ گزارش زیر دریافت می‌گردد.

ساعت ۱۰۰۷، یگانی از دشمن در حال راهپیمایی به سمت شمال می‌باشد. سرستون دشمن تقریباً در ۸ کیلومتری جنوب غربی پل واقع در روی نهر ده شیخ است.

دسته شناسایی با خودروهای شناسایی زرهی دشمن درگیر شده و رزم‌کنان در حال حرکت به سمت پل هستیم.

هور واقع در طرفین جاده غیرقابل عبور است - تمام!

مسئله: تصمیم فرمانده گردان ۱۵۳ پیاده؟

۲۷- وضعیت گردان ۱۱۰ پیاده در ۰۲۰۸۴۰ فروردین ماه

«نقشه شماره ۲۷ صفحه ۹۱»

نیروهای خودی از چند روز پیش در برابر تک دشمن از شمال غرب که تا عصر روز ۱ فروردین ماه در منطقه پدافندی لشکر ۷۰ پیاده به مقدار نسبتاً زیادی نفوذ نموده‌اند سرسختانه مقاومت می‌نمایید. نبرد شجاعانه نیروهای خودی سبب گردیده است که پیشروی و نفوذ بیشتر دشمن در ۱۰ کیلومتری شمال غرب ارتفاع لری بالاخره متوقف گردد. تیپ ۴۱ پیاده که از ساعت ۰۱۰۰ مورخه ۱ فروردین ماه به منظور پاتک به نیروی دشمن در کنترل عملیاتی لشکر ۷۰ پیاده قرار گرفته است. قادر نخواهد بود که تا ۲ ساعت دیگر از نهر ساوجی عبور نماید. گردان ۱۱۰ پیاده به عنوان جلودار تیپ ۴۱ مأموریت دارد منطقه تجمعی را در حوالی ده مصطفی و تپه مسعود اشغال نماید. در ساعت ۰۶۲۰ سرستون گردان ۱۱۰ به حوالی ساوجی رسیده است.

فرمانده گردان ۱۱۰ پیاده که جهت آخرین هماهنگی لازم به پاسگاه فرماندهی تیپ ۲ لشکر ۷۰ به جلو رفته است، هم اکنون در پاسگاه تاکتیکی تیپ ۲ حضور دارد.

فرمانده تیپ که بسیار آشفته و مضطرب است مطالب زیر را بیان می‌دارد. جناب سرگرد ... می‌دانم که تیپ شما مأموریت پاتک دارد. خدا را شکر که شما آمدید. از دیشب مجدداً دشمن تک شبانه خود را آغاز نموده و منطقه بیشتری را تصرف کرده است. ۲ ساعت پیش دشمن با یک گردان به ارتفاع لری نفوذ نموده است. گردان یکم تیپ ما در آنجا دلیرانه می‌جنگند لیکن تلفات گردان فوق‌العاده زیاد است. گردان دوم و

سوم تیپ در جناح چپ تاکنون موفق به دفع تک دشمن گردیده‌اند. هم زمان با توضیحات فوق پیام زیر از فرمانده گردان یکم دریافت می‌گردد. ساعت ۰۸۴۰، فشار دشمن فوق‌العاده است. گردان ضایعات و تلفات زیادی را متحمل شده و به ارتفاعات شیخ گزنشین عقب رانده شده است. نیاز سریع به تقویت و پشتیبانی داریم - تمام!

مسئله: تصمیم فرمانده گردان ۱۱۰ پیاده؟

۲۸- وضعیت گردان ۲۳۷ تانک در ۱۷۰۹۲۴ تیرماه

«نقشه شماره ۲۸ صفحه ۹۲»

تیپ ۳۵ زرهی در ۱۷ تیرماه در حال تک به سمت شمال شرق می‌باشد. تا این لحظه گردان ۲۳۸ تانک که ماموریت تصرف ارتفاع قوچ سلطان را به عهده داشته است. موفق به تصرف هدف واگذاری نشده و در جلوی مواضع دشمن متوقف گردیده است گردان ۲۳۷ تانک که در عقب گردان ۲۳۸ و در جناح باز راست تیپ مسئولیت حفاظت جناح راست تیپ را به عهده دارد در ساعت ۰۹۲۲ ماموریت می‌یابد که ارتفاع قوچ سلطان را تصرف نماید.

درست در لحظه‌ای که فرمانده گردان ۲۳۷ تانک دستور تک را صادر می‌نماید، پیام زیر از دسته شناسایی گردان در ارتفاع ۱۱۰ دریافت می‌گردد.

ساعت ۰۹۲۴ - محل گزارش ارتفاع ۱۱۰، تعداد ۲۴ دستگاه تانک متوسط دشمن از سمت شرق به طرف تپه ۱۱۰ در حال حرکت می‌باشند. سرستون دشمن در ۱۰۰۰ متری ارتفاع ۱۱۰ می‌باشد. ضمن دیده‌بانی دشمن به ارتفاع داروان حرکت می‌کنیم - تمام!

گردان ۲۳۷ تانک دارای ۴۰ دستگاه تانک متوسط است. نهر فصلی سرآب گرم جز در ایام زمستان هیچ مشکل عمده‌ای در عبور از آن وجود ندارد. درجه حرارت هم اکنون ۳۰ درجه بالای صفر و میزان دید تا ۱۳۰۰ متر می‌باشد.

مسئله: تصمیم فرمانده گردان ۲۳۷ تانک؟

۲۹- وضعیت گردان ۲۹۲ تانک در ۲۱۲۲۵ مهرماه

«نقشه شماره ۲۹ صفحه ۹۳»

تیپ ۳۹ زرهی در صبح روز ۲ مهرماه با دو گروه رزمی ۲۹۰ و ۲۹۳ تانک در کنار هم به سمت جنوب شرق به دشمنی که در حال عملیات تأخیری است، تک می‌نماید.

بعد از عبور یگان‌های تیپ از جاده کاشی‌پور مقاومت دشمن به خصوص در برابر گروه رزمی ۲۹۳ تانک بسیار افزایش می‌یابد. گردان ۲۹۲ تانک تیپ ماموریت دارد که در عقب گروه رزمی ۲۹۰ تانک حرکت نموده و جناح راست تیپ را محافظت نماید.

هنگامی که گروهان مقدم گردان ۲۹۲ تانک به حوالی ۲ کیلومتری سیدصادق می‌رسد فرمانده گردان که در گروهان مقدم حرکت می‌نماید گزارش زیر را از دسته شناسایی گردان دریافت می‌دارد.

ساعت ۱۲۲۵ - محل ارسال گزارش ۷۰۰ متری جنوب ارتفاع ۱۲۰، تعداد ۲۳ دستگاه تانک متوسط دشمن در دو ستون در طرفین جاده از افشارآباد به سمت سیدصادق در حرکت می‌باشند. رودخانه زلال در سمت غرب از افشارآباد به سمت سید صادق در حرکت می‌باشند. رودخانه زلال در سمت غرب پل قابل عبور است. به منظور اجتناب از درگیری به ارتفاع ۱۲۰ حرکت می‌نماییم - تمام!

مسئله: تصمیم فرمانده گردان ۲۹۲ تانک؟

۳۰- وضعیت تیپ ۳۳ زرهی در ۲۵۱۱۰۶ تیرماه

«نقشه شماره ۳۰ صفحه ۹۴»

تیپ ۳۳ زرهی در روز ۲۵ تیرماه در تک به سمت شمال شرق از روی رودخانه میان تنگ ارتفاعات ۱۸۵ و ۱۹۰ را با وجود مقاومت سرسختانه دشمن تصرف نموده است هنگامی که گروه رزمی ۲۳۰ تانک قصد دارد تک خود را به منظور تصرف با باگیر ادامه دهد آتش شدید توپخانه دشمن موجب تلفات و ضایعات نسبتاً زیادی می‌گردد. هم زمان پاتک دشمن با استفاده از ۱۲ دستگاه تانک متوسط و ۱۶ دستگاه نفربر آغاز می‌گردد. هم زمان گردان ۱۳۳ مکانیزه تیپ ارتفاع ۱۸۵ را تصرف و دشمن را در سمت ده پیرعلی وادار به عقب‌نشینی نموده است.

در حال حاضر تیپ تقدم کلیه آتش‌های توپخانه را به گروه رزمی ۲۳۰ تانک اختصاص داده است.

ساعت هم اکنون ۱۱۰۶ است و تیپ فاقد گردان احتیاط می‌باشد.

مسئله:

- ۱- تصمیم فرمانده گروه رزمی ۲۳۰ تانک؟
- ۲- تصمیم فرمانده گردان ۱۳۳ مکانیزه؟

۳۱- وضعیت گروه رزمی ۱ پیاده در ۰۸۰۶۰۰ تیرماه

«نقشه شماره ۳۱ صفحه ۹۵»

لشکر ۸۰ زرهی به تیپ ۱ ماموریت داده است که به منظور فریب دشمن خط تماس بین نیروهای خودی و دشمن را با اشغال مواضع جدید در روی ارتفاعات کیانه کاهش داده تا لشکر بتواند طرح آفندی خود را در منطقه تیپ ۲ اجرا نماید. تیپ این ماموریت را با مامور نمودن یک گروهان تانک به گردان ۱ پیاده که از مدتی پیش در کنترل عملیاتی اوست محول نموده است. گروهان‌های پیاده گروه رزمی توانسته‌اند در تاریکی شب ۷ به ۸ تیرماه با پیشروی به عمق ۵ کیلومتر ماموریت محوله را به نحو موفقیت‌آمیزی اجرا نمایند. به منظور غافلگیر نمودن دشمن پیش‌بینی شده است که پس از اشغال ارتفاعات و در آغاز روشنایی دسته تانک مامور به گروهان ۲ پیاده به جلو حرکت نماید.

اکنون ساعت ۰۶۰۰ می‌باشد و گروهان‌های پیاده ارتفاعات کیانه را اشغال نموده و افراد در حال حفر سنگر می‌باشند. لحظاتی بعد فرمانده گروه رزمی گزارشات زیر را پی در پی دریافت می‌دارد.

از گروهان یکم پیاده:

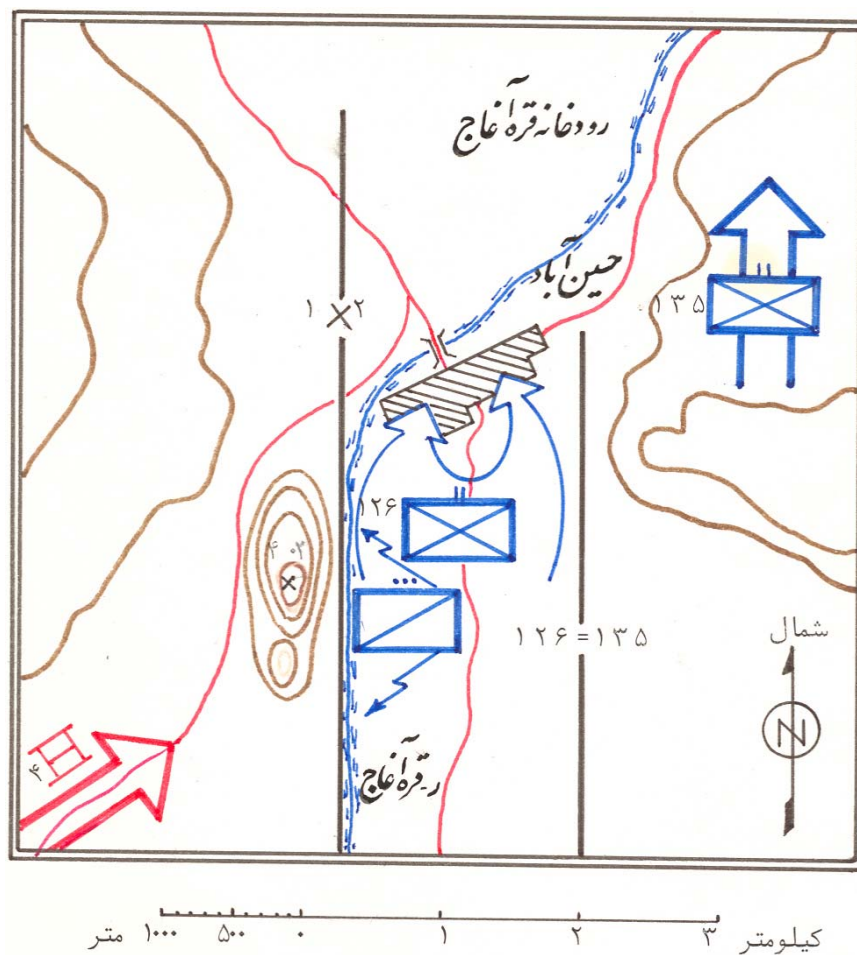
ساعت ۰۶۰۰ - محل تپه قهرمان علیزاده، ستون پیاده‌ای از دشمن به استعداد یک دسته پیاده از سمت تپه آنتن در حال پیشروی به سمت مواضع گروهان می‌باشد. عناصر تامینی و نوک ستون در مسافت ۴۰۰ متری ما می‌باشد به نظر می‌رسد دشمن از محل دقیق و استعداد نیروی خودی بی‌اطلاع هستند - به گوشم.

وضعیت‌های تاکتیکی / ۶۳

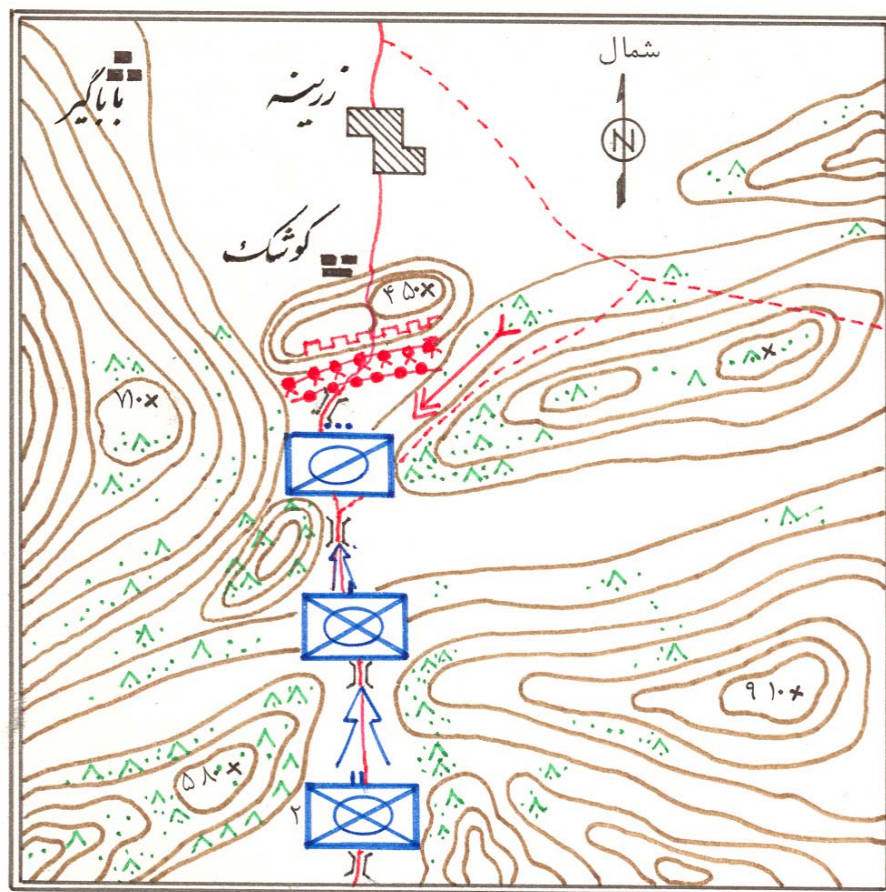
از تیم دوم پیاده: تانک‌های دشمن در حال تیراندازی به سمت مواضع ما می‌باشند لیکن هیچ‌گونه حرکتی از آنان به جلو دیده نمی‌شود.

از گروهان سوم: وضعیت در منطقه گروهان آرام است.

مسئله: تصمیم فرمانده گروه رزمی ۱ پیاده؟

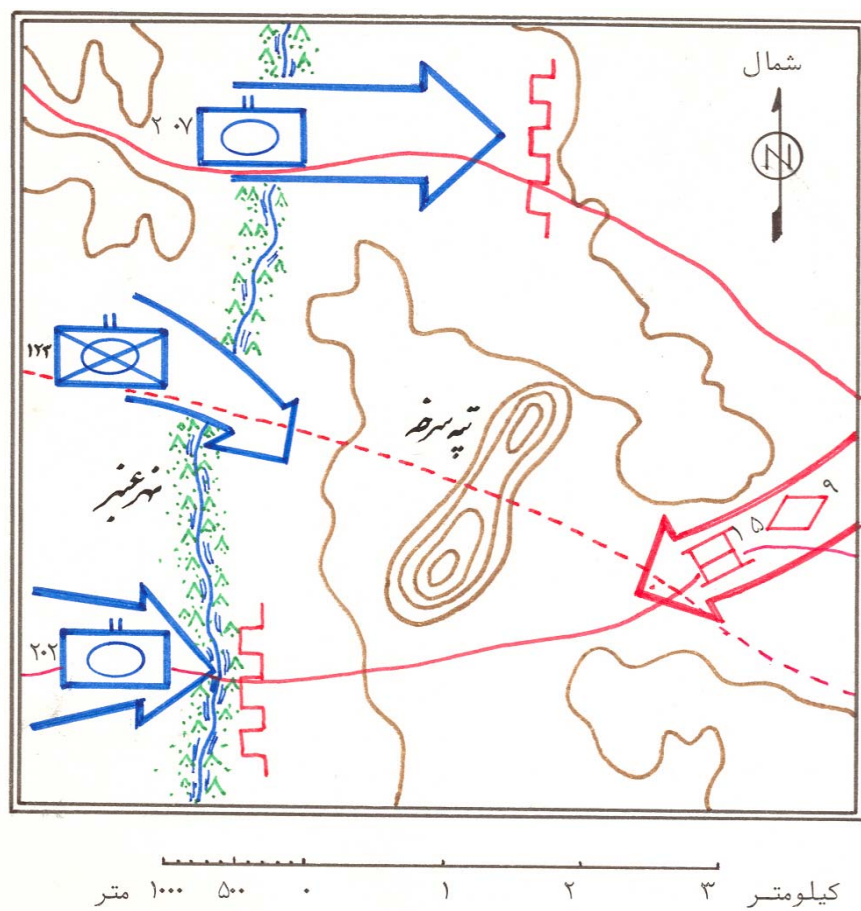

نقشه شماره ۱ مربوط به صفحه ۲۵

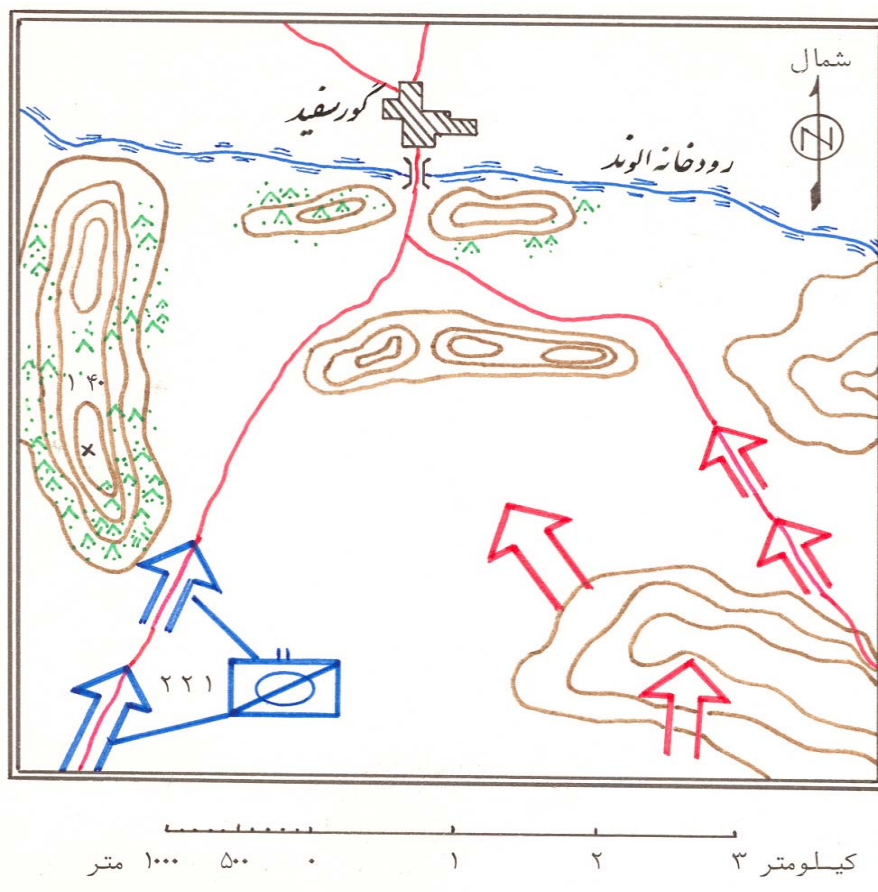

کیلومتر ۳ ۲ ۱ ۰ ۵۰۰ ۱۰۰۰ متر

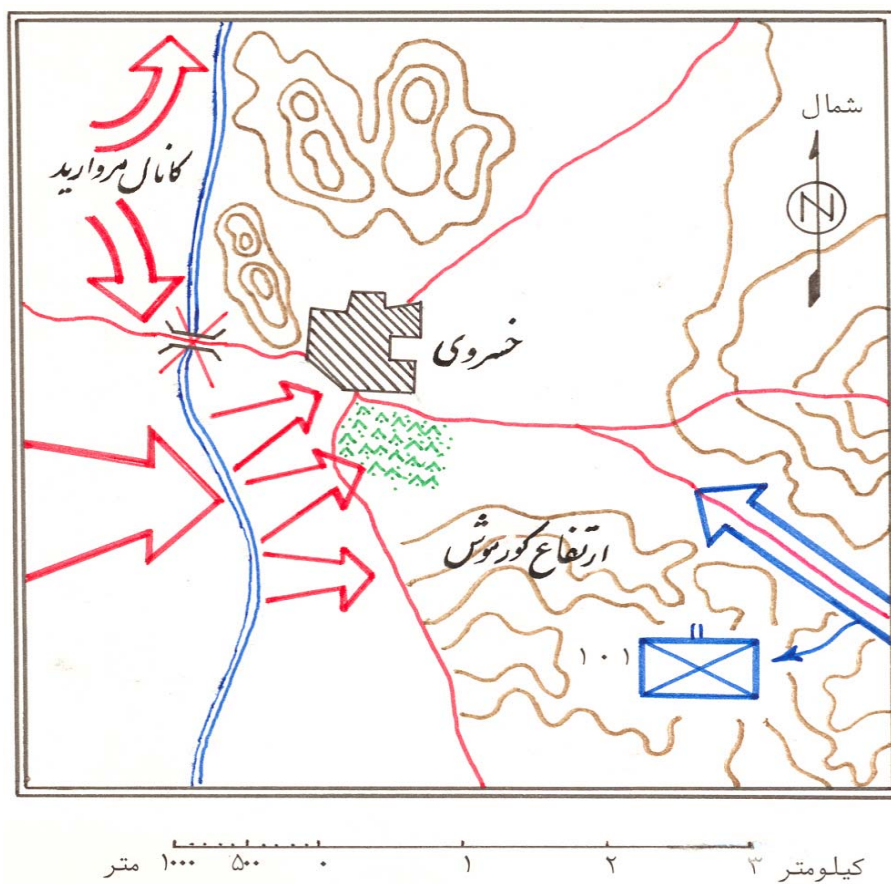
نقشه شماره ۲ مربوط به صفحه ۲۶

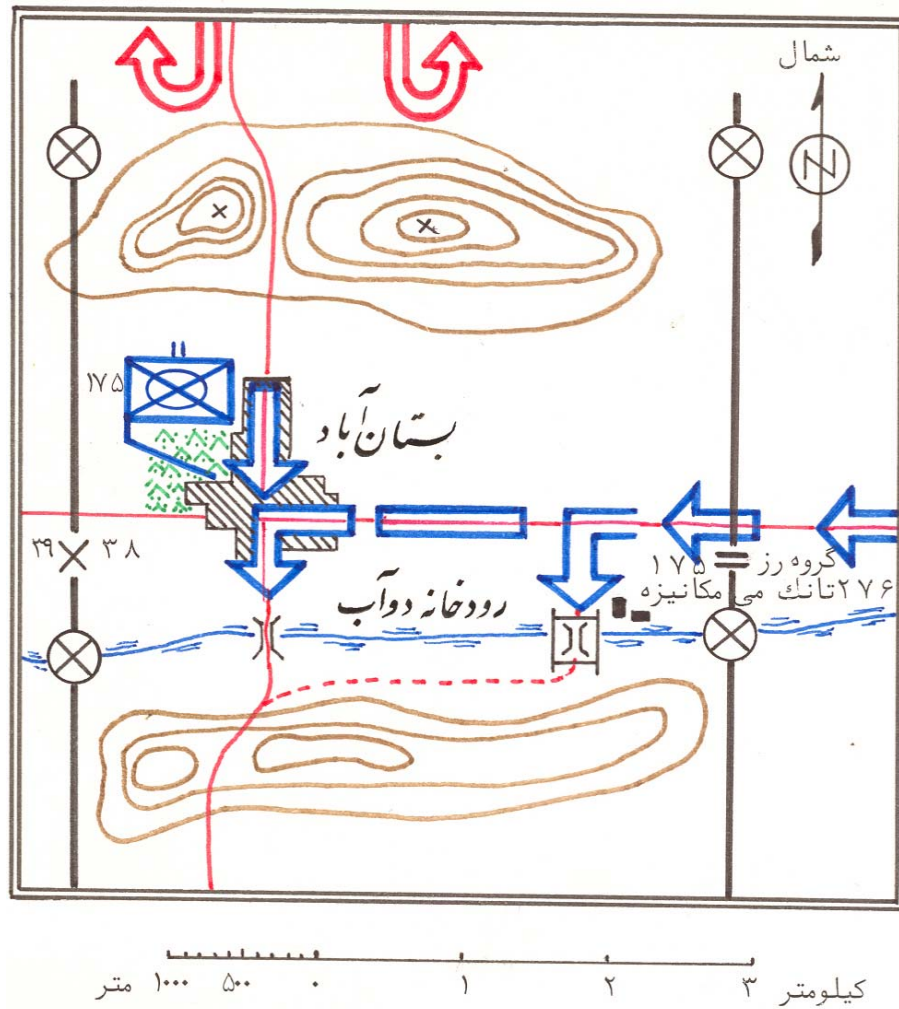
نقشه شماره ۳ مربوط به صفحه ۲۷

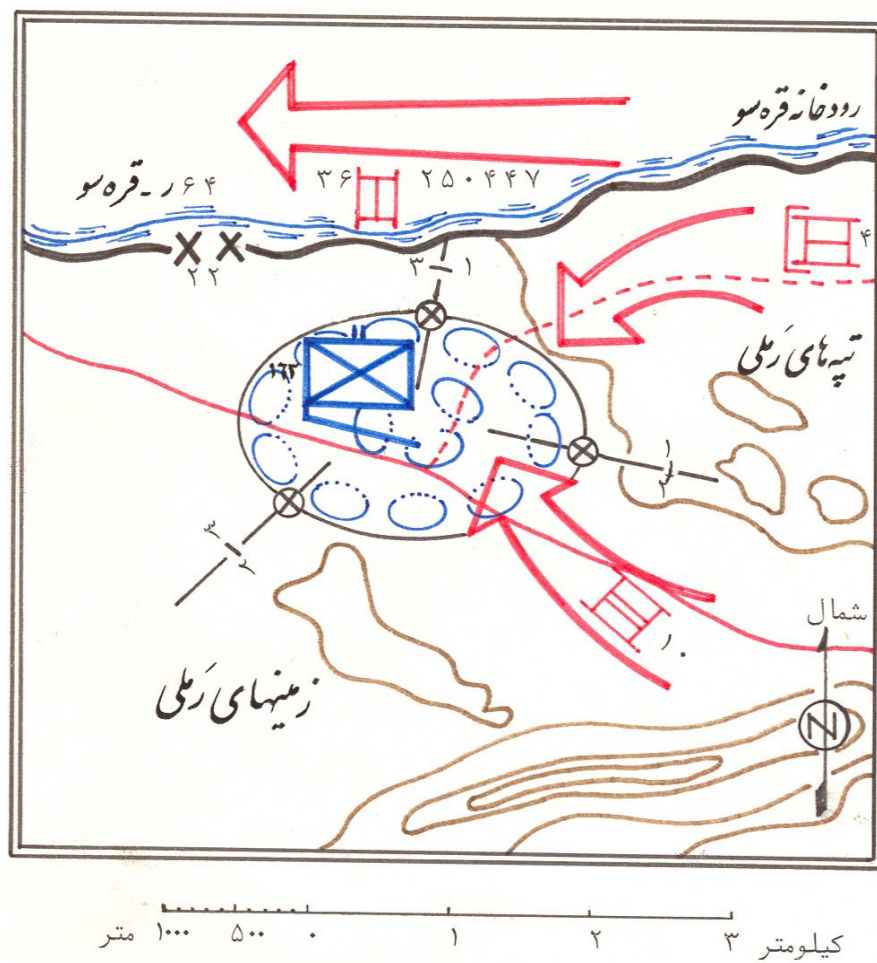
نقشه شماره ۴ مربوط به صفحه ۲۸

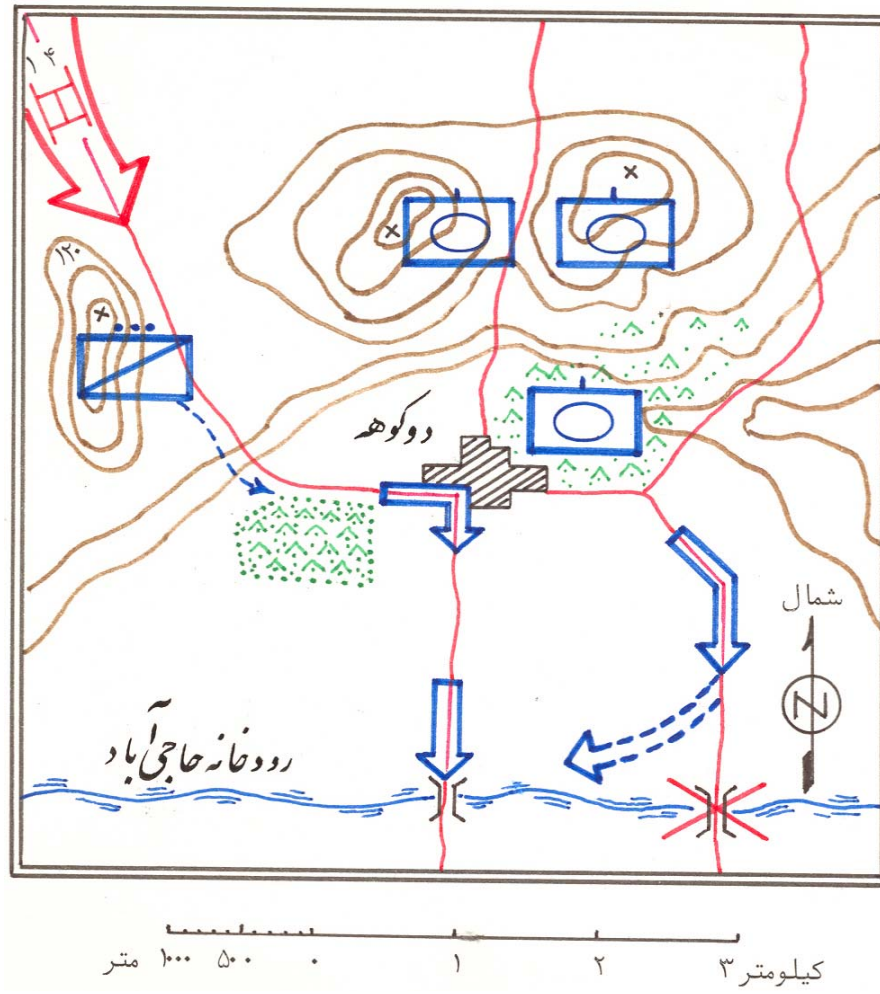
نقشه شماره ۵ مربوط به صفحه ۲۹

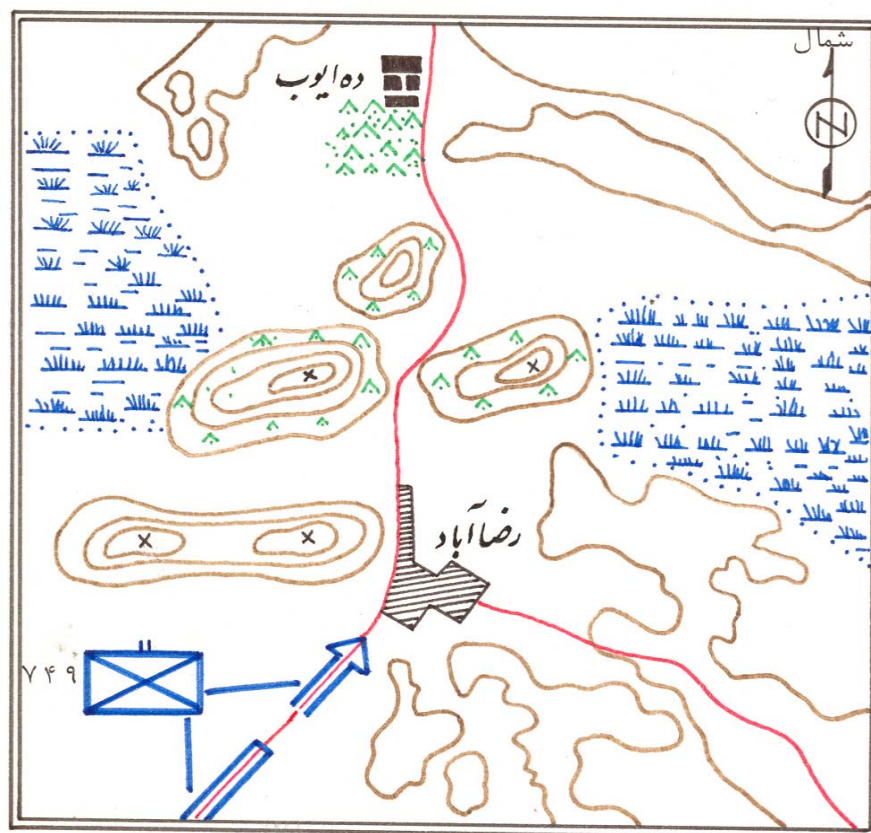
نقشه شماره ۶ مربوط به صفحه ۳۰

نقشه شماره ۷ مربوط به صفحه ۳۲

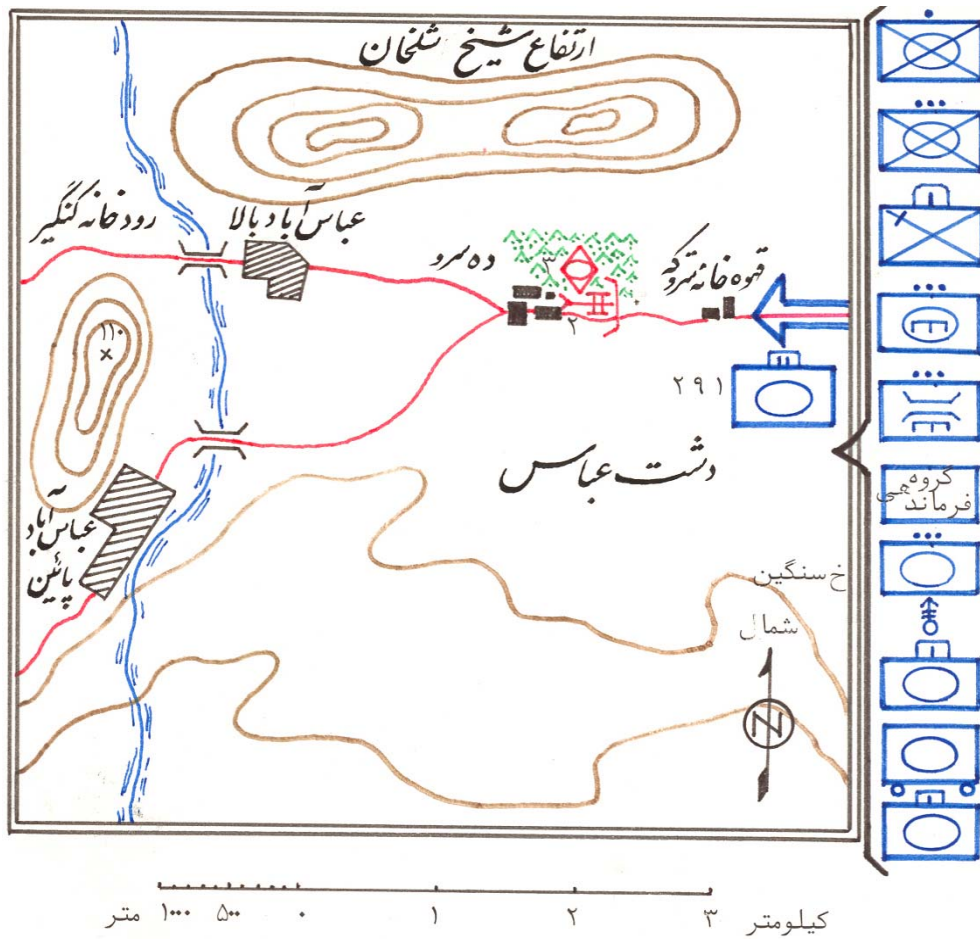

نقشه شماره ۸ مربوط به صفحه ۳۴

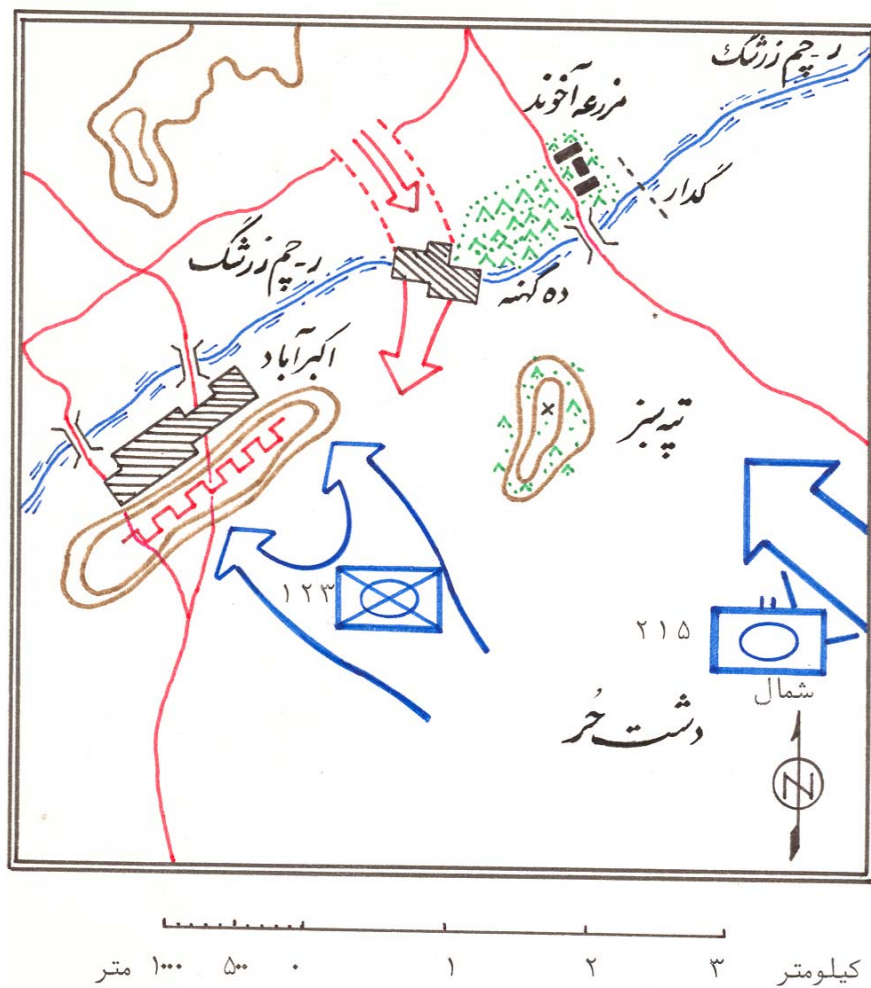

کیلومتر ۳ ۲ ۱ ۰ ۵۰۰ ۱۰۰۰ متر

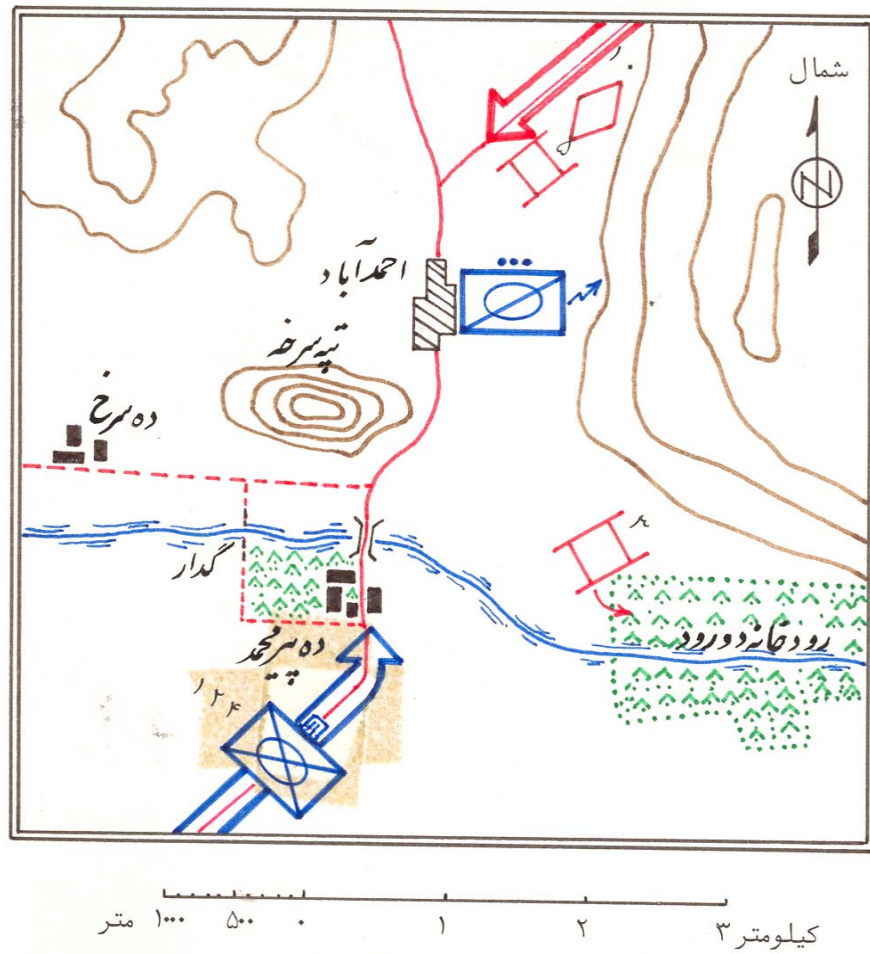
نقشه شماره ۹ مربوط به صفحه ۳۵

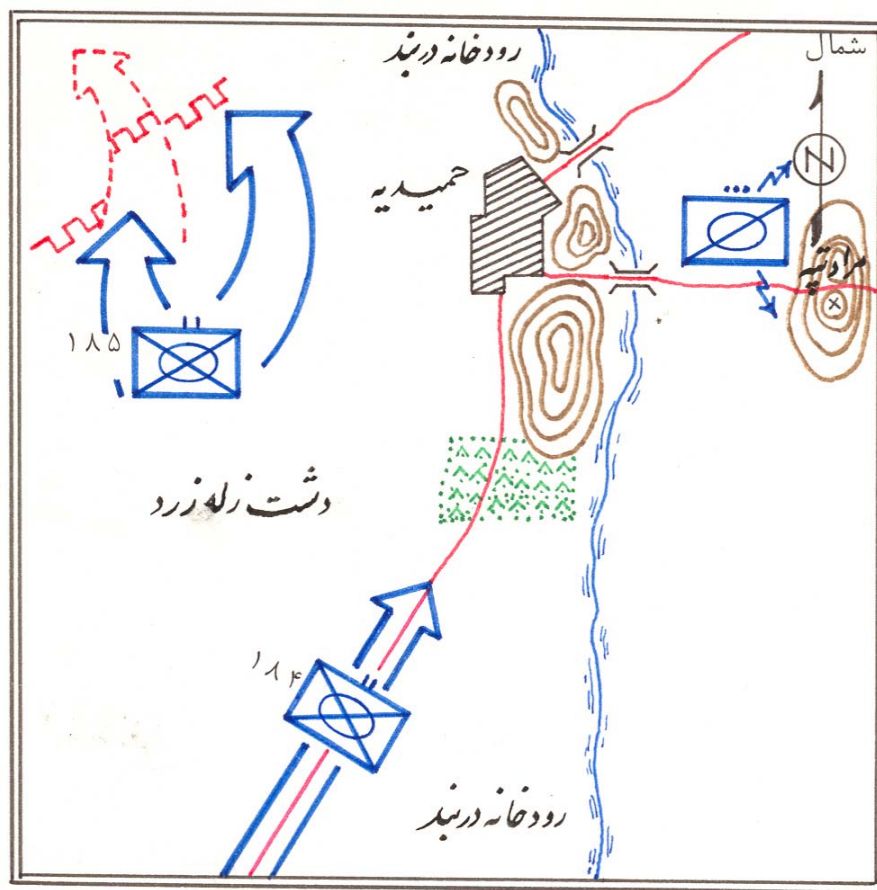
نقشه شماره ۱۰ مربوط به صفحه ۳۶

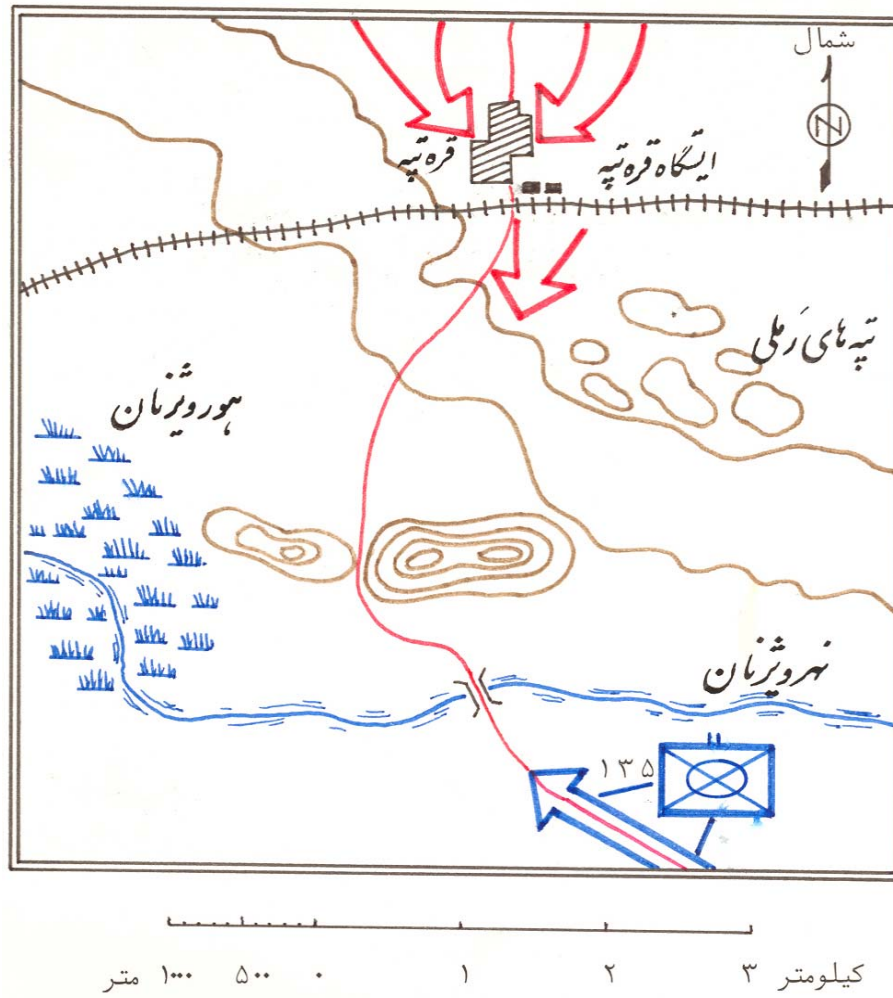
نقشه شماره ۱۱ مربوط به صفحه ۳۷

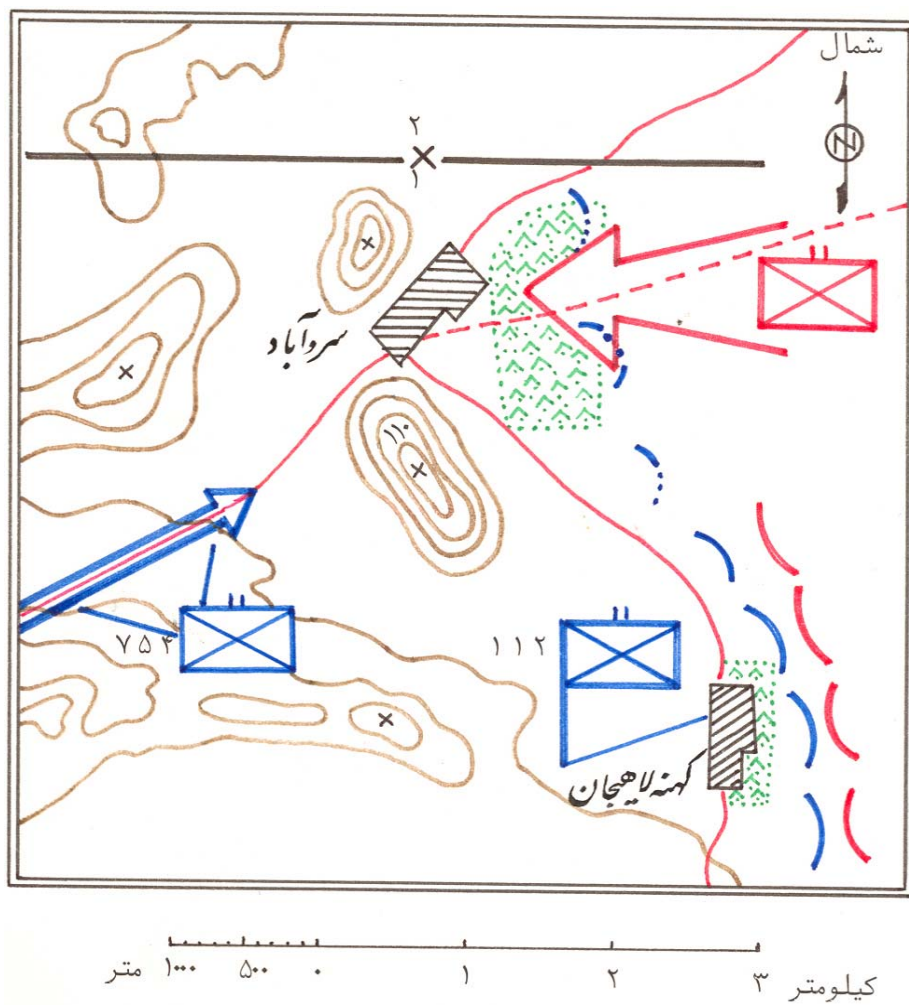
نقشه شماره ۱۲ مربوط به صفحه ۳۹

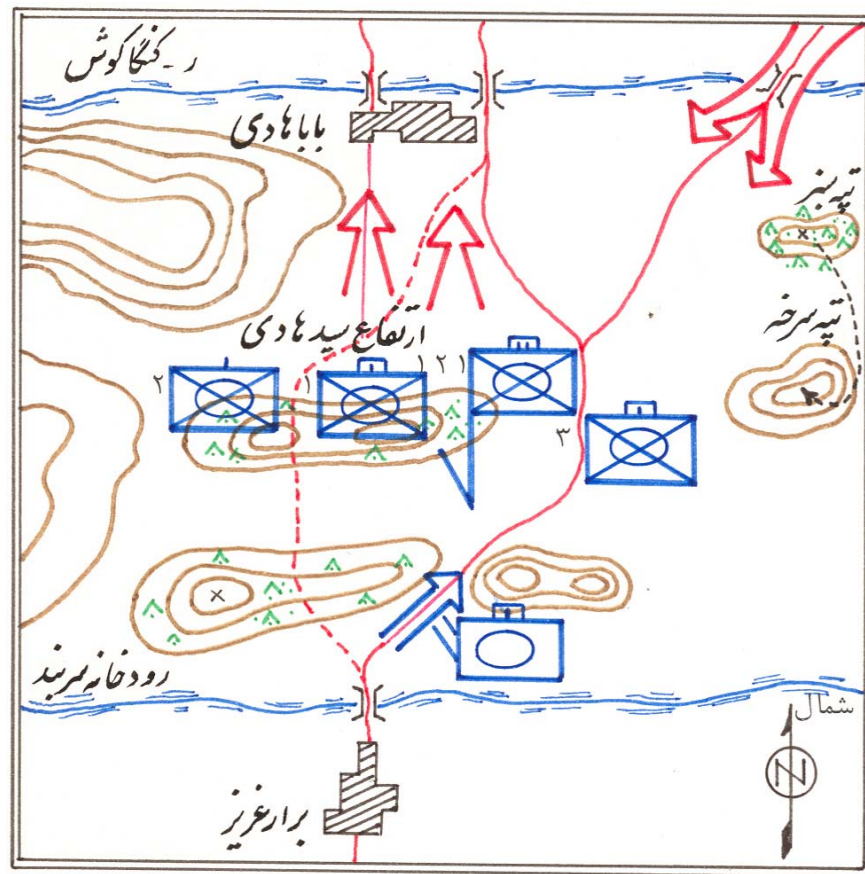
نقشه شماره ۱۳ مربوط به صفحه ۴۰

نقشه شماره ۱۴ مربوط به صفحه ۴۱

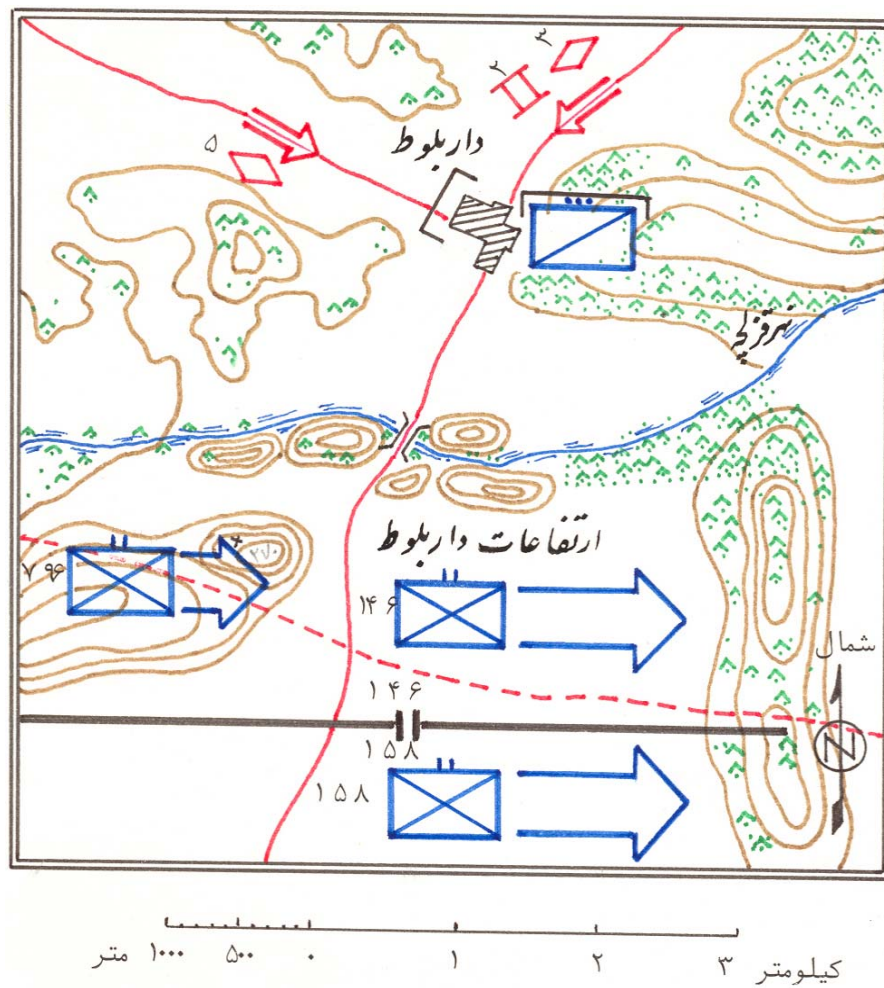

نقشه شماره ۱۵ مربوط به صفحه ۴۲

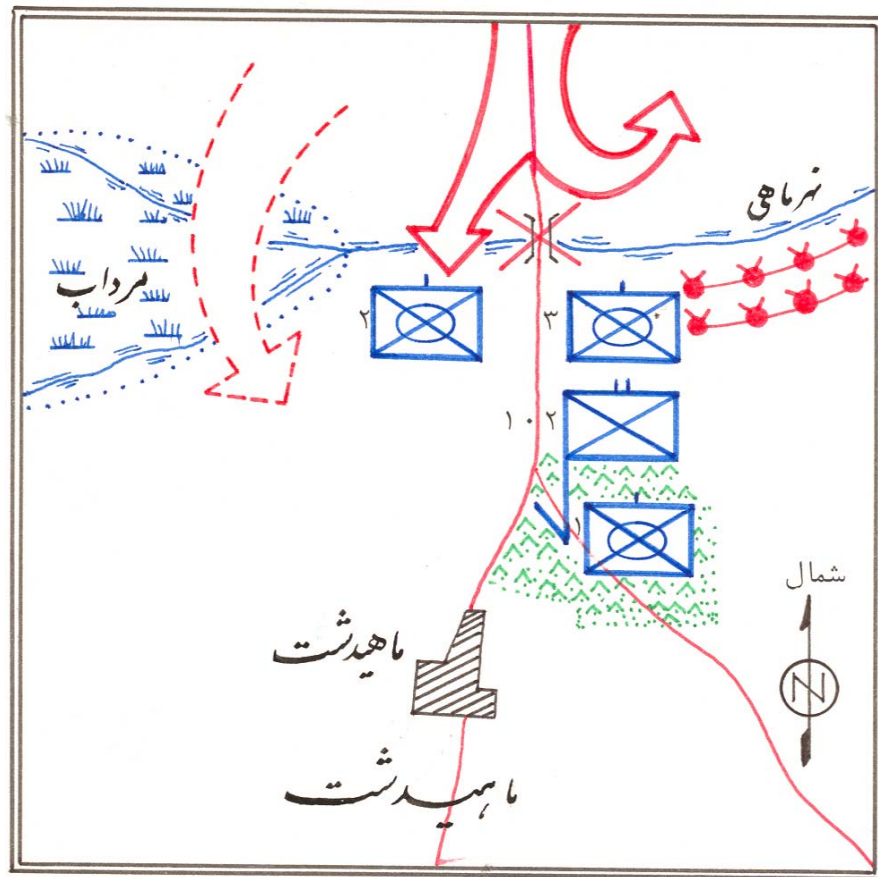

کیلومتر ۳ ۲ ۱ ۰ ۵۰ ۱۰۰ متر

نقشه شماره ۱۶ مربوط به صفحه ۴۳

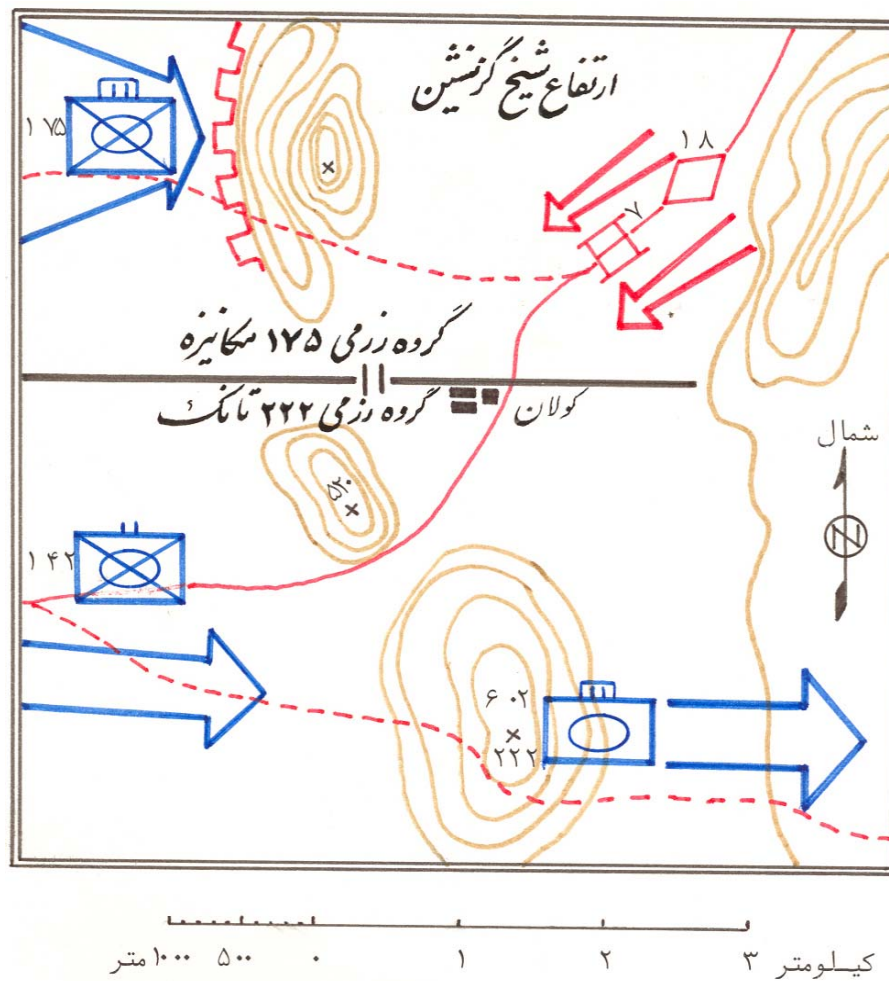

نقشه شماره ۱۷ مربوط به صفحه ۴۴

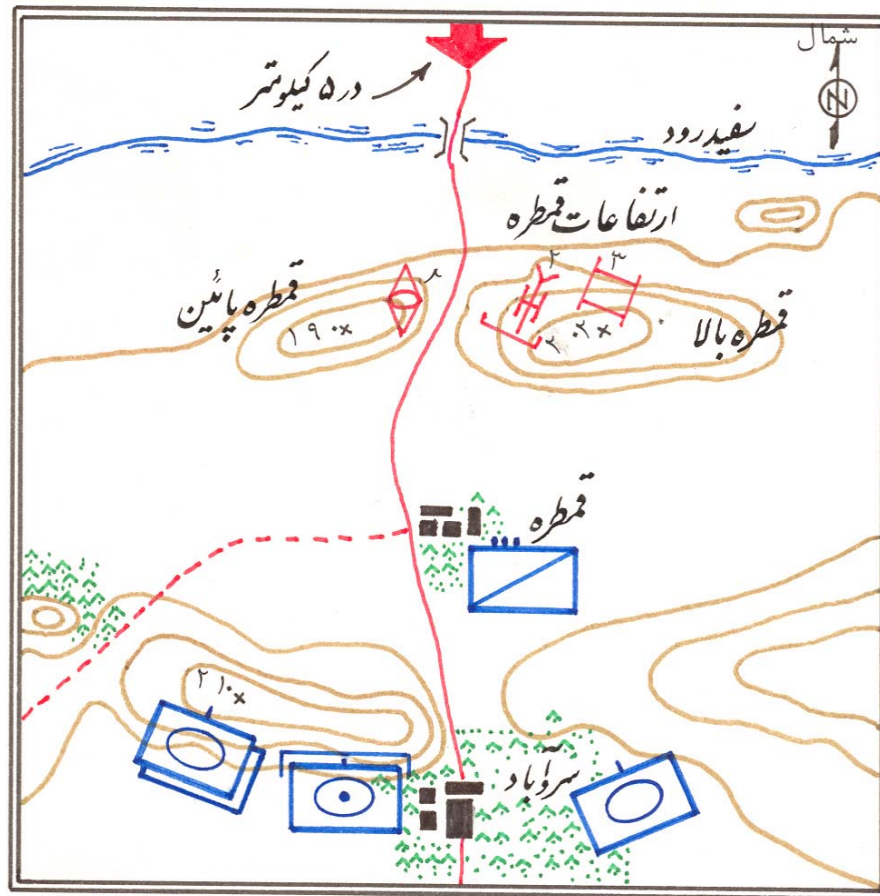

کیلومتر ۳ ۲ ۱ ۰ ۵۰۰ ۱۰۰۰ متر

نقشه شماره ۱۸ مربوط به صفحه ۴۶

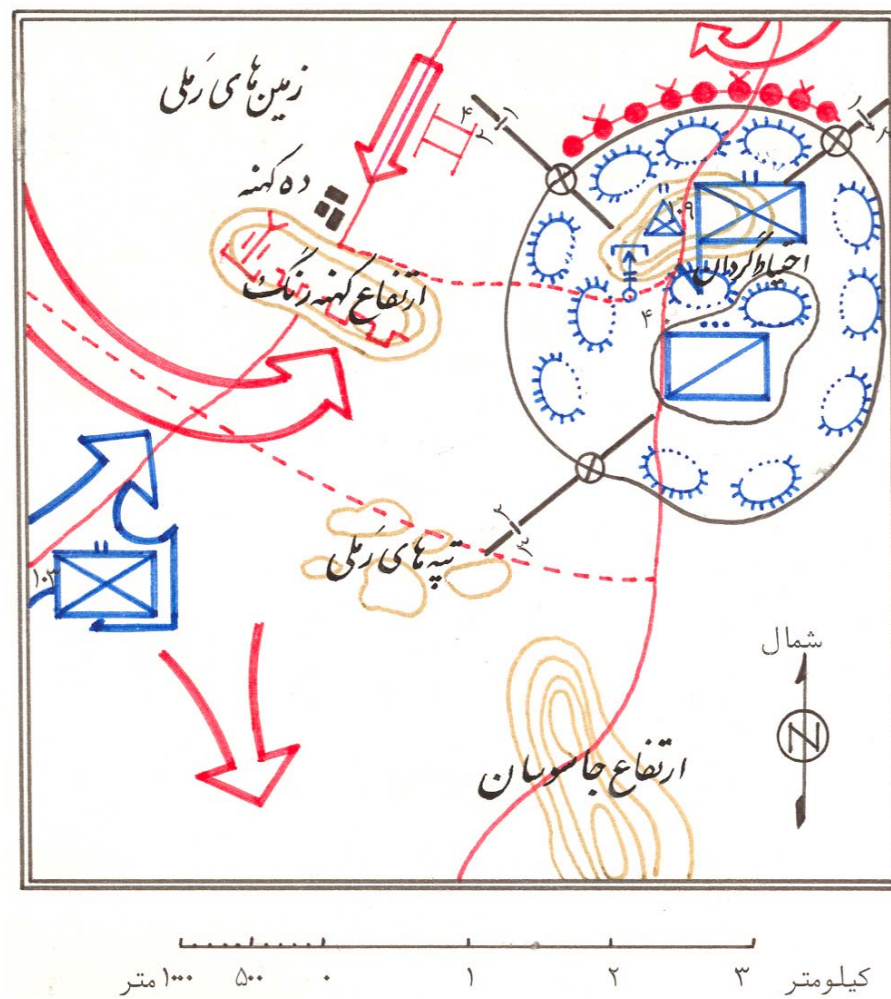

نقشه شماره ۱۹ مربوط به صفحه ۴۷

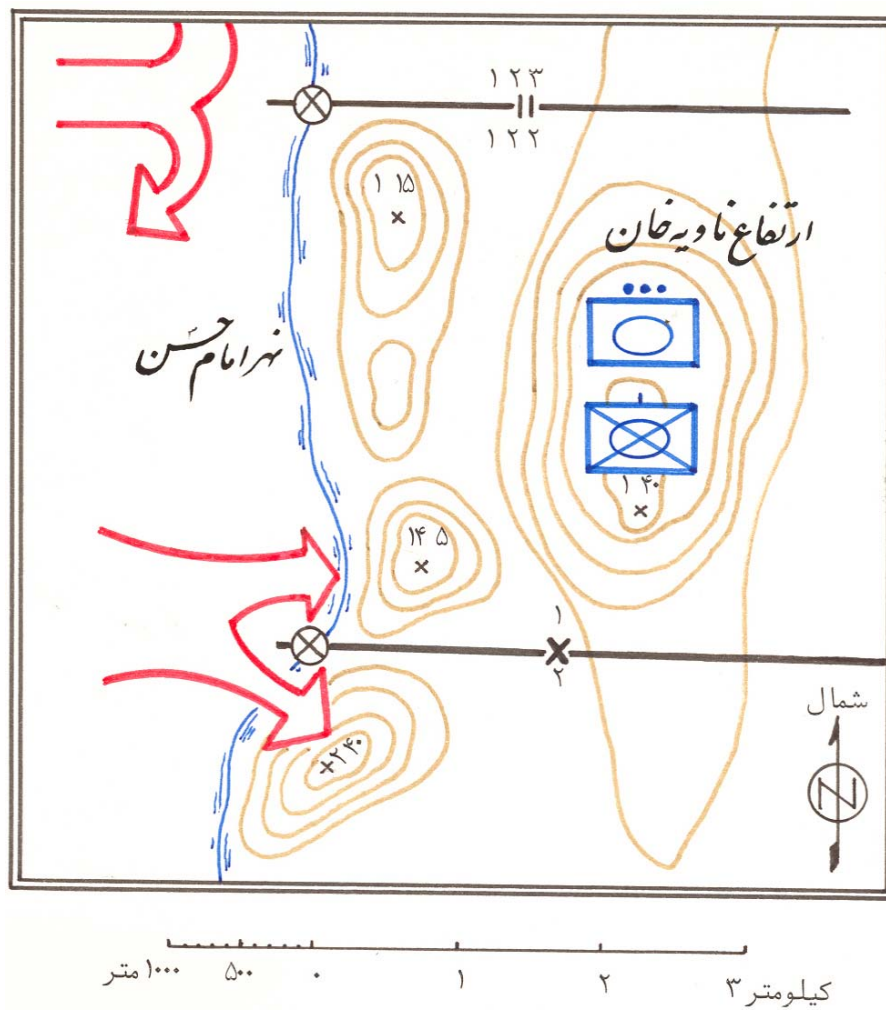

کیلومتر ۳ ۲ ۱ ۵۰۰ ۱۰۰۰ متر

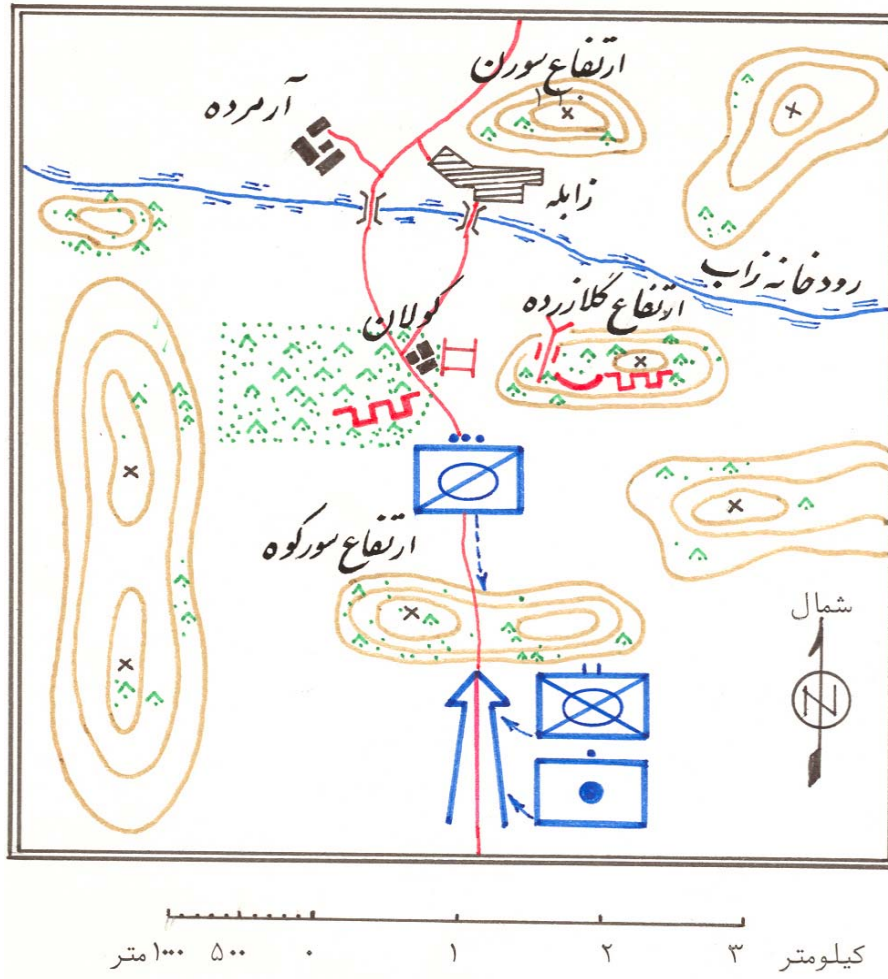
نقشه شماره ۲۰ مربوط به صفحه ۴۸

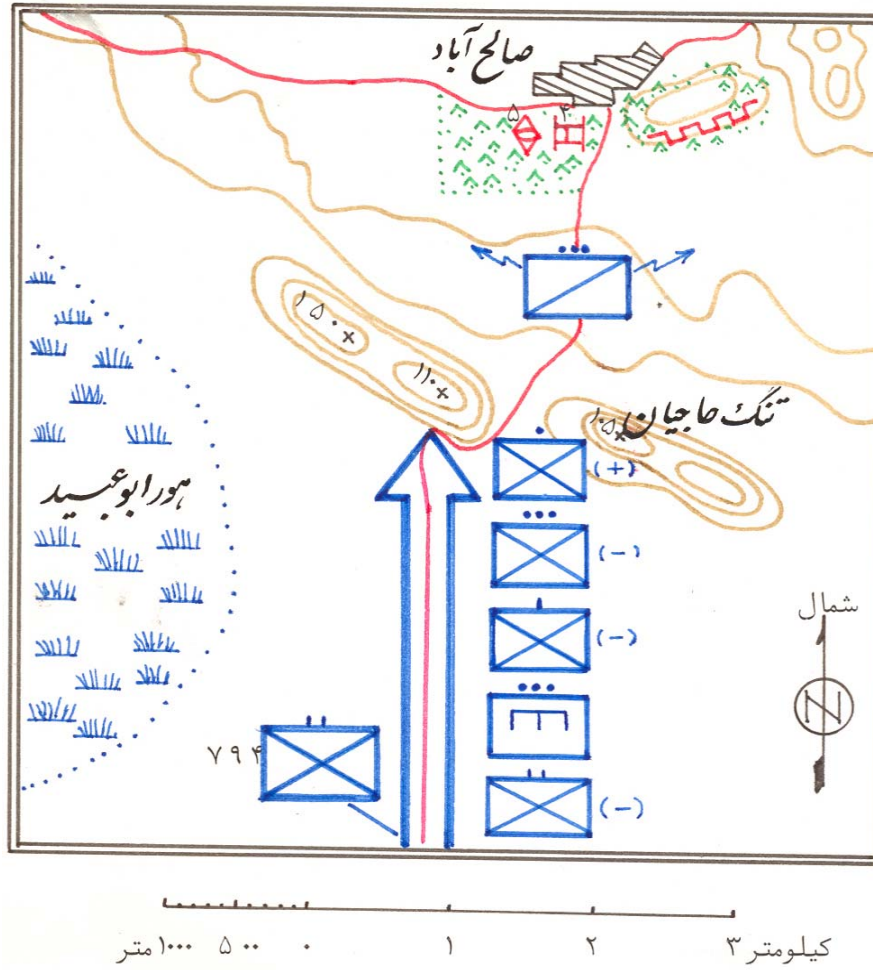
نقشه شماره ۲۱ مربوط به صفحه ۵۰

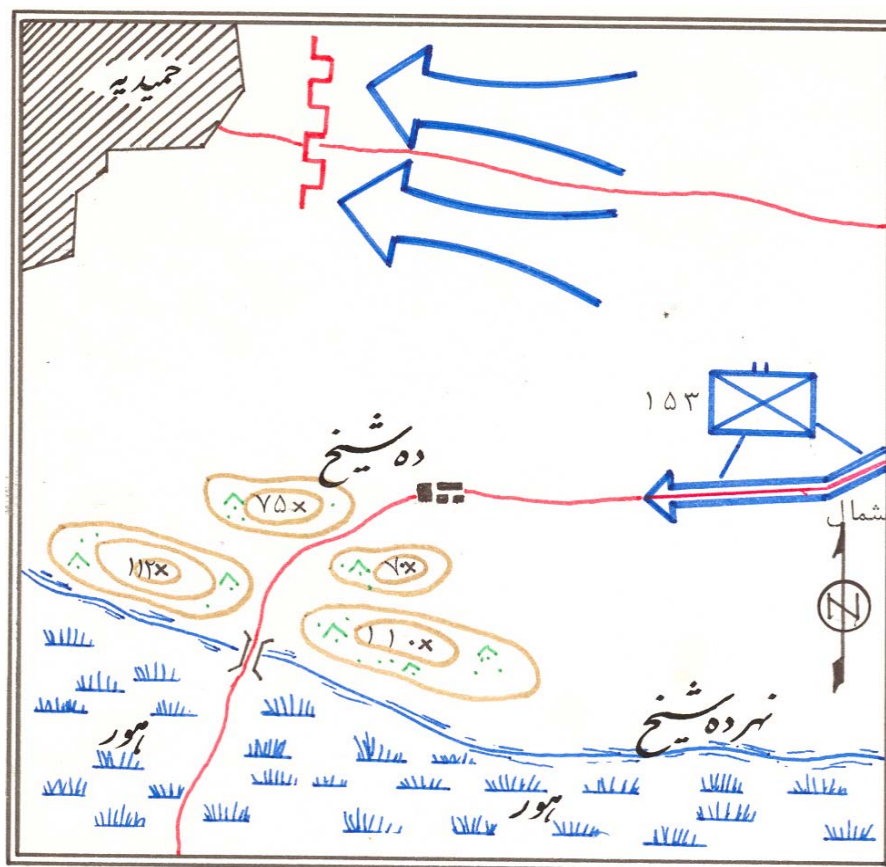
نقشه شماره ۲۲ مربوط به صفحه ۵۲

نقشه شماره ۲۳ مربوط به صفحه ۵۳

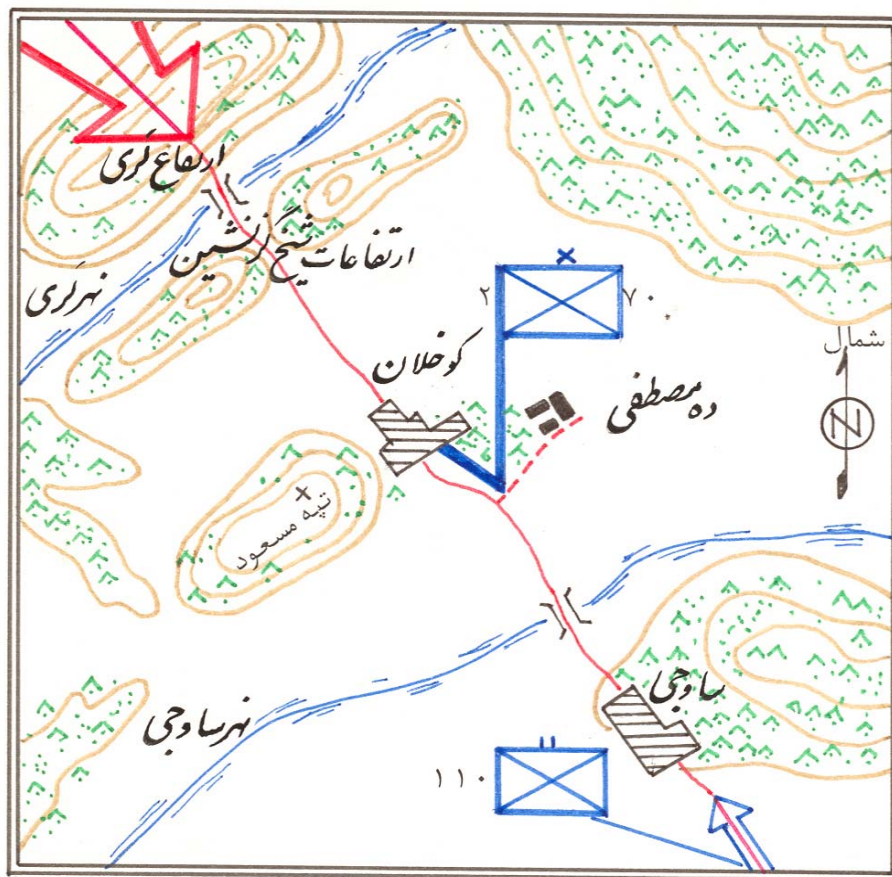
نقشه شماره ۲۴ مربوط به صفحه ۵۴

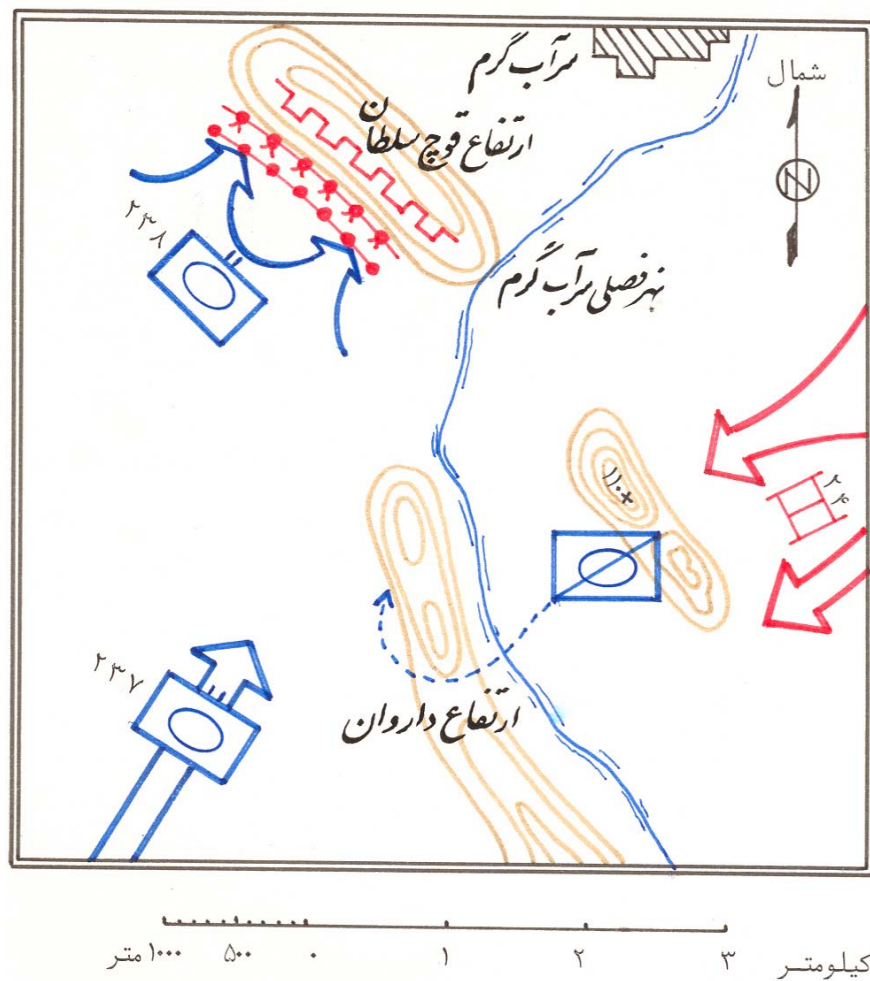
کیلومتر ۳ ۲ ۱ ۰ ۵۰۰ ۱۰۰۰ متر

نقشه شماره ۲۵ مربوط به صفحه ۵۵

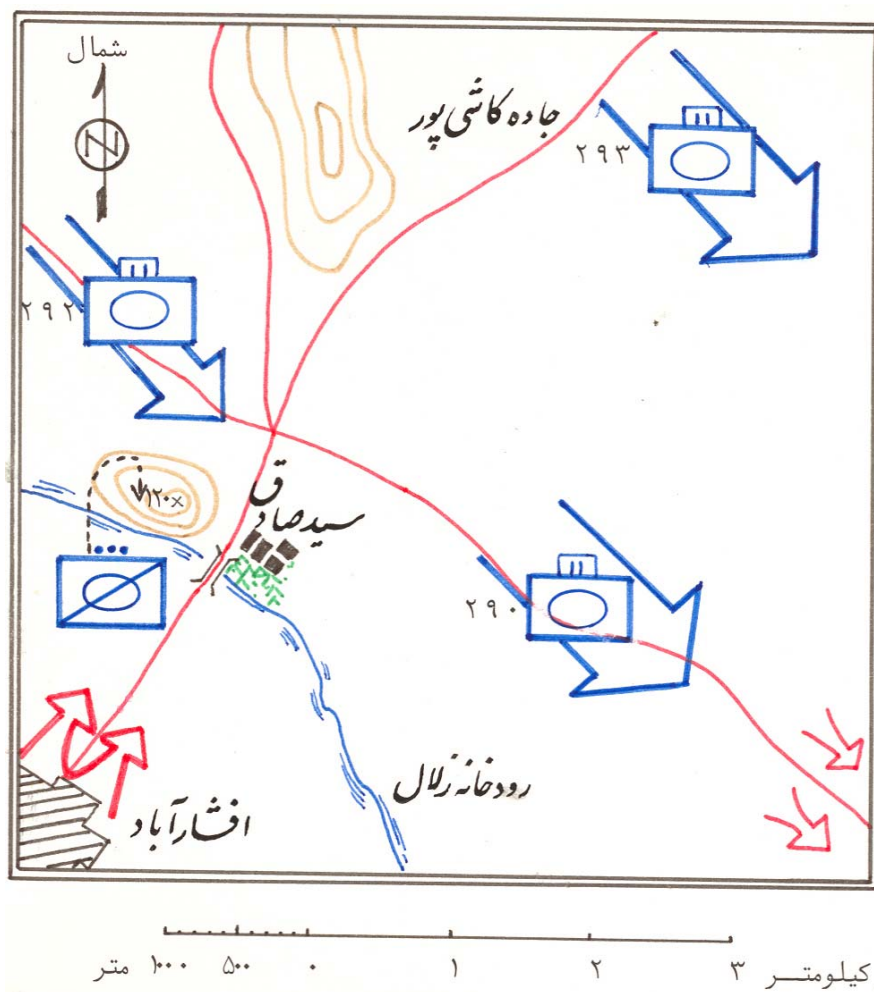
نقشه شماره ۲۶ مربوط به صفحه ۵۶

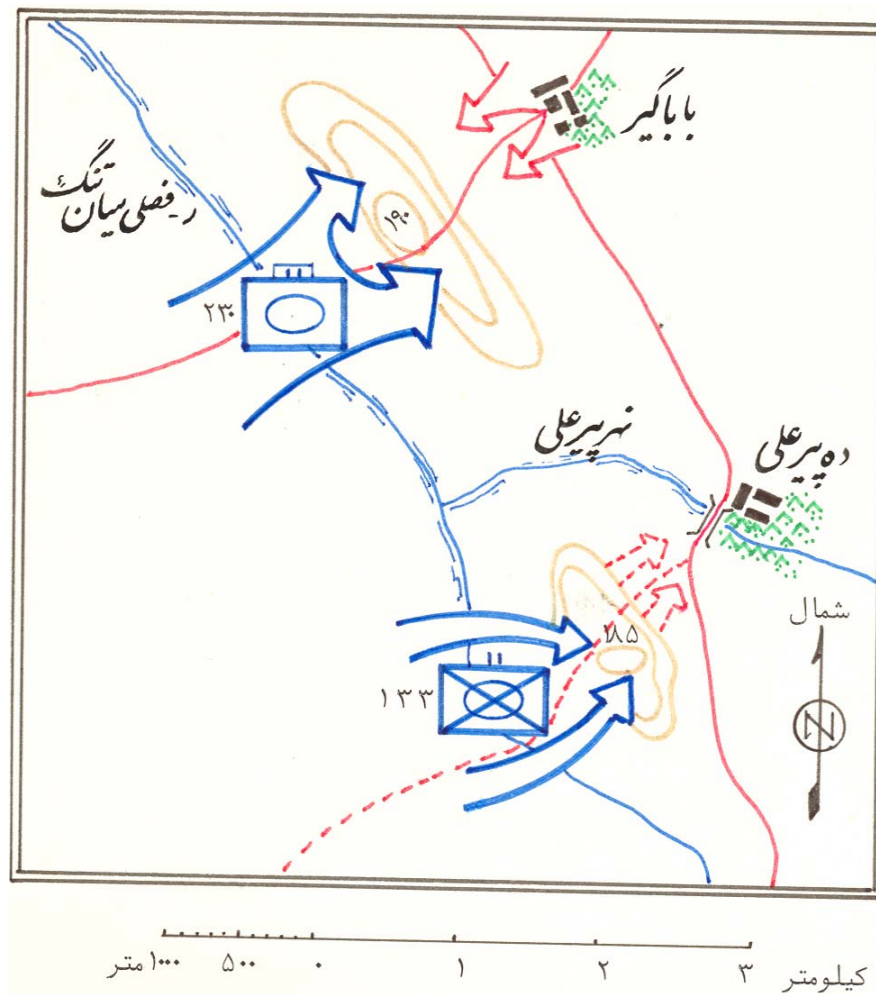
نقشه شماره ۲۷ مربوط به صفحه ۵۷

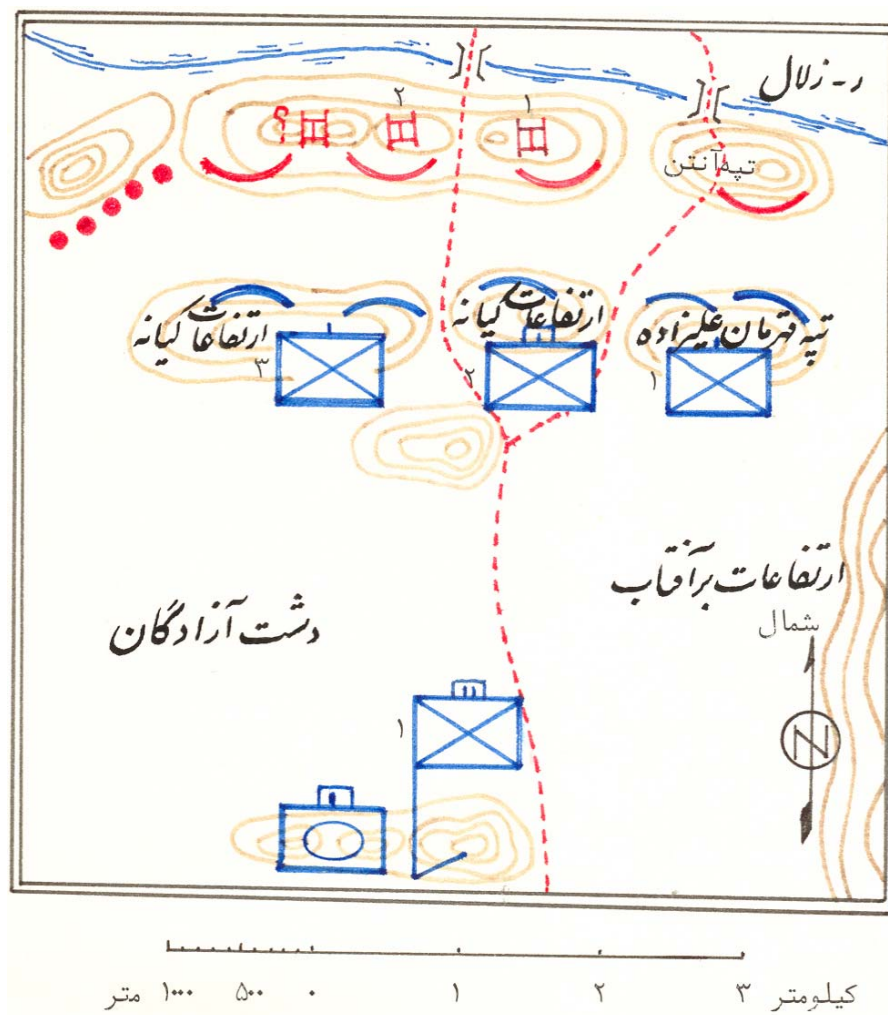
نقشه شماره ۲۸ مربوط به صفحه ۵۹

نقشه شماره ۲۹ مربوط به صفحه ۶۰

نقشه شماره ۳۰ مربوط به صفحه ۶۱

نقشه شماره ۳۱ مربوط به صفحه ۶۲

راه‌های پیشنهادی

راه حل مسئله ۱

احتیاط گردان ۱۲۶ سریعاً ارتفاع ۴۰۲ را اشغال نموده و آن را با تمام قوا در مقابل دشمنی که از شمالغرب در حال پیشروی است، حفظ می‌نماید، به منظور اینکه جناح چپ تیپ را محافظت نماید.

راه حل مسئله ۲

گردان ۲ مکانیزه فوراً تک خود را از دامنه ارتفاع نیمه جنگلی سمت راست به زرینه ادامه می‌دهد و خطوط پدافندی دشمن را از جناح و عقب درهم شکسته تا تنگ بین ارتفاع ۷۱۰ و ارتفاع نیمه جنگلی سمت راست را برای نیروهای خودی باز نگه دارد.

دلیل:

با بررسی وضعیت و به احتمال قوی نیروهای دشمن تاکنون توانسته‌اند فقط ارتفاع ۴۵۰ را آرایش دهند، لیکن هنوز موفق نشده‌اند که اقدامات پدافندی خود را در ارتفاع نیمه جنگلی سمت راست اجرا نمایند. به این دلیل باید چنین نتیجه گرفت که مواضع دشمن فقط در ارتفاع ۴۵۰ مستحکم بوده لیکن در جناح و عقب ضعیف می‌باشند. دلیل دیگری که می‌توان اقامه نمود این است که دشمن هیچ یک از پل‌ها را تخریب ننموده، لذا باید پیشروی نیروهای خودی بسیار سریع بوده و مقاومت دشمن دور زده شود. سرعت در اتخاذ تصمیم و پیشروی سریع بخش عمده‌ای از گردان ۲ مکانیزه از منطقه جنگلی سمت راست با پشتیبانی آتش توپخانه و تک به جناح و عقب دشمن با استفاده از جاده‌های موجود

بهترین راه کار است. عدم فعالیت و تردد خودروهای دشمن به سمت تنگ را نیز می توان چنین استنباط نمود که نیروهای قابل ملاحظه ای از دشمن در عقب تنگ وجود ندارد.

راه حل مسئله ۳

گردان ۱۲۳ مکانیزه فوراً به یگانی از دشمن که به سمت گردان ۲۰۲ تانک در حال پیشروی است، تک نموده و آن را منهدم می نماید تا مسیر پیشروی به سمت شرق را باز نگه دارد.

دلیل:

قبل از اینکه اولین مأموریت یعنی تک به جناح و عقبه دشمن که در مقابل گردان ۲۰۲ مستقر شده عملی شود؛ نخست باید خطر ستونی از دشمن را که از سمت شرق در حال پیشروی است، برطرف نمود. گردان ۱۲۳ مکانیزه از لحاظ توان رزمی از دشمن قوی تر است و به همین دلیل یک تک فوری بهترین راه حل می باشد. پیام ناقصی که توسط بی سیم از طرف تیپ داده شده است را باید چنین استنباط نمود که ارتفاع تپه ی سرخه محل مناسبی برای استقرار و تک غافلگیرانه به جناح دشمن در حال پیشروی است که در منطقه باز در حال حرکت می باشد. گردان بایستی با پیشروی سریع ارتفاع تپه سرخه را قبل از دشمن اشغال نماید. به محض اینکه یگان دشمن منهدم گردید در هم شکستن خط پدافندی تسهیل خواهد شد.

راه حل‌های پیشنهادی / ۱۰۱

راه حل مسئله ۴

گردان ۲۲۱ سوار زرهی به تعقیب دشمن شکست خورده به سمت شمال ادامه داده و پل روی رودخانه الوند را تصرف می‌نماید تا از فرار دشمن جلوگیری نماید.

دلیل:

در خط پدافندی دشمن رخنه شده و دشمن وادار به عقب نشینی (به احتمال بسیار قوی و صد در صد) اجباری شده است. به نیروهای دشمن نباید اجازه عبور از رودخانه الوند و فرصت آرایش پدافندی داد.

راه حل مسئله ۵

گردان ۱۰۱ پیاده با هماهنگی نیروهای خودی سریعاً به دشمنی که از کانال مروارید عبور نموده تک نموده و او را وادار به عقب نشینی می‌نماید تا پیوستگی خطوط دفاعی مجدداً برقرار شود.

راه حل مسئله ۶

گردان ۱۷۵ مکانیزه به تأخیر خود در ارتفاعات واقع در ۲ کیلومتری شمال بستان آباد آن قدر ادامه می‌دهد تا گروه رزمی ۲۷۶ تانک از پل رودخانه دواب در منطقه گردان ۱۷۵ مکانیزه عبور نماید.

راه حل مسئله ۷

گردان ۱۶۳ پیاده فوراً (با استفاده از احتیاط) در منطقه گروهان دوم پاتک نموده تا پیوستگی خطوط پدافندی مجدداً برقرار گردد. پیشروی ۳۶ دستگاه تانک در شمال رودخانه قره‌سو و آخرین وضعیت خود را به تیپ گزارش می‌دهد.

راه حل مسئله ۸

گردان ۲۱۷ تانک فوراً به یگان زرهی دشمن تک نموده و آن را نابود می‌سازد تا تیپ بتواند طبق برنامه از رودخانه حاجی آباد عبور نماید.

راه حل مسئله ۹

گردان ۷۴۹ بلافاصله ارتفاعات واقع در جنوب ده ایوب را اشغال نموده و آماده می‌شود بنا به وضعیت برای تقویت یگان‌های خودی به جلو اعزام شود.

راه حل مسئله ۱۰

گروه رزمی ۲۹۱ تانک با دور زدن دشمن در ده سرو، ارتفاعات ۱۱۰ را تصرف و نگهداری می‌نماید، به منظور اینکه پل‌های روی رودخانه را سالم نگه داشته و آن را برای تیپ تأمین نماید.

دلیل:

برای گروه رزمی ۲۹۱ تانک مهم این است که هر چه زودتر از رودخانه عبور نموده و ارتفاع ۱۱۰ را تصرف نماید، قبل از اینکه دشمن نیروی کمکی خود را اعزام نماید.

تک به دشمن در ده سرو به نفع او نیست و پیشروی نیروهای او را به سمت رودخانه کنگیر به عقب می‌اندازد. به این دلیل باید از درگیری با دشمن اجتناب ورزیده و هر چه سریع‌تر پل‌های رودخانه کنگیر را تصرف نماید. پس از تأمین پل‌ها و اشغال ارتفاع ۱۱۰ نیروهای دشمن خود به خود تسلیم خواهند شد.

راه حل مسئله ۱۱

الف- گردان ۱۲۳ مکانیزه در مقابل تک دشمن از سمت ده کهنه پدافند می‌نماید تا خطری که از جناح راست او را تهدید می‌کند، برطرف شود.
ب- گروه رزمی ۲۱۵ تانک سریعاً از طریق مزرعه آخوند به عقبه و جناح دشمن تک می‌نماید تا بدین وسیله خطوط دفاعی دشمن را در روی رودخانه چم زرشگ درهم بشکند.

راه حل مسئله ۱۲

گروه رزمی ۱۲۴ مکانیزه پس از عبور از رودخانه دورود با اشغال تپه سرخه به دشمنی که از سمت احمدآباد در حال پیشروی است تک نموده و

او را منهدم می‌کند تا پل روی رودخانه دورود را برای عبور تیپ تأمین نماید. همزمان یک گشتی شناسایی رزمی را به منطقه جنگی اعزام می‌دارد.

راه حل مسئله ۱۳

گردان ۱۸۴ مکانیزه فوراً ارتفاعات مشرف به رودخانه دربند را اشغال نموده و از آن در مقابل دشمنی که از سمت شرق در حال پیشروی است، پدافند می‌نماید.

راه حل مسئله ۱۴

گردان ۱۳۵ مکانیزه با استفاده از عوارض زمین و اشغال ارتفاعات شمال نهرویژنان به دشمن در جنوب قره تپه تک نموده و او را منهدم می‌کند به منظور اینکه تیپ ۳۹ زرهی در صورت لزوم در شمال نهرویژنان فضای کافی برای اقدام پاتک داشته باشد.

دلیل:

قصد احتمالی دشمن این است که هر چه سریع‌تر از نهرویژنان عبور نموده و تک خود را به سمت جنوب ادامه دهد، از این رو باید یک تک سریع نابود گردد.

راه حل مسئله ۱۵

گردان ۷۵۴ پیاده سریعاً با استفاده از زمین واشغال ارتفاعات مشرف به سروآباد رخنه دشمن را سد کرده و با آرایش مواضع پدافندی به دشمن پاتک می‌نماید.

راه حل مسئله ۱۶

الف : گروه رزمی ۱۲۱ مکانیزه به دشمن اجازه پیشروی به سمت ارتفاعات سید هادی را می‌دهد، سپس او را نابود می‌کند تا شرایط برای ادامه تک نیروهای خودی فراهم شود.

دلیل:

دشمن احتمالاً یک گردان تانک است که توسط یک گروهان پیاده مکانیزه تقویت شده است. نظر به اینکه گروه رزمی ۱۲۱ هنوز احتیاط خود را وارد عمل نکرده و در پشت سر گروه رزمی است. انتظار می‌رود که دشمن از لحاظ تعداد تانک به اندازه گروه رزمی باشد، در حالیکه در یک منطقه بازی حرکت می‌کند و آسیب پذیری آنها در مقابل توپ‌های ضد تانک خودی فوق العاده زیاد است. از این رو اجازه پیشروی به دشمن و اجرای آتش غافلگیرانه موجب می‌شود که تانک‌های دشمن که در واقع خطر اصلی است در مدت کوتاهی نابود گردند. بعد از اتمام این مرحله که در واقع خطر اصلی است، می‌توان تک را به سمت شمال ادامه داد.

ب - گروه رزمی ۱۲۱ مکانیزه فوراً به دشمن در جنوب رودخانه کنگاکوش تک می‌نماید و او را نابود می‌کند به منظور این که خطر تهدید تک از روی رودخانه کنگاکوش مرتفع گردد.

دلیل:

مهم این است که هر چه سریعتر به دشمن و در دو طرف ساحل رودخانه کنگاکوش تک نمود و او را از دو طرف رودخانه به عقب راند. تا زمانی که تعداد تانک‌های آنها کمتر است می‌توان با کاربرد احتیاط و جنگ افزارهای ضد تانک گروه رزمی، هر چه سریعتر نیروهای دشمن را منهدم کرد و از تصرف پل واقع در شمال تپه سبز جلوگیری نمود. در واقع تصرف این پل می‌تواند در آینده امتیازاتی را برای دشمن فراهم سازد، لذا جلوگیری از تصرف آن توسط دشمن حایز اهمیت است.

راه حل مسئله ۱۷

گردان ۷۹۶ پیاده سریعاً ارتفاعات داربلوط را اشغال و آن را در مقابل دشمن که در حال پیشروی است حفظ می‌نماید.

راه حل مسئله ۱۸

گردان ۱۰۲ مکانیزه پس از سد کردن پیشروی دشمن طی یک پاتک سریع نیروهای دشمن را که از مرداب عبور نموده‌اند نابود می‌کند تا خطری که برای جناح چپ بقیه گردان ایجاد شده برطرف گردد.

راه حل مسئله ۱۹:

گردان ۱۴۲ مکانیزه فوراً به دشمنی که در حال پیشروی به سمت کولان است تک نموده و او را نابود می‌کند به منظور اینکه امکان ادامه تک را برای تیپ فراهم سازد.

دلیل:

خطری که از طرف دشمن متصور است، اینکه او می‌تواند مانند پیکان در بین دو گروه رزمی نفوذ نموده و به این ترتیب تیپ را بخطر از هم پاشیدن تهدید کند. گردان ۱۴۲ مکانیزه از لحاظ توان رزمی خیلی قوی‌تر از دشمن می‌باشد. خطرناک‌ترین ادوات دشمن تعداد ۷ دستگاه تانک دشمن است که می‌توان آن را با توپ‌های ضد تانک خودی منهدم کرد. پس از انهدام تانک‌ها با استفاده از آتش توپخانه و خمپاره اندازهای گردان به سهولت می‌توان نفربرهای دشمن را منهدم کرد. اشغال سریع ارتفاع ۵۲۰ در پوشش و اختفاء نیروهای خودی مؤثر بوده و موجب آتش غافلگیرانه بر روی ستون زرهی دشمن می‌گردد.

راه حل مسئله ۲۰

گردان ۲۱۵ تانک فوراً به ارتفاعات قمطره تک نموده و پل روی رودخانه سفیدرود را تصرف و آن را برابر عبور تیپ تأمین می‌کند.

راه حل مسئله ۲۱

گردان ۱۰۹ پیاده فوراً با احتیاط خود و با تمام نیرو به دشمن در کهنه ریگ تک نموده و آن را تصرف می‌نماید، به منظور اینکه خطر را در جناح و عقب گردان برطرف سازد.

دلیل:

با توجه به اینکه در حال حاضر کلیه تک‌های دشمن در منطقه گردان ۱۰۹ دفع شده است، گردان نباید بدون عمل مؤثری به تماشا بنشیند و به دشمن اجازه تحکیم مواضع در روی ارتفاعات کهنه ریگ را بدهد. پشتیبانی مؤثر تمام گردان به ویژه خمپاره اندازها و بالا بودن روحیه گردان در دفع تک‌های دشمن در ۲۴ ساعت اخیر که از عوامل مهم توان رزمی است به گردان امکان می‌دهد که با پشتیبانی آتش توپخانه تیپ ارتفاع کهنه ریگ را سریعاً تصرف نماید.

راه حل مسئله ۲۲

گردان ۱۲۲ مکانیزه، با استفاده از احتیاط خود واقع در ارتفاع ۱۴۰، در یک پاتک سریع ارتفاع ۲۴۰ را تصرف می‌نماید تا پیوستگی خط پدافندی مجدداً برقرار گردد.

راه حل مسئله ۲۳

گردان ۱۳۶ پیاده مکانیزه تقریباً به دشمن در ارتفاع گلازرده و کولان تک نموده و پس از انهدام نیروهای دشمن پلهای واقع در روی رودخانه زاب را تصرف و آن را برای عبور تیپ تأمین می‌کند.

راه حل مسئله ۲۴

گردان ۷۹۴ پیاده فوراً به دشمن در جنوب و جنوب غربی صالح آباد تک نموده و صالح آباد را تصرف می‌نماید تا ادامه پیشروی تیپ را برای عملیات آتی تسهیل نماید.

راه حل مسئله ۲۵

الف - گردان ۲۷۵ تانک بلافاصله به نیروهای دشمن که در حال پیشروی به سمت قره‌بلاغ هستند تک نموده و آنها را منهدم می‌نماید تا خطر تک به جناح چپ تیپ ۲ مرتفع گردد.

دلیل:

گردان ۲۷۵ تانک از لحاظ تعداد تانک و قدرت آتش برتر از دشمن است. دشمن یا قصد تهدید جناح تیپ ۲ و یا قصد تک از سمت شمال و تصرف قره‌بلاغ را دارد. از این رو می‌توان با یک تک سریع و با استفاده از ارتفاعات بازی دراز به طور غافلگیرانه به دشمن نزدیک شده و آنها را نابود نمود. عبور گردان ۲۷۵ تانک از خط حد تیپ ۱ مستقر هماهنگی با تیپ و توپخانه است که این را باید همزمان انجام شود.

ب - گردان ۲۷۵ تانک بلافاصله ارتفاعات بازی دراز را اشغال نموده و آن را در مقابل پیشروی نیروهای دشمن از سمت کریم آباد حفظ می نماید، به منظور اینکه جناح چپ تیپ ۲ محافظت گردد.

راه حل مسئله ۲۶

گردان ۱۵۳ پیاده سریعاً ارتفاعات ۱۱۰ و ۱۱۲ مشرف به پل نهاده شیخ را اشغال و از آن به منظور جلوگیری از پیشروی دشمن و محافظت جناح چپ تیپ استفاده می نماید.

راه حل مسئله ۲۷

گردان ۱۱۰ پیاده پس از عبور از خط گردان یکم تیپ ۲ به نیروهای دشمن در ارتفاع لری تک نموده و خط لجمن تیپ ۲ را ترمیم می نماید.

دلیل:

نظر به اینکه گردانهای دوم و سوم تیپ ۲ تاکنون موفق به دفع تک دشمن گردیده اند، لذا ترمیم لجمن به منظور تأمین جناح گردانهای تیپ در اولویت قرار دارند. امتیاز دیگری که با تک گردان ۱۱۰ پیاده برای نیروهای خودی فراهم می شود، آن است که فضای مانوری کافی برای استقرار موقت تیپ ۴۱ به منظور آماده شدن برای پاتک در منطقه لشکر ۷۰ را خواهند داشت.

راه حل مسئله ۲۸

الف - گردان ۲۳۷ تانک سریعاً ارتفاعات داروان را اشغال و از آن در مقابل تک دشمن از سمت شرق پدافند می‌نماید، به منظور اینکه جناح راست تیپ را محافظت نماید.

دلیل:

چون مأموریت اولیه گردان حفاظت از جناح راست تیپ است، لذا با پیشروی و ظاهر شدن دشمن می‌باید این مأموریت انجام و دستور تک به ارتفاع قوچ سلطان لغو گردد تا خطر تک دشمن از شرق برطرف گردد. ارتفاع داروان محل بسیار مناسب برای اشغال و تیراندازی تانک‌های خودی است. با استفاده از آتش توپخانه و خمپاره اندازهای گردان می‌توان دشمن را منهدم و سپس مأموریت تک به ارتفاع قوچ سلطان را انجام داد.

ب - گردان ۲۳۷ تانک سریعاً به ستون زرهی دشمن تک نموده و آنها را منهدم می‌نماید تا خطر از جناح تیپ برطرف گردد.

دلیل:

نظر به اینکه تعداد تانکها و قدرت آتش گردان ۲۳۷ تانک خیلی بیشتر و قوی‌تر از ستون زرهی دشمن است، لذا گردان می‌تواند با استفاده از ارتفاع داروان و توان رزمی برتر با اجرای یک تک غافلگیرانه نیروهای دشمن را منهدم و سپس مأموریت تک به ارتفاع قوچ سلطان را انجام داد.

راه حل مسئله ۲۹

گردان ۲۹۲ تانک از ساحل شمالی رودخانه زلال در برابر یگان زرهی دشمن پدافندی می‌نماید به منظور اینکه جناح راست تیپ را محافظت نماید.

راه حل مسئله ۳۰

الف - گروه رزمی ۲۳۰ تانک در مقابل تک دشمن از ارتفاع ۱۹۰ پدافند می‌نماید.
ب - گردان ۱۳۳ مکانیره تک خود را ادامه می‌دهد به منظور اینکه پل روی نهر پیر علی را تصرف نموده به سمت باباگیر پیشروی نماید.

راه حل مسئله ۳۱

الف - گروهان یکم پیاده فوراً به دشمن تک نموده و او را منهدم می‌کند.
ب - دسته تانک تیم ۲ پیاده سریعاً به سمت ارتفاعات کیانه پیشروی می‌نماید.

دلیل:

با احتمال قریب به یقین - صد در صد - ستون پیاده دشمن یک گشتی شناسایی رزمی است که به جلو اعزام شده‌اند. چون فریب دشمن مورد نظر می‌باشد، لذا حرکت تانک‌ها در روشنایی روز در جهت اهداف و خواسته‌های ما است. نظر به اینکه استعداد دشمن در جنوب رودخانه زلال ضعیف بوده و به جز ۵ دستگاه تانک حداکثر یک گروهان می‌توان برآورد نمود، لذا تصمیم فوق بهترین راه کار است.

علايم قراردادى نظامى

علایم قراردادی نظامی:

برای نشان دادن نوع یگان، سازمان، جنگ افزار و سایر مشخصات ارتشی به کار می روند. یگان ها و فعالیت های تاکتیکی نیروی خودی را با رنگ آبی و یگان ها و فعالیت های تاکتیکی نیروی دشمن را با رنگ قرمز نشان می دهد. در صورتیکه به رنگ ها دسترسی نباشد یگان ها و فعالیت های تاکتیکی نیروی خودی را با خط منفرد سپاه و یگان ها و فعالیت های دشمن را با خط مضاعف سپاه نشان می دهیم.

تشریح علایم قراردادی نظامی:

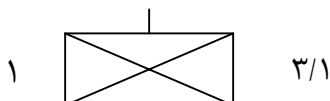
یک یگان نظامی را با علامت مربع مستطیل نشان می دهند. برای تعیین هویت کامل یگان به شرح زیر عمل می شود.

۱- رده یگان در بالا

۲- رسته یگان در وسط

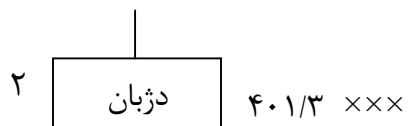
۳- معرف (شماره) یگان در سمت چپ

۴- یگان یا یگان های رده بالاتر در سمت راست. بین رده های مختلف سلسله مراتب فرماندهی ممیز می گذارند. مثال:

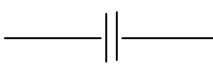
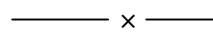
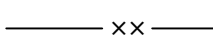

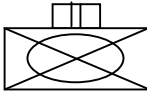
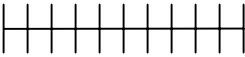
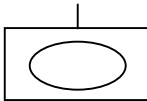
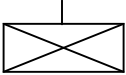
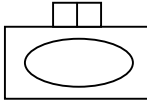
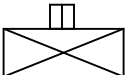
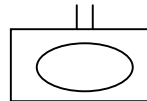
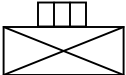
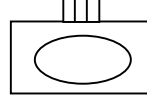
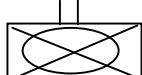
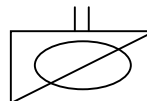
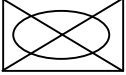
گروهان یکم گردان سوم پیاده تیپ ۱

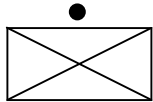
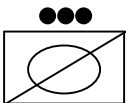
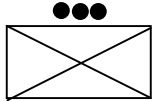
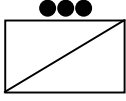
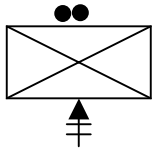
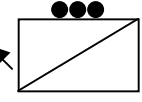
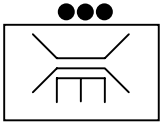
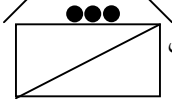
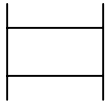
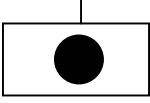
اگر در سلسله مراتب فرماندهی شکافی وجود داشته باشد
 علامت استعداد مربوطه را باید روی اولین رده ای که بعد از شکاف
 قرار دارد بگذاریم.
 مثال:

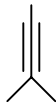
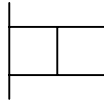
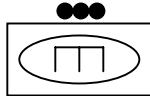
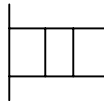
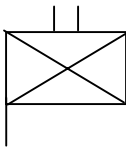
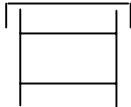
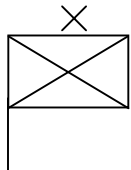
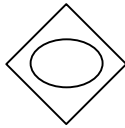
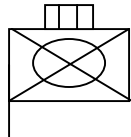
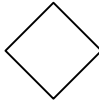
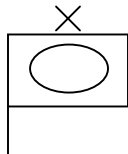
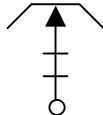

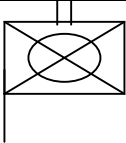
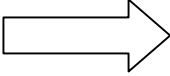
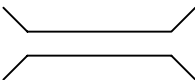
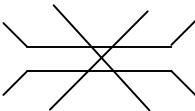
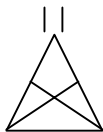
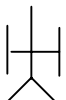
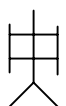
گروهان دوم گردان ۴۰۱ دژبان سپاه ۳

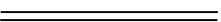
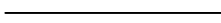
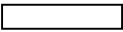
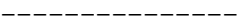
	علایم استعداد (اندازه):
×××	علایم استعداد یگان در بالا یا پهلوی سپاه آن قرار داده می‌شود.
چنانچه علامت در روی علایم استعداد یک یگان گذارده شود، نشان دهنده گروه‌بندی موقت آن یگان برای یک عملیات تاکتیکی معین می‌باشد مانند تیم گروهانی و یا گروه رزمی گردانی.	• گروه ●●● دسته
 خط حد گردان	گروهان - آتشبار - اسواران
 خط حد گردان	گردان
 خط حد لشکر	x تیپ
	×× لشکر

	گروه رزمی پیاده مکانیزه (رزمی مکانیزه)		راه آهن
	گروهان تانک		گروهان پیاده
	تیم تانک		تیم پیاده
	گردان تانک		گروه رزمی پیاده
	گروه رزمی تانک		گردان مکانیزه (گردان پیاده مکانیزه)
	گردان سوار زرهی		گردان مکانیزه تقویت شده + (پیاده مکانیزه تقویت شده)

	گروه پیاده		دسته شناسایی (گردان مکانیزه، گردان تانک، گردان سوار زرهی)
	دسته پیاده		دسته شناسایی گردان پیاده
	دسته خمپاره انداز سنگین		پیکان‌هایی که کشیده می‌شوند معمولاً منطقه عمل و دامنه نهایی مأموریت یگان شناسایی را مشخص می‌کند.
	دسته پل سوار بر خودرو زرهی		دسته شناسایی گردان پیاده در موضع
	تانک سبک		آتشبار توپخانه

	توپ ضد تانک سبک		تانک متوسط
	دسته مهندسی از گردان مهندس لشکر زرهی		تانک سنگین
	پاسگاه فرماندهی گردان پیاده		تانک در موضع (تانک سبک)
	پاسگاه فرماندهی تیپ پیاده		خودرو شناسایی زرهی
	پاسگاه فرماندهی گروه رزمی پیاده مکانیزه		نفربر زرهی کاملاً شنی‌دار (سبک)
	پاسگاه فرماندهی تیپ زرهی		خمپاره انداز سنگین در موضع

	توپ ضد تانک سنگین در موضع		پاسگاه فرماندهی گردان مکانیزه
	ردیف مین ضد نفر		ستون (موتوری)، سمت پیشروی و تک پیکان سمت حرکت را نشان می‌دهد. نوک پیکان سر ستون را نشان می‌دهد.
	ردیف مین ضد تانک		پل
	موشک انداز ضد تانک (سبک) آر پی جی ۷		پل منفجر شده
	پست دیده‌بانی گردان		توپ ضد تانک متوسط
	یک رشته استحکامات (یک رشته سنگر از هر نوع)		توپ ضد تانک سنگین

علایم قراردادی حقیقی و مجازی (به شکل: مکانی، سطوح و خطوط)	گسترش یگان‌های مقدم (خودی به رنگ آبی و دشمن به رنگ قرمز)
	
تک ساختمان (قهوه خانه کنار جاده، ایستگاه راه‌آهن و ...)	محل استقرار گشتی و عناصر کوچکی از دشمن (خودی به رنگ آبی و دشمن به رنگ قرمز)
	
ساختمان‌های پراکنده، روستاها و آبادی‌ها)	سنگر حفره روباه
 	
کانال آب‌بر	نقطه هماهنگی
	
راه آسفالت	خودرو بارکش
	
راه شنی	
	

واژه های نظامی

واژه‌های نظامی مورد استفاده در وضعیت تاکتیکی

واژه‌های نظامی که در این صفحات از نظر می‌گذرد، واژه‌هایی هستند که دانشجویان اغلب به هنگام مطالعه این کتاب با آن مواجه خواهند گردید. به منظور کمک به حل مسایل و درک هرچه بیشتر وضعیت‌های تاکتیکی این واژه‌ها با تعاریف مربوطه تهیه و مطالعه آن توصیه می‌گردد.

آتشبار: Battery

کوچکترین یگان تاکتیکی در رسته توپخانه است که دارای نفرات و تجهیزات برای هدایت آتش و برقراری مخابرات و اجرای حرکات بوده و هم طراز آن در رسته پیاده، گروهان پیاده و در رسته زرهی، گروهان زرهی می‌باشد.

آتشبار اختصاصی: Dedicated Battery

آتشبار اختصاصی یک آتشبار معمولی توپخانه صحرایی است که تمام قدرت آتش آن در دسترس فوری یک تیم یا گروهان مانوری مشخص قرار داده می‌شود. آتشبار اختصاصی بیشتر در عملیات آفندی (حرکت برای اخذ تماس) تعیین می‌گردد تا بدین وسیله بتوان بلادرنگ جنگ‌افزارهای تیر مستقیم که تیم یا گروهان را تهدید می‌کنند خاموش کرد. به واژه آتشبار مستقل مراجعه شود.

آتشبار مستقل: Separate Battery

آتشبار توپخانه‌ای که بخشی از سازمان یک گردان توپخانه را تشکیل نداده و به عنوان یک یگان مستقل در رزم عمل می‌نماید.

آتش پشتیبانی: آتش پشتیبانی کننده: Support (ING) Fire

آتشی است که توسط یگان‌های پشتیبانی کننده به منظور کمک یا حفاظت یک یگان درگیر عملیات اجرا می‌شود. آتش پشتیبانی به یکی از صور زیر می‌باشد:

الف- آتش پشتیبانی نزدیک

ب- آتش پشتیبانی دور (دوردست)

پ- آتش پشتیبانی مستقیم

انواع آتش پشتیبانی عبارتند از:

الف- آتش‌های پشتیبانی از عملیات آفندی.

ب - آتش‌های پشتیبانی از عملیات پدافندی

پ - آتش‌هایی که هم در پدافند و هم در آفند بکار می‌روند (آتش

ضد آتشبار، تیرهای ایدایی، ثبت تیرها و آتش روی هدف‌های ناگهانی)

آتش تهیه: Preparation Fire

توده‌ای از آتش پیش‌بینی شده است که بر طبق برنامه زمانی برای پشتیبانی از تک اجرا می‌شود و منظور از اجرای آن از هم گسستن فرماندهی و ارتباط مخابرات دشمن، بر هم زدن سازمان پدافندی و

واژه های نظامی / ۱۲۷

خنثی کردن وسایل پشتیبانی آتش دشمن می باشد. آتش تهیه قبل از شروع تک (ساعت س) شروع می شود و ممکن است تا بعد از ساعت س تا وقتی که برابر برنامه زمانی پیش بینی شده و یا بنا به تقاضای یگان های تکور ادامه یابد.

آغاز تاریک روشن بامدادی غیرنظامی (آتاغ): آغاز روشنائی):

Beginning of Morning Civil Twilight (BMCT)

مرحله ای است که در خلال آن خورشید از ۶ درجه زیر افق به طلوع خورشید تغییر مکان می دهد. در این مرحله روشنائی کافی برای هر گونه فعالیت های نظامی وجود داشته و تنظیم آتش توپخانه در این امکان پذیر است. آتاغ متمایز از آتاد (آغاز تاریک روشن بامدادی دریایی) است که در خلال آن خورشید از ۱۲ درجه زیر افق قرار دارد. گرچه افق در این مرحله احتمالاً قابل تشخیص نمی باشد، لیکن برجستگی های زمین ممکن است قابل رویت باشد. میزان دید در مرحله آتاد حدود ۳۶۵ متر بوده و روشنائی کافی برای عملیات نظامی بدون اشکال وجود خواهد داشت.

آفند: Offensive

الف - حالت و وضعیت یک نیرو به هنگام تک را آفند گویند.

ب - تک نمودن و آماده برای تک

پ- تک به ویژه در مقیاس بزرگ

به طور کلی آفند واژه‌ای است که حرکت به طرف دشمن را توجیه می‌نماید و منظور اساسی از آن انهدام نیروهای دشمن بوده و منظورهای دیگر نیروها را برای نیل به آن کمک می‌نماید.

الف - تصرف زمین

ب- کشف گسترش، استعداد ترکیبات و نقاط ضعف دشمن

پ - محروم کردن دشمن از منابع حیاتی خود

ت- منحرف کردن توجه دشمن از سایر مناطق

احتیاط: Reserve

احتیاط قسمتی از نیروهای یک یگان است که در شروع عملیات و درگیری عقب نگهداشته می‌شود تا در مواقع حساس از آن استفاده شود. احتیاط یکی از وسایل نفوذ فرماندهی در عملیات بوده و به منظور تامین، قابلیت انعطاف، مقابله با حوادث پیش‌بینی نشده و شرکت در رزم در زمان و مکان قطعی نگهداری می‌شود.

احتیاط جلو دار: Advance Guard Reserve

احتیاط جلو دار دومین قسمت عمده یک جلو دار است. اولین قسمت عمده جلو دار به نام پشتیبان جلو دار مرسوم است. احتیاط جلو دار عمده قوا را حفاظت نموده و خودش به وسیله پشتیبان جلو دار محافظت می‌شود. جلو دارهای کوچک احتیاط ندارند.

استتار: Camouflage

استتار یعنی هم‌رنگ کردن خود و وسایل با محیط، به طوریکه باعث جلب توجه دشمن نگردد. استتار یکی از الزامات اصلی جنگ است که اگر درست یا غلط به کار رود ارزش آن را می‌توان با معیار شکست و پیروزی یک نیرو و یا مرگ و زندگی یک سرباز سنجید. روش‌های استتار عبارتند از پنهان کردن، هم‌شکل نمودن و فریب دادن.

برآورد وضعیت: Estimate of Situation

عبارت است از بررسی منظم و منطقی کلیه عوامل موثر در حل یک مسئله یا در انجام یک وظیفه و یا یک مأموریت بوده و منظور از آن رسیدن به بهترین راه‌حل می‌باشد. برآورد می‌تواند توسط فرمانده عملیات و یا به وسیله افسر عملیات یا دیگر عناصر ستادی تهیه شود و نام قسمت و یا مقام تهیه‌کننده معمولاً بعد از برآورد وضعیت آورده می‌شود – مانند برآورد وضعیت فرماندهی، برآورد پرسنلی، برآورد اطلاعاتی، برآورد فرماندهی و غیره. برآورد وضعیت در زمره هنرها به حساب می‌آید و آموزش آن از وظایف دانشکده فرماندهی و ستاد می‌باشد.

برآورد عملیاتی : برآورد وضعیت عملیاتی:

Operations Estimate of the Situation

برآورد عملیاتی عبارت است از تجزیه و تحلیل کلیه عواملی است که روی راه‌های کار عملی و مناسب که اجرای مأموریت را ممکن می‌سازد موثر می‌باشد. این برآورد به منظور تعیین یک راه کار پیشنهادی برای

اجرای ماموریت تهیه شده و ممکن است حاوی تاثیر عملیات روی نیروهای خود نیز بشود. برآورد عملیاتی معمولاً در رده لشکر به صورت رسمی و کتبی تهیه نمی‌شود با وجود این افسر ستاد بایستی از فرم‌های مربوطه به عنوان راهنما و چک لیست استفاده نماید. در رده‌های بالاتر از لشکر غالباً کتبی بوده و برابر فرم مربوطه به تفصیل تهیه می‌شود. یک برآورد عملیاتی از یک فرم پنج ماده‌ای به ترتیب ماموریت، وضعیت و راه‌های کار، تجزیه و تحلیل راهنمای کار خودی و دشمن، مقایسه راه‌های کار خودی و پیشنهاد پیروی می‌نماید.

برآورد وضعیت فرماندهی:

Commander's Estimate of the Situation

بررسی منظم و منطقی کلیه عوامل موثر در اجرای ماموریت بوده و منظور از آن رسیدن به بهترین راه‌حل که آن را در اصطلاح نظامی تصمیم فرماندهی می‌گویند.

بررسی وضعیت: Appreciation of Situation

بررسی وضعیت واژه‌ای است متداول در ارتش‌های جهان که در موارد گوناگون عملیاتی و ستادی کاربرد زیادی دارد. اولین معلم این دانش نظامی را باید ژنرال ملتکه رییس ستاد ارتش آلمان دانست او می‌گفت که تنها موضوع اساسی در جنگ این است که در هر موقعیت بررسی وضعیت صحیحی انجام گیرد، لذا نام بررسی وضعیت از گفته این شخص گرفته شده است. اگر چه ملتکه در روش بررسی خود اول

واژه های نظامی / ۱۳۱

وضعیت را در کل مورد توجه قرار داده و سپس نقطه نظرها و راههای کار دشمن و سرانجام هدف و بهترین راه را برای رسیدن به آن را مطالعه می نمود. اما سایر کشورها که نام برآورد وضعیت را انتخاب نموده اند گام های منطقی دیگری بر آن افزودند. لذا با توجه به موقعیت ها و تجربه های بدست آمده تحولات چندی در جابجایی گام ها بوجود آمد که در نهایت الگوی بدست آمده با تغییرات جزئی مورد پذیرش ارتش های جهان قرار گرفته است. بررسی وضعیت مترادف برآورد وضعیت بوده و یک معنی از آن مستفاد می شود. به واژه برآورد وضعیت مراجعه شود.

پاتک: Counterattack

تکی است که با تمام و یا قسمتی از نیروی احتیاط علیه نیروی تک کننده دشمن که در یک منطقه پدافندی رخنه کرده است، انجام می گیرد. منظور از اجرای پاتک در تدافند منطقه ای ترمیم لبه جلویی منطقه نبرد (لجمن) و در پدافند متحرک انهدام نیروهای دشمن می باشد.

پاسگاه تاکتیکی: پاسگاه تاکتیکی فرماندهی:

TAC CP (Tactical Command Post)

در رزم قرارگاه یک یگان اغلب در دو رده جلو و عقب تقسیم می گردد. به قرارگاه رده جلویی غالباً پاسگاه تاکتیکی اطلاق می نمایند. در درگیری های شدید معمولاً فرمانده در این پاسگاه حضور داشته و کنترل رزمی از این محل انجام می شود.

پاسگاه فرماندهی: Command Post

عبارت است از محل قرارگاه یگان که فرمانده و ستاد مربوطه فعالیت‌های خود را در آنجا انجام می‌دهند. در رزم قرارگاه یک یگان اغلب در دو رده تقسیم می‌گردد، رده‌ای که در آن فرمانده یگان حضور دارد یا در آن عمل می‌نماید پاسگاه فرماندهی نامیده می‌شود.

پدافند: Defense

پدافند عبارت است از اقداماتی که طی آن با استفاده از کلیه وسایل و امکانات موجود از پیشروی و هجوم دشمن جلوگیری به عمل آمده و یا نیروهای تکور او منهدم می‌گردد. پدافند معمولاً با حفظ و نگهداری زمین همراه است.

پست دیده‌بانی: Observation Post

الف – محلی که از آن عده‌های دشمن و خودی قابل رویت بوده و از آن آتش جنگ‌افزارها و توپخانه را می‌توان کنترل کرد.
ب- محلی که برای دیده‌بانی و تصحیح آتش انتخاب شده باشد.
پ – محلی است که از آن دیده‌بان‌های پدافند هوایی نزدیک شدن هواپیماها با سقف پرواز پایین و سایر هدف‌ها را که با سایر وسایل نمی‌توان کشف نمود اعلام می‌نماید.

پشتیبانی آتش: Fire Support

کمک به آن دسته از عناصر نیروهای زمینی مانند یگان‌های پیاده و زرهی که به دشمن نزدیک می‌گردند با اجرای آتش توپخانه، آتش ناوها و هواپیماها.

پشتیبان جلو دار: Advance Guard Support

به اولین قسمت عمده از یک جلو دار اطلاق می‌گردد. دومین قسمت عمده جلو دار را به نام احتیاط جلو دار می‌نامند. پشتیبان جلو دار به ترتیب از جلو به عقب از سه قسمت کوچکتر به اسامی گروه نوک، دسته سر جلو دار (پشتیبان مناسب) تشکیل یافته است. پشتیبان جلو دار احتیاط جلو دار را محافظت می‌نماید.

پوشش و فریب تاکتیکی: Tactical Cover and Deception

اقداماتی هستند که به منظور محروم نمودن دشمن از دستیابی به اطلاعات دقیق پیرامون فعالیت‌ها، آرایش‌ها و ترکیبات نیروهای خودی به کار می‌رود و به منظور گول زدن دشمن طرح‌ریزی می‌گردند به بیان دیگر:

- الف - پوشش، یعنی پوشیده نگاهداشتن طرح‌ها و اقدامات تاکتیکی.
- ب - فریب تاکتیکی، یعنی کلیه اقداماتی که باعث گمراهی و اشتباه دشمن می‌شود.

روش‌های پوشش و فریب تاکتیکی عبارتند از:

الف - تک‌های فریبنده

ب - نیرنگ‌ها (تظاهرات)

پ - دستبردها

ت - نمایش نیرو

ث - تک‌های پشتیبانی

پیاده: (Infantry نظام)

پیاده یکی از رسته‌های رزمی در ارتش است و به ترتیبی سازماندهی، تجهیز و آموزش یافته است که قادر به رزم با پای پیاده می‌باشد. به عنوان چاشنی حماسی در این‌جا به ابیاتی چند درباره «پیاده» از حکیم طوس فردوسی در نبرد رستم با پهلوان توران (اشکبوس) اشاره می‌کنیم:

پیاده به از چون تو سیصد سوار	بر این دشت و این روز و این روزگار
پیاده ندیدی که جنگ آورد	سرسرکشان زیر سنگ آورد
پیاده مرازان فرستاد طوس	که تا اسب بستانم از اشکبوس

میهن عزیز اسلامی ایران همواره پیاده نظام جان سخت و پر طاقت و دلاور داشته است. آخرین نمونه آن جنگ تحمیلی است.

پیاده مکانیزه: Mechanized Infantry

یک یگان رزمی است که دارای نفربر زرهی بوده و به ترتیبی تجهیز و سازمان یافته است که قادر به نزدیک شدن به دشمن با آتش و مانور بوده و همپای با یگان های زرهی (تانک) قادر به دفع هجوم دشمن و انهدام او می باشد.

پیشروی: Advance

حرکات به سوی دشمن و نزدیک شدن به او را پیشروی گویند.

پیکار: عملیات جنگی، اردو کشی: Campaign

الف (یک رشته عملیات نظامی مرتبط به هم به منظور نیل به هدف راهبردی (استراتژیک) یا عملیاتی در یک زمان و مکان مشخص.
ب (یک رشته عملیات نظامی با یک هدف خاص و ممکن است تعدادی نبرد را دربرگیرد.

تأخیر: Delay

تاخیر یکی از صور میزان مقاومت نیروی پدافند کننده در مقابل تک دشمن می باشد. در تاخیر از تمام امکانات برای جلوگیری از پیشروی دشمن و انهدام نیروهای او استفاده می شود ولی درگیری قطعی و رزم نزدیک داوطلبانه پذیرفته نمی شود. تاخیر یک عملیات تاخیری است. به واژه عملیات تاخیری مراجعه شود.

تأمین کردن: Secure

تصرف یک موضع یا عارضه زمین با نیرو یا بدون نیرو و چنان گسترشی به عمل آید که از هرگونه انهدام به آن موضع جلوگیری شود. به واژه تصرف مراجعه شود. توجه: تأمین کردن دارای معنای دیگر نیز می‌باشد. در این کتاب تعریف فوق مورد نظر است. (به واژه تصرف کردن مراجعه شود).

تانک: Tank

تانک خودرو کاملاً زره‌دار روشنی‌دار است که معمولاً دارای یک توپ برای تیراندازی مستقیم (کالیبر این توپ بر حسب مشخصات تانک و کشور تولید کننده آن متفاوت می‌باشد. به عنوان مثال تانک چیفتن ساخت انگلستان دارای توپ ۲۰ ام م بوده و تانک‌های آمریکایی تی ۴۷ و تی ۶۰ به ترتیب دارای توپ‌های ۹۰ و ۱۰۵ م م می‌باشند) و تعدادی سلاح خودکار (تیربار) است تانک سلاحی است که مشخصات آن قدرت آتش فوق‌العاده، حفاظت زرهی کامل، تحرک و مخابرات عالی بوده و مهم‌ترین جنگ‌افزار رزم زمینی می‌باشد.

تانک سنگین: Heavy Tank

به تانکی اطلاق می‌شود که وزن آن بین ۵۶ الی ۵۸ تن باشد.

تصرف کردن: Seize/Seizure

به اشغال فیزیکی هدف، تصرف گفته می شود. در تصرف امکان تهدید متقابل وجود دارد.

تصمیم: Decision

بیان رسمی راه کار انتخاب شده ای است توسط فرمانده که به ستاد امکان طرح ریزی یا تهیه دستورها را می دهد و تا حدودی که مناسب باشد در مورد هر یک از عناصر کی، چه، چه وقت، کجا، چطور و چرا شرح می دهد.

تعویض: Relief

عملیاتی است که در آن تمامی یا قسمتی از یگان در منطقه رزم توسط یگان درگیر تعویض می گردد. انواع تعویض در محل عبارتند از تعویض در محل برای ادامه پدافند و تعویض در محل برای ادامه تک.

تقویت: Reinforce

الف - هرگاه به یک گردان یا گروهان به ترتیب یک گروهان یا یک دسته هم جنس یا یک دسته و یا گروه غیرهم جنس واگذار شود، در اصلاح آن گردان تقویت شده است. مانند تقویت یک گردان پیاده با یک گروهان پیاده و تقویت یک گروهان تانک با یک دسته تانک، همین طور تقویت یک گردان پیاده با یک دسته تانک.

ب - یعنی یگان توپخانه، آتش یگان توپخانه دیگری را افزایش دهد.

تک: Attack

تک یک عمل آفندی است که به منظور اجرای ماموریت محوله انجام می‌گیرد، حمله کردن

تک اصلی: Main Attack

تک اصلی واژه‌ای است مورد استفاده در عملیات آفندی و تکی است که در مناسب‌ترین سمت معبر وصولی و به قاطع‌ترین منطقه هدف با حداکثر توان رزمی انجام می‌گیرد.

تک پشتیبانی: Supporting Attack

تکی است که در جهت پشتیبانی از تک اصلی و با حداقل نیروی لازم در سمت معبر وصولی دیگری غیر از تک اصلی اجرا می‌گردد.

تلفات رزمی: Battle Casualty

به هر فردی اطلاق می‌گردد که مستقیماً در اثر عملیات کشته، مجروح، مفقود، اسیر یا توقیف گردیده و یا بعداً در اثر جراحات ناشی از عملیات فوت نماید. تلفات رزمی هنگامی که حادثه در ارتباط با عملیات نیروهای دشمن باشد، شامل آن دسته از پرسنلی نیز می‌گردد که به ماموریت رزمی اعزام گردیده و یا مراجعت می‌نمایند.

تلفات و ضایعات: Casualties

به واژه تلفات رزمی مراجعه شود.

توان رزمی: قدرت رزمی: Combat Power

ترکیبی از عوامل فیزیکی (محسوس) و غیر محسوس است که برای انجام مأموریت در اختیار فرمانده قرار می گیرد ضمناً سایر عوامل و آن دسته از فعالیت هایی را نیز در بر می گیرد که در هدایت عملیات رزمی به کار می رود.

عوامل تشکیل دهنده توان رزمی عبارتند از:

الف - عوامل فیزیکی (آتش های سازمانی و غیرسازمانی، عناصر مانورکننده، عناصر پشتیبان رزمی و پشتیبانی خدمات رزمی).

ب - عوامل روحی (ایمان، روحیه، انضباط، قدرت رهبری، رسوم و عادات و مذهب و ایدئولوژی)

پ- سایر عوامل (اطلاعات، پوشش و فریب، کنترل و هماهنگی، عملیات روانی و ...)

توپ : Cannon

الف - جنگ افزاری است ثابت یا متحرک بزرگتر از جنگ افزارهای سبک که گلوله آن با استفاده از یک ماده منفجره پرتاب می شود. توپ ها شامل توپ، هویتزر و خمپاره انداز می گردد.

ب - آن بخش از یک جنگ‌افزار توپخانه که برای تیراندازی گلوله مورد نیاز می‌باشد مانند لوله، دستگاه کولاس و مکانیسم تیراندازی یک جنگ‌افزار توپخانه.

توجه: توپ جنگ‌افزاری است که طول لوله آن بین ۳۰ تا ۵۰ برابر کالیبرش بوده و دارای برد زیاد باشد.

توپخانه: Artillery

الف - به مجموعه جنگ‌افزاری که یک گلوله (مرمی) را تیراندازی می‌نماید اطلاق می‌گردد و مشتمل بر توپ‌ها یا موشک‌اندازها در روی قنداق یا سکوی مناسب می‌گردد.

ب - تجهیزات، آماده‌ها، مهمات و پرسنلی که در استفاده از توپ دخالت دارد.

تیپ : (تیپ لشکری) Brigade

تیپ لشکری اصولاً یک یگان تاکتیکی می‌باشد. فرمانده تیپ در کارهای اداری یگان فقط به منظور کنترل، هماهنگی و نظارت دخالت می‌نماید. یگان‌های مانوری و پشتیبانی رزمی مستقیماً خدمات رزمی را از فرماندهی پشتیبانی لشکر دریافت دارند ولی ممکن است یگان‌های فرماندهی پشتیبانی به این منظور به تیپ مامور گردیده و یا در پشتیبانی آن قرار گیرند.

تیپ مستقل: تیپ مجزا (غیرلشکری): Separate Brigade

تیپ مستقل هم یک سازمان تاکتیکی و هم یک سازمان اداری است. در این تیپ عناصر رزمی، پشتیبانی رزمی و پشتیبانی خدمات رزمی بر طبق جدول سازمان و تجهیزات وجود دارند. ممکن است با توجه به ماموریت و استعداد تیپ عناصر پشتیبانی رزمی و پشتیبانی خدمات رزمی اضافی هم به آن مامور یا منتصب گردیده و پشتیبانی نزدیک مورد نیاز را فراهم نمایند.

تیم: تیم گروهانی (پیاده، تانک)

Team: (Infantry , Tank) Company team

یک ترکیب تاکتیکی است که از مبادله یا افزودن یک یا چند دسته تانک به یک گروهان پیاده که حداقل شامل ارکان گروهان و یا یک دسته باشد و یا برعکس مبادله و افزودن یک یا چند دسته پیاده به یک گروهان تانک که حداقل شامل ارکان گروهان و یا یک دسته باشد، به وجود می آید. به بیان ساده تر:

اگر به ارکان یک گروهان از رسته های رزمی که حداقل یکی از عناصر تابعه خود را (دسته) در اختیار دارد یک دسته و یا بیشتر از سایر رسته های رزمی مامور گردد تشکیل تیم می دهد.

جلودار: Advance Guard

یک نیروی تامینی است که در درجه یکم حالت آفندی داشته و در جلوی یک نیروی متحرک (عمده قوا) حرکت می کند تا پیشروی بلاانقطاع او را تامین کرده عمده قوا را در مقابل تک توام با غافلگیری دشمن محافظت کند. ماموریت دیگر جلودار عبارت است از: توسعه وضعیت و پوشش گسترش عمده قوا در صورت دخول در رزم می باشد.

جناح راست / چپ: Right / Left Flank

تمام پهلوی راست یک یگان (یا چپ یک یگان) از عنصر سرتا به عقب ترین عنصر که با دشمن مواجه می باشد.

جنگ الکترونیکی: Electronic Warfare

جنگ الکترونیکی یک عملیات نظامی است که فراگیرنده کاربرد انرژی الکترومغناطیسی به منظور تعیین، بهره برداری، کاهش یا ممانعت از بکار بردن امواج الکترومغناطیسی به وسیله دشمن بوده و همچنین اقداماتی است که به کمک آنها استفاده از امواج الکترومغناطیسی به وسیله نیروهای خودی تامین می گردد و شامل سه بخش است:

الف - اقدامات پشتیبانی الکترونیکی

ب - اقدامات ضد الکترونیکی

پ - اقدامات ضد ضد الکترونیکی

حرکات به عقب: Retrograde

حرکات به عقب به هر نوع حرکتی که یک یگان، به سمت عقب و به منظور دور شدن از دشمن انجام دهد اطلاق می گردد. حرکات به عقب همیشه توأم با واگذاری زمین به دشمن می باشد. بر خلاف پدافند که مستلزم درگیری قطعی است در حرکات به عقب فرمانده از درگیری قطعی با دشمن اجتناب می ورزد. انواع حرکات به عقب شامل عقب نشینی، عملیات تاخیری و عقب روی می باشد.

حرکات برای اخذ تماس: Movement to Contact

حرکات به اخذ تماس یک نوع عملیات آفندی است که به منظور اخذ تماس اولیه و یا مجدد با دشمن و توسعه اولیه وضعیت انجام می شود. حرکت برای اخذ تماس موقعی خاتمه می یابد که تماس زمینی با دشمن گرفته شده است یا یک موضع پدافندی اشغال شده است یا اطلاعات مکاتبه از دشمن قریب الوقوع بودن یک حمله را از طرف دشمن تایید نماید. مراحل حرکت به اخذ تماس شامل: مرحله یکم - تماس بعید (یا راهپیمایی اداری) مرحله دوم - تماس محتمل (یا راهپیمایی تاکتیکی) مرحله سوم تماس قریب الوقوع (یا راهپیمایی تقریبی).

انواع عملیات آفندی ۵ نوع می باشند (حرکت برای اخذ تماس - شناسایی با رزم، تک تطبیق شده، استفاده از موفقیت، تعاقب).

حفاظت کردن: Protect

به عنوان یک درجه تامینی، عمل کردن در جناح، جلو یا عقب نیروی متحرک بزرگ‌تر یا ثابت به قسمتی که از دیده‌بانی زمینی دشمن، آتش مستقیم و تک غافلگیرانه جلوگیری به عمل آمد.

خط تماس: Line of Contact

به خط مقدم مواضع نیروهای خودی به هنگام تک اطلاق می‌گردد.

خطوط حد: Boundaries

خطوط حد اقدامات کنترلی هستند که برای تعیین و تجسم مناطق مسئولیت یگان‌ها و همچنین برای کنترل آتش‌ها و مانور یگان‌ها به کار می‌رود. در آفند منطقه واقع بین خطوط حد تحت عنوان منطقه عمل و در پدافند و حرکات به عقب تحت عنوان منطقه مسئولیت نامیده می‌شود. خطوط حد معمولاً از امتداد عوارضی از زمین که به سهولت قابل تشخیص باشد تعیین می‌گردد و طوری در نظر گرفته می‌شوند که عوارض حساس و معابر وصولی کاملاً در منطقه واگذاری به یک یگان قرار گیرد.

در تک خطوط حد باید در جلو تا ماوراء هدف کشیده شود به طوری که عمق لازم جهت تطبیق آتش‌ها هنگام تصرف و تحکیم هدف وجود داشته باشد. خطوط حد معمولاً در درده دسته تفنگدار کشیده نمی‌شوند به جز مواردی که هماهنگی بصری بین دسته‌ها امکان‌پذیر نمی‌باشد یا

واژه های نظامی / ۱۴۵

هنگامی که به هر دلیلی تداخل دسته‌ها در یکدیگر محتمل است اگر یگان‌ها مثلاً دو گردان در مجاور هم باشند هویت آنها روی خطوط حد گردان به صورت عددی در پهلوی علامت گردان نشان داده می‌شود بدیهی است چنانچه گردان به صورت گروه رزمی باشد عبارت گروه رزمی نیز در جلوی عدد آن نوشته خواهد شد. اگر یگان‌ها به استعداد نامساوی مجاور هم باشند علامت یگان بزرگتر روی خط حد نشان داده می‌شود در حالی که یگان کوچکتر هویتش به طور کامل نوشته می‌شود.

خمپاره‌انداز: Mortar

جنگ‌افزاری است که طول لوله آن بین ۱۰ تا ۲۰ برابر کالیبرش می‌باشد و از سرپر می‌شود و ممکن است خان‌دار و یا بدون خان باشد. خمپاره‌انداز معمولاً برد کمتری از هویتزر دارد و دارای زاویه تیر بیشتری می‌باشد.

درگیری: Engagement

برخورد رزمی بین دو نیروی نظامی که اندازه آن بزرگتر از یک لشکر و کوچکتر از یک گروهان نباشد و در آن هر دو طرف متخاصم دارای یک مأموریت محوله بوده و وقتی آغاز می‌شود که نیروی تک‌کننده عملیات را به منظور اجرای مأموریتش آغاز می‌کند. یک درگیری زمانی خاتمه می‌یابد که:

الف) تک‌کننده مأموریتش را انجام داده باشد یا

ب) تلاش نماید اجرای مأموریتش را متوقف نماید یا

ج) یک یا هر دو طرف متخاصم نیروهای تقویتی عمده‌ای را دریافت و درگیری جدیدی را آغاز نمایند. یک درگیری بخشی از یک نبرد بین عناصر یگانهای در سطح لشکر یا نیروی بزرگتر بوده و ممکن است فقط چند ساعت طول بکشد و به ندرت بیشتر از ۵ روز است.

درگیری قطعی: Decisive Engagement

سطحی از رزم که در آن یک یگان با توجه به انجام مأموریت آزادی عمل خود را از دست داده و دیگر نمی‌تواند از منابعی که در دسترس دارد برای به دست آوردن آزادی عمل مجدد و نفوذ در عملیات در وضعیت بهره‌برداری نماید.

دسته سرجلودار: Advance Party

دسته سرجلودار یک عنصر تأمینی از یک جلو دار است. دسته سرجلودار از پشتیبان جلو دار به هنگام راهپیمایی به جلو اعزام می‌گردد و جلوتر از آن حرکت می‌کند. گروه نوک از دسته سرجلودار به جلو اعزام می‌گردد و جلوتر از آن حرکت می‌کند.

راهپیمایی: March

حرکت عده‌ها با وسایل مربوطه به صورت پیاده و یا به وسیله خودرو یا ترکیبی از این دو با روشی ثابت و منظم برابر دستور.

راهپیمایی تقریبی: Approach March

پیشروی یک یگان رزمی هنگامی که تماس با دشمن قریب الوقوع است. عده ها یا بخشی از آن به طور کامل گسترش یافته اند. راهپیمایی تقریبی هنگامی خاتمه می یابد که تماس زمینی با دشمن گرفته شده است یا هنگامی که موضع تک اشغال شده است.

راه کار: Course of Action

الف - هر نوع ترتیب توالی اعمالی که یک فرد یا یک یگان ممکن است از آن پیروی نماید.
ب- طرحی که برای اجرای یک وظیفه یا ماموریت اتخاذ شده است.

رخنه: Penetration

فرمی از مانور آفندی است که نیروی تکور با تمرکز توان رزمی در یک قسمت از جبهه به سرعت مواضع پدافندی مقدم دشمن را شکافته، سپس شکاف حاصله را توسعه داده و بالاخره هدفی را در عمق مواضع پدافندی دشمن تامین می نماید.

رزم: Combat

دلالت بر جنگیدن بدون هیچگونه قید و شرط دارد.

زد و خورد: Skirmish

به مواجهه شدن کوتاه و سبک با دشمن بین عده‌های کوچک دارد. به واژه مواجهه شدن با دشمن مراجعه شود.

زرهی: Armor

الف- رسته‌ای در نیروی زمینی

ب- پوشش حفاظتی به ویژه صفحه‌های فلزی که روی تانک‌ها، کشتی‌ها، خودروهای موتوری به کار می‌رود.

پ- تانک، عناصر تامین و شناسایی از نوع سوار زرهی، یگان‌های پیاده، زرهی، توپخانه، مهندس و سرویس‌های پشتیبانی متحرک که نیروی متعادل مختلط برای هدایت جنگ را تشکیل داده و سوار بر خودرو می‌باشند، هسته مرکزی تانک می‌باشد.

سازمان رزمی: Task Organization

در کاربرد نظامی گروه‌بندی موقت تاکتیکی یگان‌های تابعه یک فرمانده را در ارتباط با یک عملیات معین گویند.

ستون راهپیمایی: March Column

شامل تعدادی سریال و یا یگان راهپیمایی است که تحت کنترل یک فرمانده به منظور اجرای یک حرکت و در روی یک جاده راهپیمایی می‌کنند. به سریال‌ها و یگان‌هایی که به طور مستقل در حرکت هستند ستون راهپیمایی اطلاق می‌شود.

ستون موتوری: کاروان دریایی: Convoy

الف - تعدادی خودرو که به منظور کنترل و حرکت منظم با و یا بدون اسکورت محافظتی سازماندهی شده‌اند. به بیانی دیگر تعداد حداقل ۱۰ خودرو که تحت فرماندهی یک فرمانده در یک مسیر و سمت حرکت می‌کند.

ب- تعدادی کشتی‌های تجارتی یا ناوها یا هر دو که معمولاً توسط کشتی‌های جنگی و هواپیما اسکورت می‌شوند یا یک کشتی تجارتی منفرد یا ناو تحت اسکورت سطحی (زمینی، دریایی) به منظور عبور با یکدیگر سازماندهی شده‌اند.

سریال: سریال راهپیمایی : Serial (March Serial)

شامل تعدادی یگان راهپیمایی است که تحت کنترل یک فرمانده در روی یک جاده حرکت و توقف می‌کند. کوچکترین سریال راهپیمایی سریال گردانی و بزرگترین سریال راهپیمایی سریال تیپی می‌باشد. سریال تیپی از تعدادی سریال گردانی تشکیل می‌شود یک لشکر معمولاً از ۶ سریال تیپی تشکیل می‌شود (۳ تیپ، توپخانه لشکری، فرماندهی پشتیبانی، عده‌های لشکر).

سمت تک: Direction of Attack

سمت یا مسیر ویژه‌ای است که تک اصلی یا مرکز ثقل یگان هنگام تک از آن پیروی می‌نماید یگان محدود و ملزم است که در آن مسیر

تک نموده و معمولاً مجاز به دور زدن دشمن نمی‌باشد و با یک فلش ساده از خط عزیمت تا هدف روی کالک آفندی رسم می‌شود.

سنگر: سنگر حفره روباه: Foxhole

گودال و یا موضع کوچکی است که برای حفاظت معمولاً یک نفر و یا دو نفر از آن استفاده می‌شود و به ترتیبی ساخته شده است که یک نفری که آن را اشغال نموده قادر به اجرای آتش موثر از آن باشد. یک سنگر حفره روباه خوب آن است که به ترتیبی ساخته شود که اختفاء و پوشش را برای نفر فراهم نموده و دارای میدان دید و تیر مناسب و حداکثر قدرت آتش را بر روی راه‌های پیشروی دشمن داشته باشد.

سوار زرهی: Armored Cavalry

یگان‌های رزمی هستند که مشخصات آنها تحرک فوق‌العاده زیاد، قدرت آتش، اثر ضربت و مخابرات قابلیت انعطاف مضاعف می‌باشد. این یگان‌ها به ویژه برای اجرای عملیات شناسایی، تامینی با صرفه‌جویی در قوا با استفاده از وسایل ترابری زمینی و هوایی سازماندهی به کار می‌روند.

شناسایی: Reconnaissance

ماموریتی است که به منظور کسب اطلاعات راجع به فعالیت‌ها و منابع دشمن از طریق دیده‌بانی به دست می‌آید و یا به منظور به دست آوردن اطلاعات پیرامون هواسنجی، آب‌نگاری یا مشخصات جغرافیایی

واژه های نظامی / ۱۵۱

یک منطقه مشخص از طریق بررسی و مطالعات انجام می شود. به واژه شناسایی رزمی مراجعه شود.

شناسایی رزمی: Combat Reconnaissance

شناسایی دشمن در تماس بلاواسطه با نیروهای خودی در ابتدا و یا در خلال رزم.

عده ها: Troops

یک واژه جمع است که به سربازان اطلاق می گردد.

عقب نشینی: Withdrawal

عقب نشینی نوعی از عملیات پدافندی است که در آن، تمام یا قسمتی از نیروهای گسترش یافته با دشمن قطع درگیری می نمایند. انواع عقب نشینی بر دو نوع است:

الف - عقب نشینی اختیاری

ب - عقب نشینی اجباری

عملیات: Operation

عملیات شامل اقدامات نظامی و یا اجرای هرگونه مأموریت های تاکتیکی، استراتژیک خدمات آموزشی و اداری می باشد.

عملیات تاخیری: Delaying Action

نوعی عملیات پدافندی است که یک نیروی تحت فشار دشمن در حالی که حداکثر تلفات را به دشمن وارد می‌سازد بدون درگیری قطعی مکان را با زمان معاوضه می‌نماید. (مبادله زمین با زمان)

عمده قوا: MainBody

الف - عبارتست از بخش عمده و اصلی یک یگان و یا یک صورت‌بندی تاکتیکی، عمده قوا شامل عناصر جدا شده از یک یگان مانند جلودارها، پاسدارهای تامینی و ستون‌های رابط نمی‌گردد.

ب - در یک ستون موتوری به کلیه خودروها (به استثناء خودروسر، خودروهای کنترل مسیر) که عمدتاً نفرات و بار و بنه و تجهیزات را حمل می‌کند اطلاق می‌گردد.

فریب: Deception

عبارت از آن دسته اقداماتی است که از طریق جعل، تغییر شکل و یا تحریف عملیات نظامی به منظور گمراه نمودن دشمن انجام می‌شود. به قسمی که باعث می‌گردد دشمن در خلاف جهت خواسته‌های خود واکنش دهد. واژه‌های «فریب» و «پوشش» به طور معمول با یکدیگر به کار برده می‌شوند. به واژه پوشش و فریب تاکتیکی مراجعه شود.

کنترل عملیاتی: Operational Control

واژه های نظامی / ۱۵۳

نوعی روابط فرماندهی در یک سازمان رزمی است. در کنترل عملیاتی یگانی به منظور انجام وظایف مختلف، واگذاری هدفها، ترکیب با یگانهای زیردست و کمک در انجام ماموریت در اختیار یگان دیگر قرار می گیرد. رابطه کنترل عملیاتی شبیه زیر امر می باشد فقط در اینجا هیچ گونه مسئولیت اداری و لجستیکی برای یگان دریافت کننده ایجاد نمی شود. به طور کلی کنترل عملیات شامل مسئولیتها یا اختیارات مربوط به امور اداری، پشتیبانی خدمات رزمی، انضباط و آموزش نمی باشد.

گدار: Ford

ناحیه کم عمقی از آب جاری (رودخانه و نهر) یا ساکن که برای عبور پیاده و موتوری مناسب باشد.

گردان: Battalion

یگانی است که از یک گروهان ارکان و دو یا سه گروهان یا آتشبار تشکیل شده است. گردان ممکن است بخشی از هنگ یا تیپ بوده و فقط عهده دار وظایف تاکتیکی باشد، یا ممکن است یگانی مستقل بوده وظایف تاکتیکی و اداری را هر دو به عهده داشته باشد.

گروه تاریخ و زمان: Date Time Group

عدد شش رقمی بوده و این شش رقم زمان و تاریخ را نشان می‌دهد و پس از این ۶ رقم ماه و سال هم اضافه می‌گردد مانند ۱۴ ۱۰۳۰ مهرماه ۱۳۶۰ که نشان دهنده ساعت ده و نیم روز چهارده مهرماه سال ۱۳۶۰ می‌باشد.

گروه راهپیمایی: March Group

عبارتست از مجموع یک یا چند یگان راهپیمایی که از گردان، تیپ یا یگان بالاتر سازمان می‌یابد و توسط حروف الفبا یا عدد جهت تسهیل طرح‌ریزی نمره‌گذاری می‌شود.

گروه رزمی: Task Froce

الف - گروه‌بندی موقتی تعدادی یگان تحت فرماندهی یک فرمانده به منظور انجام ماموریت یا عملیات مخصوص.

ب - یک سازمان نیمه‌ثابتی است از یگان‌ها، تحت فرماندهی یک فرمانده برای ماموریت مداوم و مخصوص.

تعاریف فوق تعاریف گروه رزمی بر اساس ماموریت می‌باشد. تعریف گروه رزمی بر اساس سازمان نیز به شرح زیر است:

اگر به قرارگاه یک گردان از رسته‌های رزمی که حداقل یکی از عناصر اصلی تابعه خود را (گروهان) در اختیار دارد یک گروهان یا بیشتر از سایر رسته‌های رزمی با پشتیبانی رزمی مامور شود تشکیل گروه رزمی را می‌دهد.

واژه های نظامی / ۱۵۵

مثال - اگر به قرارگاه یک گردان پیاده یک یا چند گروهان سازمانی خود را در اختیار دارد یک یا چند گروهان از رسته های زرهی، سوار زرهی، و یا مهندس مامور گردد تشکیل گروه رزمی را می دهد. در شرایط غیرمعمول اگر یک آتشبار توپخانه به یک گردان پیاده مامور شود این گردان نیز به گروه رزمی تبدیل می شود.

گسترش: Deployment

باز شدن یا عریض شدن جبهه یک یگان نظامی از آرایش صف جمع به آرایش رزمی، باز شدن گردان ها و یگان های کوچکتر در عرض یا عمق و یا برد و به منظور افزایش آمادگی برای عملیات.

لجمن: (لبه جلویی منطقه نبرد)

Forward Edge of the Battle area (FEBA)

جلوترین حد یک سری مناطقی که در آن یگان های رزمی زمینی گسترش یافته اند و مشتمل بر مناطقی هستند که در آن نیروهای پوششی و پرده پوششی رده عمل می نمایند و به منظور هماهنگی پشتیبانی آتش، استقرار نیروها، یا مانور یگان ها تعیین می شود. معمولاً محل لجمن به وسیله نقاط هماهنگی بر روی خطوط حد تعیین و به یگان های زیردست ابلاغ می شود. این نقاط محل عمومی لجمن را مشخص و منطقه ای را که بایستی یگان های زیردست به طور کامل آن را حفاظت کنند تعیین می نماید. این عمل پدافند یگان ها را هم آهنگ نموده و به فرماندهان زیردست حداکثر امتیاز را در بهره برداری از

عوارض حساس واقع در عرض منطقه مربوطه می‌دهد. محل لجمن به ترتیب که از فرماندهان رده‌بالا به یگان‌های زیردست ابلاغ می‌شود با صراحت و دقت بیشتری تعیین می‌گردد تعیین محل دقیق لجمن در روی زمین به عهده فرماندهانی است که عملاً از زمین منطقه شناسایی نموده و آن را اشغال می‌نمایند.

توجه: مسیر لجمن خطی است که فرماندهان رده‌های مختلف را در مورد طرح‌ریزی و هدایت عملیات پدافندی توجیه می‌نماید، به همین دلیل پیدا کردن محل لجمن هنگام طرح‌ریزی عامل مهمی در هدایت پدافند می‌باشد.

مأمور: مامور کردن: Attach

مامور نوعی روابط فرماندهی است که در آن یگان و یا یک نفر موقتاً زیر امر یگان و یا سازمان دیگر قرار می‌گیرد. فرمانده یگان و یا سازمانی که یک یگان مامور به آن می‌گردد دارای همان درجه از فرماندهی و کنترل به آن یگان می‌باشد که بر روی یگان سازمانی خود اعمال می‌کند لیکن مسئولین نقل و انتقالات و ترفیع معمولاً به عهده یگان اصلی است.

مأموریت: Mission

الف - مأموریت بیان کوتاه و روشن از کاری است که یگان باید انجام دهد. مأموریت شامل آن دسته وظایفی است که توسط قرارگاه رده بالاتر صراحتاً بیان شده و همچنین وظایفی که از تجزیه و تحلیل مأموریت استنتاج گردیده است، مأموریت معمولاً شامل عناصر کی، چه، چه وقت و در صورت لزوم چرا و کجا می‌باشد.

واژه های نظامی / ۱۵۷

ب - در کاربرد معمولاً آن به ویژه هنگامی که به یگان های نظامی پایین تر اشاره دارد وظیفه ای است که به یک یگان و یا فرد به منظور اجرا محول گردیده است.

منطقه پدافندی: Defensive Zone

منطقه پدافندی عرض و عمق قسمتی از زمین است که یک رده فرماندهی جهت اجرای پدافند آن را اشغال می نماید. این منطقه با مشخص کردن لبه جلویی منطقه نبرد (لجمن) که وسیله قرارگاه رده بالاتر تعیین می شود، به دو قسمت تقسیم می گردد. بخش جلو لجمن را منطقه تামینی و بخش پشت لجمن را که خطوط آن به حد عقب یگان متصل می گردد، منطقه نبرد می نامند.

منطقه تجمع: Assembly Area

الف - منطقه ای است که یک یگان قبل از آغاز تک تهیه های لازم را در آن انجام می دهد این منطقه بایستی برای یگان های اشغال کننده آن اختفاء و پراکندگی فراهم نموده و ضمن داشتن راه های ورودی و خروجی مناسب از تک های زمینی و هوایی هم پوشیده باشد. در منطقه تجمع دستورات صادر و نگهداری و تجدید آماد تا حدی که زمان اجازه دهد انجام می شود.

مواجه شدن: روبرو شدن با دشمن : Encounter
معمولاً دلالت بر شانس برخورد با نیروی دشمن دارد.

Position: موضع

الف – محل یا منطقه‌ای که یک یگان نظامی اشغال نموده است.
ب – محل یک جنگ‌افزار، یگان یا نفر که از آنجا به هدف معینی تیراندازی می‌نماید.

Defensive Position: موضع پدافندی

منطقه‌ای است که توسط عده‌های خودی اشغال گردیده و به نحوی سازماندهی و آرایش یافته که پشتیبانی متقابل برای نیروها فراهم می‌سازد، محل‌های مستحکم تاکتیکی مانند موضع رزم، مواضع پدافندی در روی نقشه و یا کالک منحنی بیضی شکلی (لوبیا) بوده که قسمت برجسته آن بایستی رو به سمت تهدید دشمن باشد و با عدد و یا حرف و یا علامت مشخصه یگانی که در آن را اشغال نموده مشخص می‌شود مانند پدافندی گردان، گروهان، دسته.

Ammunition: مهمات

مهمات واژه‌ای است کلی که به انواع گلوله‌ها، (خمپاره‌ها، توپ‌ها)، موشک‌ها، مین‌ها، نارنجک‌ها، بمب‌ها، چاشنی‌ها، ماسوره‌ها و انواع مواد منفجره اطلاق می‌گردد. هر نوع مهمات حاوی ماده منفجره‌ای است که

واژه های نظامی / ۱۵۹

به منظور وارد آوردن خسارت به ساختمان‌ها، افراد و وسایل و یا هدف‌های نظامی تهیه شده است.

میزان دید، قابلیت دید: Visibility Range

مسافت افقی به کیلومتر یا مایل است که در آن یک شیئی بزرگ تیره در افق آسمان در روشنایی روز کاملاً دیده می‌شود. میزان دید متناسب با شفافیت آتمسفر است که از ۲۸۰ کیلومتر یا ۱۷۰ مایل برای آتمسفری که به طور استثنایی شفاف می‌باشد تا ۱۰ کیلومتری یا کمتر (۶ مایل یا کمتر) برای مه تراکم یا ابر تغییر می‌کند.

مین: Mine

مین عبارت است از مقدار ماده منفجره یا ماده دیگری که در یک ظرف قرار گرفته و به منظور انهدام یا ایجاد خسارت به خودروها، کشتی‌ها، قایق‌ها یا هواپیما و یا به منظور کشتن و زخمی نمودن و یا از کار انداختن نفرات طراحی و ساخته شده است.

مین ضد تانک: Antitank Mine

مینی است که تانک را از تحرک انداخته و یا باعث انهدام آن می‌گردد و به دو نوع تقسیم می‌شود مین ضد تانک متوقف کننده و مین ضد تانک منهدم کننده.

مین ضد نفر: Antipersonnel Mine

مینی است که به منظور کشتن و یا ناتوان کردن نفرات دشمن به کار برده می شود و به دو دسته تقسیم می شوند:

الف - مین ضد نفر کشنده (اثر کشندگی)

ب - مین ضد نفر زخمی کننده (اثر زخمی کننده)

نبرد: Battle

برخورد رزمی عمده بین نیروهای نظامی دو طرف متخاصم که هر یک هدفهای مخالف با یکدیگر دارند و تلاش می کنند که اراده خود را با دست یابی به هدفهای خویش بر دشمن تحمیل کنند، در حالی که از دستیابی حریف به اهدافش جلوگیری می کنند. یک نبرد وقتی خاتمه می یابد که یک طرف متخاصم آشکارا به هدفش دست یابد یا وقتی که یک طرف یا گاهی دو طرف آشکارا در دستیابی به هدفش شکست خورده است. نبردهای زمینی نوین بین نیروهای بزرگ معمولاً از درگیریهای متعدد تشکیل یافته و می تواند روزهای زیادی طول بکشد. نبردهای دریایی کوتاه بوده و در عصر نوین سرنوشت ساز است.

نفربر: Personal Carrier

خودروی موتوری و گاهی زرهی که برای ترابری افراد و تجهیزات آنان به کار برده می شود.

نفربر زرهی:

واژه های نظامی / ۱۶۱

Armored Vehicle / Armored Personnel Carrier

یک خودروی چرخدار یا شنی‌دار با بدنه زرهی و با یا بدون جنگ‌افزار عمده در روی آن که برای رزم و عملیات تأمینی از آن استفاده می‌شود.

نقطه مستحکم: نقطه اتکاء Strong Point

به موضع رزم کاملاً مستحکم و آرایش یافته که برای پدافند جنبه حیاتی دارد اطلاق می‌شود. معمولاً نقطه مستحکم می‌باید در برابر کلیه عملیات دشمن نگهداری شود. نقاط مستحکم (نقاط اتکاء) نیاز به زمان بسیار زیادی برای تهیه مواضع دارد.

نقطه هماهنگی / نقاط هماهنگی : Coordinating Points(s)

نقاط مشخصی در روی زمین و نقشه هستند که خطوط موضع پدافندی یا تأمینی خطوط حد یگان‌ها را قطع می‌نمایند و به منظور اطمینان از هماهنگی بین یگان‌های مجاور به کار برده می‌شوند. یک نقطه هماهنگی به وسیله یک دایره که یک ضربدر $\times$ در مرکز آن قرار دارد بر روی خطوط حد نشان داده می‌شود. هنگامی که این علامت روی یک خط مشخص قرار دارد با اختصاراتی مانند لجمن (ل ج م ن) و خط پاسدار عمومی (خ پ ع) نشان داده شده و در موارد دیگر مشخص نمودن مجاز است.

نیروی متجاوز: Aggressor Force

الف - نیروی کشوری که به منظور اجرای عملیات نظامی خصمانه وارد سرزمین کشور دیگری شده باشد.

ب - نیروی فرضی که در عملیات و مانورهای آموزش نظامی نقش متجاوز را ایفا می‌نماید و اصطلاحاً به آن نیروی کشور قرمز و به نیروهای خودی نیروی کشور آبی می‌نامند.

وضعیت: Situation

کلیه اوضاع و شرایطی که بر یک یگان یا یک فرماندهی در زمان مشخصی تاثیر می‌نماید.

هجوم: Assault

الف - مرحله نهایی تک در عملیات زمینی است که با رزم نزدیک و جنگ تن به تن صورت می‌گیرد.

ب- اجرای یک تک سریع و شدید و در عین حال بسیار سازمان یافته علیه یک هدف محلی مانند دژ نظامی، موضع توپ و یا یک آشیانه تیربار.

پ - در عملیات هوای مرحله‌ای است که با انتقال رده هجومی به داخل منطقه از طریق هواپیما آغاز می‌گردد و تانک به هدف‌های هجومی و تحکیم سرپل اولیه دامه می‌یابد.

ت - در عملیات خاکی آب خاکی به آن مرحله زمانی اطلاق می‌گردد که با عبور اولین موج برنامه‌ریزی شده از خط عزیمت آغاز و تا تصرف هدف‌های اولیه ادامه می‌یابد.

هدف: Objective

الف - محل جغرافیایی یا عارضه‌ای که در خلال تک تصرف می‌گردد و یا محلی که در خلال یک حرکت، نیروها به آن می‌رسند. هدف‌های فیزیکی می‌باید به نحوی انتخاب گردند که تصرف آنها یک مرحله مهم واسطه را در انهدام نیروی دشمن به تمام برساند و افزون بر آن کنترل حرکت را در جلو فراهم سازد.

ب - در عملیات هوایر منطقه‌ای است که عملیات در آن طراحی شده و شامل سرپل می‌باشد.

یگان: واحد نظامی: Unit

هر عنصر به ویژه بخشی از یک سازمان نظامی مانند گروهان، گردان، تیپ و لشکر که دارای جدول سازمان و تجهیزات می‌باشد.

یگان راهپیمایی: March Unit

یگانی است تحت فرماندهی یک فرمانده حرکت و یا توقف می‌کند و معمولاً در حدود یک یگان کوچک از قبیل گروه، رسد، دسته و یا گروهان می‌باشد.

منابع

در تألیف این کتاب، افزون بر استفاده از تجربیات جنگ تحمیلی و سایر دروس آموخته شده از مانورهای صحرایی نذاجا از منابع زیرین نیز استفاده شده است.

منابع فارسی:

کتاب هنر جنگ دانشگاه افسری.

کتاب پیامبر و آیین نبرد، اثر ژنرال مصطفی طلاس وزیر دفاع سوریه.

نشریات اصول و قواعد اساسی رزم ، رکن سوم دانشکده فرماندهی و ستاد.

آیین نامه ۳۰-۲۱، علایم نظامی.

دهقان، احمد، ناگفته‌های جنگ، حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی،

چاپ اول، ۱۳۸۷.

رستمی، محمود، فرهنگ واژه‌های نظامی، تهران، ایران سبز، چاپ دوم، ۱۳۸۶.

منابع خارجی:

TACTICAL OPERATION HANDBOOK : کتابچه عملیات تاکتیکی

DICTIONARY OF MILITARY TERMS : فرهنگ واژه‌های نظامی

ENTSCHLUSS -FIBLE : کتاب الفبای تصمیم‌گیری ارتش آلمان

ÜBUNGEN : کتاب تمرینات (تمرینات تاکتیکی) ارتش آلمان

Tasmim

Brigadier General Mahmoud Rostami

War Cognizance Committee Of
Martyr Lieutenant General Ali Sayyad Shirazi